

ČÁST PRVNÍ OBECNÁ USTANOVENÍ

Hlava první ZÁKLADNÍ USTANOVENÍ

§ 1

[Občanský soudní řád](#) upravuje postup soudu a účastníků v občanském soudním řízení tak, aby byla zajištěna spravedlivá ochrana soukromých práv a oprávněných zájmů účastníků, jakož i výchova k dodržování smluv a zákonů, k čestnému plnění povinností a k úctě k právům jiných osob.

§ 2

V občanském soudním řízení soudy projednávají a rozhodují spory a jiné právní věci a provádějí výkon rozhodnutí, která nebyla splněna dobrovolně; dbají přitom, aby nedocházelo k porušování práv a právem chráněných zájmů a aby práv nebylo zneužíváno.

§ 3

Občanské soudní řízení je jednou ze záruk spravedlnosti a práva, slouží upevňování a rozvíjení zásad soukromého práva. Každý se může domáhat u soudu ochrany soukromého práva, které bylo ohroženo nebo porušeno.

§ 5

Soudy poskytují účastníkům poučení o jejich procesních právech a povinnostech.

§ 6

V řízení postupuje soud předvídatelně a v součinnosti s účastníky řízení tak, aby ochrana práv byla rychlá a účinná a aby skutečnosti, které jsou mezi účastníky sporné, byly podle míry jejich účasti spolehlivě zjištěny. Ustanovení tohoto zákona musí být vykládána a používána tak, aby nedocházelo k jejich zneužívání.

Hlava druhá SOUDY

Pravomoc

§ 7

(1) V občanském soudním řízení projednávají a rozhodují soudy spory a jiné právní věci, které vyplývají z poměrů soukromého práva, pokud je podle zákona neprojednávají a nerozhodují o nich jiné orgány.

(2) Spory a jiné právní věci uvedené v [odstavci 1](#), o nichž podle zákona rozhodly jiné orgány než soudy, soudy v občanském soudním řízení projednávají a rozhodují za podmínek uvedených v [části páté](#) tohoto zákona.

- (3) Jiné věci projednávají a rozhodují soudy v občanském soudním řízení, jen stanoví-li to zákon.
(4) Pravomoc soudů ve věcech správního soudnictví upravuje zvláštní zákon.⁹⁶⁾

Příslušnost

§ 9

- (1) Nestanoví-li zákon jinak, jsou k řízení v prvním stupni příslušné okresní soudy.
- (2) Krajské soudy rozhodují jako soudy prvního stupně
- a) ve sporech o vzájemné vypořádání úhrady přeplatku na dávce důchodového pojištění, nemocenského pojištění, státní sociální podpory a pomoci v hmotné nouzi a ve sporech o vzájemné vypořádání regresní náhrady zaplacené v důsledku vzniku nároku na dávku nemocenského pojištění,
 - b) ve sporech o určení nezákonnosti stávky nebo výluky,
 - c) ve sporech týkajících se cizího státu nebo osob požívajících diplomatických imunit a výsad, jestliže tyto spory patří do pravomoci soudů České republiky,
 - d) ve sporech o zrušení rozhodnutí rozhodce o plnění závazků z kolektivní smlouvy,
 - e) ve věcech vyplývajících z právních poměrů, které souvisejí se zakládáním obchodních korporací, ústavů, nadací a nadačních fondů, a ve sporech mezi obchodními korporacemi, jejich společníky nebo členy, jakož i mezi společníky nebo členy navzájem, vyplývají-li z účasti na obchodní korporaci,
 - f) ve sporech mezi obchodními korporacemi, jejich společníky nebo členy a členy jejich orgánů nebo likvidátory, jde-li o vztahy týkající se výkonu funkce členů orgánů nebo likvidace,
 - g) ve sporech vyplývajících z práva duševního vlastnictví,
 - h) ve sporech o ochranu práv porušených nebo ohrožených nekalým soutěžním jednáním nebo nedovoleným omezením soutěže,
 - i) ve věcech ochrany názvu a pověsti právnické osoby,
 - j) ve sporech z finančního zajištění a sporech týkajících se investičních nástrojů a cenných papírů nebo zaknihovaných cenných papírů, i když se nejedná o investiční nástroje,
 - k) ve sporech z obchodů na komoditní burze,
 - l) ve věcech jednání shromáždění společenství vlastníků a sporů z toho vzniklých, s výjimkou sporů o příspěvky členů společenství vlastníků na správu domu a pozemku, sporů o zálohy na úhradu za služby a způsobu rozúčtování cen služeb,
 - m) ve sporech z přeměn právnických osob,
 - n) ve sporech z nakládání s obchodním závodem nebo jeho částí,
 - o) ve sporech ze smluv na stavební práce, které jsou nadlimitními veřejnými zakázkami, včetně dodávek nezbytných k provedení těchto smluv,
 - p) ve věcech zákonného ručení při porušení péče řádného hospodáře,
 - q) ve sporech vyplývajících z úpravy podnikatelských seskupení,
 - r) ve sporech o zajištění pohledávek věřitelů při snížení základního kapitálu obchodních společností nebo při snížení základního členského vkladu družstev.
- (3) Nejvyšší soud České republiky (dále jen "Nejvyšší soud") rozhoduje jako soud prvního stupně, stanoví-li tak zvláštní právní předpis.

§ 9a

K projednání žaloby podle [§ 91a](#) jsou příslušné v prvním stupni okresní nebo krajské soudy podle toho, u kterého z těchto soudů probíhá v prvním stupni řízení o věci nebo právu, na něž si žalobce činí nárok.

§ 10

- (1) Krajské soudy rozhodují o odvoláních proti rozhodnutím okresních soudů.

(2) O odvoláních proti rozhodnutím krajských soudů jako soudů prvního stupně rozhoduje vrchní soud.

§ 10a

O dovoláních proti rozhodnutím krajských nebo vrchních soudů jako soudů odvolacích rozhoduje Nejvyšší soud.

§ 11

(1) Řízení se koná u toho soudu, který je věcně a místně příslušný. Pro určení věcné a místní příslušnosti jsou až do skončení řízení rozhodné okolnosti, které tu jsou v době jeho zahájení. Věcně a místně příslušným je vždy také soud, jehož příslušnost již není možné podle zákona zkoumat nebo jehož příslušnost byla určena pravomocným rozhodnutím příslušného soudu.

(2) Je-li místně příslušných několik soudů, může se řízení konat u kteréhokoli z nich.

(3) Jde-li o věc, která patří do pravomoci soudů České republiky, ale podmínky místní příslušnosti chybějí nebo je nelze zjistit, určí Nejvyšší soud, který soud věc projedná a rozhodne.

§ 12

(1) Nemůže-li příslušný soud o věci jednat, protože jeho soudci jsou vyloučeni ([§ 14](#), [§ 15 odst. 2](#) a [§ 16a](#)), musí být věc přikázána jinému soudu téhož stupně.

(2) Věc může být jinému soudu téhož stupně přikázána také z důvodu vhodnosti.

(3) O přikázání věci rozhoduje soud, který je nejbližše společně nadřízen příslušnému soudu a soudu, jemuž má být věc přikázána. Účastníci mají právo se vyjádřit k tomu, kterému soudu má být věc přikázána, a v případě [odstavce 2](#) též k důvodu, pro který by věc měla být přikázána.

Vyloučení soudců

§ 14

(1) Soudci a přísedící jsou vyloučeni z projednávání a rozhodnutí věci, jestliže se zřetelem na jejich poměr k věci, k účastníkům nebo k jejich zástupcům je tu důvod pochybovat o jejich nepodjatosti.

(2) U soudu vyššího stupně jsou vyloučeni i soudci, kteří projednávali nebo rozhodovali věc u soudu nižšího stupně, a naopak. Totéž platí, jde-li o rozhodování o dovolání.

(3) Z projednávání a rozhodnutí žaloby pro zmatečnost jsou vyloučeni také soudci, kteří žalobou napadené rozhodnutí vydali nebo věc projednávali.

(4) Důvodem k vyloučení soudce (přísedícího) nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce (přísedícího) v řízení o projednávání věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech.

§ 15

(1) Jakmile se soudce nebo přísedící dozví o skutečnosti, pro kterou je vyloučen, oznámí ji neprodleně předsedovi soudu. V řízení lze zatím učinit jen takové úkony, které nesnesou odkladu.

(2) Předseda soudu určí podle rozvrhu práce místo soudce (přísedícího) uvedeného v [odstavci 1](#) jiného soudce (přísedícího) nebo, týká-li se oznámení všech členů senátu, přikáže věc jinému senátu; není-li to možné, předloží věc k rozhodnutí podle [§ 12 odst. 1](#). Jde-li o vyloučení podle [§ 14 odst. 1](#) a předseda soudu má za to, že tu není důvod pochybovat o nepodjatosti soudce (přísedícího), předloží věc k rozhodnutí soudu uvedenému v [§ 16 odst. 1](#).

§ 15a

(1) Účastníci mají právo vyjádřit se k osobám soudců a přísedících, kteří mají podle rozvrhu práce věc projednat a rozhodnout. O tom musí být soudem poučeni.

(2) Účastník je povinen námitku podjatosti soudce (přisedícího) uplatnit nejpozději při prvním jednání, kterého se zúčastnil soudce (přisedící), o jehož vyloučení jde; nevěděl-li v této době o důvodu vyloučení nebo vznikl-li tento důvod později, může námitku uplatnit do 15 dnů po té, co se o něm dozvěděl. Později může námitku podjatosti účastník uplatnit jen tehdy, jestliže nebyl soudem poučen o svém právu vyjádřit se k osobám soudců (přisedících).

(3) V námitce podjatosti musí být vedle obecných náležitostí (§ 42 odst. 4) uvedeno, proti kterému soudci (přisedícímu) směřuje, v čem je spatřován důvod pochybnosti o jeho nepodjatosti, popřípadě kdy se o něm účastník podávající námitku dozvěděl, a jakými důkazy může být prokázán.

§ 15b

(1) K rozhodnutí o námitce podjatosti soud věc předloží s vyjádřením dotčených soudců (přisedících) svému nadřízenému soudu. V řízení lze zatím učinit jen takové úkony, které nesnesou odkladu.

(2) Ustanovení [odstavce 1](#) neplatí, byla-li námitka uplatněna před nebo v průběhu jednání, při němž byla věc rozhodnuta, a má-li soud za to, že námitka není důvodná.

(3) Ustanovení [odstavce 1](#) neplatí také tehdy, uplatnil-li účastník v námitce stejné okolnosti, o nichž bylo nadřízeným soudem (jiným senátem Nejvyššího soudu) již rozhodnuto, nebo je-li námitka zjevně opožděná.

§ 16

(1) O tom, zda je soudce nebo přisedící vyloučen, rozhodne nadřízený soud v senátě. O vyloučení soudců Nejvyššího soudu rozhodne jiný senát téhož soudu.

(2) Opožděně podanou námitku (§ 15a odst. 2) soud uvedený v [odstavci 1](#) odmítne.

(3) Dokazování k prokázání důvodu vyloučení soudce (přisedícího) provede soud uvedený v [odstavci 1](#) buď sám nebo prostřednictvím dožádaného soudu. Neprovádí-li se dokazování, není třeba k rozhodnutí podle [odstavců 1](#) a [2](#) nařizovat jednání.

§ 16a

(1) Jestliže bylo rozhodnuto, že soudce (přisedící) je vyloučen, předseda soudu podle rozvrhu práce určí místo něho jiného soudce (přisedícího) nebo, jestliže byli vyloučeni všichni členové senátu, přikáže věc jinému senátu; není-li to možné, předloží věc k rozhodnutí podle [§ 12 odst. 1](#).

(2) Bylo-li rozhodnutí odvolacím nebo dovolacím soudem anebo na základě žaloby pro zmatečnost zrušeno proto, že ve věci rozhodoval vyloučený soudce (přisedící), nebo nařídil-li odvolací nebo dovolací soud, aby věc v dalším řízení projednal a rozhodl jiný senát (samosoudce), postupuje se obdobně podle [odstavce 1](#).

§ 16b

Usnesení nadřízeného soudu podle [§ 16 odst. 1](#) a [2](#) je závazné pro soud a pro účastníky řízení; ustanovení [§ 205 odst. 2 písm. a\)](#), [§ 219a odst. 1 písm. a\)](#), [§ 229 odst. 1 písm. e\)](#) a [§ 242 odst. 3 věta druhá](#) tím nejsou dotčena.

§ 17

O tom, zda je vyloučen zapisovatel nebo jiný zaměstnanec soudu, jakož i znalec nebo tlumočník, rozhoduje předseda senátu; ustanovení [§ 14 odst. 1](#), [§ 15](#), [§ 15a odst. 1](#) a [3](#) a [§ 16 odst. 3](#) platí přiměřeně. Proti jeho usnesení není přípustný opravný prostředek.

Hlava třetí ÚČAST NA ŘÍZENÍ

Účastníci

§ 18

(1) Účastníci mají v občanském soudním řízení rovné postavení. Mají právo jednat před soudem ve své mateřštině. Soud je povinen zajistit jim stejné možnosti k uplatnění jejich práv.

(2) Účastníku, jehož mateřštinou je jiný než český jazyk, soud ustanoví tlumočnicka, jakmile taková potřeba vyjde v řízení najevo. Totéž platí, jde-li o ustanovení tlumočnicka účastníku, s nímž se nelze dorozumět jinak než některým z komunikačních systémů neslyšících a hluchoslepých osob⁵⁴).

§ 19

Způsobilost být účastníkem řízení má ten, kdo má právní osobnost; jinak jen ten, komu ji zákon přiznává.

§ 20

(1) Každý může před soudem jako účastník samostatně právně jednat (procesní způsobilost) v tom rozsahu, v jakém je svéprávný.

(2) Přiznává-li zvláštní právní předpis namísto státu někomu jinému způsobilost samostatně jednat před soudem ve věci týkající se majetku státu, jedná tato osoba jako účastník.

§ 21

(1) Za právnickou osobu jedná

- a) člen statutárního orgánu; tvoří-li statutární orgán více osob, jedná za právnickou osobu předseda statutárního orgánu, popřípadě jeho člen, který tím byl pověřen; je-li předsedou nebo pověřeným členem právnická osoba, jedná vždy fyzická osoba, která je k tomu touto právnickou osobou zmocněna nebo jinak oprávněna, nebo
- b) její zaměstnanec (člen), který tím byl statutárním orgánem pověřen, nebo
- c) vedoucí jejího odštěpného závodu, jde-li o věci týkající se tohoto závodu, nebo
- d) její prokurista, může-li podle udělené prokury jednat samostatně.

(2) Ustanovení [odstavce 1](#) se nepoužije, stanoví-li tento nebo zvláštní zákon, že za právnickou osobu jednájí jiné osoby.

(3) Byla-li u právnické osoby zavedena nucená správa, dočasná správa nebo správa pro řešení krize podle zákona upravujícího ozdravné postupy a řešení krize na finančním trhu, jedná za ni nucený správce, dočasný správce nebo osoba vykonávající správu pro řešení krize podle zákona upravujícího ozdravné postupy a řešení krize na finančním trhu, která má podle zákona postavení jejího statutárního orgánu, popřípadě zaměstnanci právnické osoby, které tím nucený správce, dočasný správce nebo osoba vykonávající správu pro řešení krize pověřila; jinak se postupuje podle [odstavců 1](#) a [2](#).

(4) Za právnickou osobu nemůže jednat ten, jehož zájmy jsou v rozporu se zájmy právnické osoby.

(5) Každý, kdo jedná za právnickou osobu, musí své oprávnění prokázat. V téže věci může za právnickou osobu současně jednat jen jediná osoba.

§ 21a

(1) Za stát před soudem vystupuje

- a) Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových v případech stanovených podle zvláštního právního předpisu,^{55a)}
- b) organizační složka státu příslušná podle zvláštního právního předpisu v ostatních případech.

(2) Vystupuje-li před soudem za stát Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových, jedná před soudem jménem státu zaměstnanec zařazený v Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových, pověřený jeho generálním ředitelem.

(3) Vystupuje-li před soudem za stát organizační složka státu příslušná podle zvláštního právního předpisu, jedná před soudem jménem státu vedoucí organizační složky státu nebo jím pověřený zaměstnanec působící u této nebo jiné organizační složky státu.

(4) Ustanovení [§ 21 odst. 4](#) a [5](#) platí obdobně.

§ 21b

(1) Za obec a za vyšší územně samosprávný celek jedná ten, kdo je podle zvláštního zákona oprávněn je zastupovat navenek, nebo jejich zaměstnanec, který tím byl touto osobou pověřen.

(2) Ustanovení [§ 21 odst. 4](#) a [5](#) platí obdobně.

Zástupci účastníků

a) na základě zákona

§ 22

Fyzická osoba, která nemůže před soudem jednat samostatně, musí být zastoupena svým zákonným zástupcem nebo opatrovníkem.

§ 23

Vyžadují-li to okolnosti případu, může předseda senátu rozhodnout, že fyzická osoba, která není plně svéprávná, musí být v řízení zastoupena svým zákonným zástupcem nebo opatrovníkem, i když jde o věc, v níž by jinak mohla jednat samostatně.

b) na základě plné moci

§ 24

(1) Účastník se může dát v řízení zastupovat zástupcem, jež si zvolí. Nejedná-li se o zastupování podle [§ 26](#) nebo podle [§ 26a](#), může být zvoleným zástupcem účastníka jen fyzická osoba. V téže věci může mít účastník současně jen jednoho zvoleného zástupce.

(2) Jsou-li v řízení projednávány utajované informace, mohou účastníky zastupovat pouze fyzické osoby, které se prokáží platným osvědčením fyzické osoby pro příslušný stupeň utajení těchto utajovaných informací vydaným podle zvláštního právního předpisu⁵⁶⁾, nebo které byly poučeny způsobem uvedeným v [§ 40a odst. 1](#).

§ 25

(1) Zástupcem si účastník může vždy zvolit advokáta. Advokátu lze udělit pouze plnou moc pro celé řízení (dále jen "procesní plná moc").

(2) Advokát je oprávněn dát se zastupovat jiným advokátem nebo, s výjimkou případů, v nichž je zastoupení advokátem podle tohoto zákona povinné, advokátním koncipientem nebo svým zaměstnancem jako dalším zástupcem.

§ 25a

(1) Účastník si může zvolit zástupcem též notáře; notář může účastníka zastupovat jen v rozsahu svého oprávnění stanoveného zvláštními předpisy.⁵⁷⁾ Notáři lze udělit pouze procesní plnou moc.

(2) Notář je oprávněn dát se zastupovat jiným notářem a, s výjimkou případů, v nichž je zastoupení notářem podle tohoto zákona povinné, též notářským kandidátem nebo notářským koncipientem.

§ 25b

S výjimkou dovolání si účastník může zvolit zástupcem též patentového zástupce; patentový zástupce může účastníka zastupovat jen v rozsahu oprávnění stanoveného zvláštním právním předpisem.^{57b)}

§ 26

(1) Odborová organizace může, s výjimkou věcí týkajících se vztahů mezi podnikateli vyplývajících z podnikatelské činnosti, v řízení zastupovat účastníka, který je jejím členem.

(2) Úřad pro mezinárodněprávní ochranu dětí (dále jen "Úřad") může zastupovat účastníka v řízení o určení nebo změnu vyživovací povinnosti a v řízení o výkon rozhodnutí ukládajícího povinnost k placení výživného, jde-li o věci se vztahem k cizině.

(3) Ve věcech ochrany před diskriminací na základě pohlaví, rasového nebo etnického původu, náboženství, víry, světového názoru, zdravotního postižení, věku anebo sexuální orientace se účastník může dát v řízení zastupovat též právnickou osobou vzniklou na základě zvláštního právního předpisu, k jejímž činnostem uvedeným ve stanovách patří ochrana před takovou diskriminací.

(4) Ve sporech o nárocích vycházejících z [autorského zákona](#), o nárocích z ohrožení a porušení práv podle [autorského zákona](#) a o nárocích na vydání bezdůvodného obohacení získaného na úkor toho, komu svědčí práva podle [autorského zákona](#), se účastník může dát zastupovat právnickou osobou, k jejímuž předmětu podnikání, popřípadě činnosti patří ochrana práv podle [autorského zákona](#).

(5) Je-li ve věcech pracovních žalobcem cizinec, může se dát v řízení zastupovat též právnickou osobou vzniklou na základě zvláštního právního předpisu, k jejímž činnostem uvedeným ve stanovách patří ochrana práv cizinců; za právnickou osobu jedná k tomu pověřený její zaměstnanec nebo člen, který má vysokoškolské právníké vzdělání, které je podle zvláštních právních předpisů vyžadováno pro výkon advokacie. Ustanovení tohoto odstavce o zastoupení cizince právnickou osobou se použije i v případech, ve kterých se uplatní přímo použitelný předpis Evropské unie z oblasti volného pohybu pracovníků¹⁰⁵.

(6) Ve věcech pracovních a ve věcech vyplývajících ze [zákona o pobytu cizinců](#) na území České republiky se může dát cizinec, který na území pobývá na vízum k pobytu nad 90 dnů za účelem sezónního zaměstnání, v řízení zastupovat právnickou osobou, k jejímž činnostem uvedeným ve stanovách patří ochrana práv cizinců.

(7) Ve věcech ochrany osobních údajů se může dát subjekt údajů v řízení zastupovat též právnickou osobou, jejíž zisk se nerozděluje a k jejímž činnostem uvedeným v zakladatelském právním jednání patří ochrana práv subjektů údajů; za právnickou osobu jedná k tomu pověřený její zaměstnanec nebo člen, který má vysokoškolské právníké vzdělání, které je podle zvláštních předpisů vyžadováno pro výkon advokacie.

(8) Převezme-li odborová organizace nebo Úřad anebo právnická osoba podle [odstavců 3, 4 a 6](#) zastoupení, jedná jejich jménem za zastoupeného osoba uvedená v [§ 21](#).

§ 26a

(1) V případech a za podmínek uvedených ve zvláštním právním předpise^{55a}) může být obec v řízení zastoupena státem, za nějž před soudem vystupuje Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových.

(2) Při zastupování podle [odstavce 1](#) lze státu udělit pouze procesní plnou moc.

(3) Převezme-li stát zastoupení podle [odstavce 1](#), jedná jménem státu za zastoupenou obec zaměstnanec zařazený v Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových, pověřený jeho generálním ředitelem.

§ 27

(1) Účastník se může dát zastoupit také kteroukoliv fyzickou osobou, která je plně svéprávná. Tento zástupce může jednat jediné osobně.

(2) Soud rozhodne, že zastoupení podle [odstavce 1](#) nepřipouští, jestliže zástupce zřejmě není způsobilý k řádnému zastupování, anebo jestliže jako zástupce vystupuje v různých věcech opětovně.

(3) Soud je povinen zaslat Ministerstvu spravedlnosti opis rozhodnutí podle [odstavce 2](#) do 30 dnů od právní moci takového rozhodnutí.

§ 28

(1) Zástupci, jež si účastník zvolil, udělí písemně nebo ústně do protokolu procesní plnou moc nebo plnou moc jen pro určité úkony.

(2) Odvolání plné moci účastníkem nebo její výpověď zástupcem jsou vůči soudu účinné, jakmile mu byly účastníkem nebo zástupcem oznámeny; vůči jiným účastníkům řízení jsou účinné, jakmile jim byly oznámeny soudem.

(3) Zvolí-li si účastník jiného zástupce, platí, že tím také vypověděl plnou moc dosavadnímu zástupci.

(4) Podpisy na písemné plné moci, na odvolání plné moci nebo na její výpovědi musí být úředně ověřeny, jen stanoví-li to zákon nebo rozhodl-li tak předseda senátu.

(5) Ztratí-li zastoupený způsobilost být účastníkem řízení, popřípadě zemře-li nebo zanikne-li zástupce, plná moc zaniká.

(6) Nevyplývá-li z plné moci něco jiného, plná moc zaniká dnem právní moci rozhodnutí, kterým bylo skončeno řízení, pro něž byla udělena.

§ 28a

(1) Procesní plnou moc nelze omezit. Zástupce, jemuž byla tato plná moc udělena, je oprávněn ke všem úkonům, které může v řízení učinit účastník.

(2) Plná moc pro určité úkony opravňuje k zastupování jen při těch úkonech, které byly v plné moci výslovně uvedeny.

c) na základě rozhodnutí

§ 29

(1) Není-li zastoupena fyzická osoba, která jako účastník řízení nemůže před soudem samostatně jednat, ustanoví jí předseda senátu opatrovníka, je-li tu nebezpečí z prodlení. Stejně se postupuje, stanoví-li tak zvláštní předpis.

(2) Opatrovníka ustanoví předseda senátu též právnické osobě, která jako účastník řízení nemůže před soudem vystupovat proto, že tu není osoba oprávněná za ni jednat nebo že je sporné, kdo je osobou oprávněnou za ni jednat ([§ 21](#)), je-li tu nebezpečí z prodlení.

(3) Pokud neučiní jiná opatření, může předseda senátu ustanovit opatrovníka také neznámým dědicům zůstavitele, nebyl-li dosud v řízení o dědictví stanoven okruh jeho dědiců, účastníku, jehož pobyt není znám, jemuž se nepodařilo doručit na známou adresu v cizině, který byl stížen duševní poruchou nebo z jiných zdravotních důvodů se nemůže nikoliv jen po přechodnou dobu účastnit řízení nebo který není schopen srozumitelně se vyjadřovat.

(4) Opatrovníkem podle odstavců 1 až 3 soud jmenuje zpravidla osobu blízkou, případně jinou vhodnou osobu, nebrání-li tomu zvláštní důvody. Advokáta lze jmenovat opatrovníkem, jen jestliže jím nemůže být jmenován někdo jiný. Jinou osobu než advokáta lze jmenovat opatrovníkem, jen jestliže s tím souhlasí. Nerozhodl-li soud jinak, opatrovník ustanovený podle odstavců 1 až 3 vystupuje v řízení před soudem prvního stupně, v odvolacím a v dovolacím řízení.

§ 29a

Účastníku, který pořídil předběžné prohlášení v očekávání vlastní nezpůsobilosti právně jednat, ustanoví soud opatrovníkem s jejím souhlasem osobu za opatrovníka označenou v předběžném prohlášení.

§ 30

(1) Účastníku, u něhož jsou předpoklady, aby byl soudem osvobozen od soudních poplatků ([§ 138](#)), předseda senátu ustanoví na jeho žádost zástupce, jestliže je to nezbytně třeba k ochraně jeho zájmů. O tom, že může tuto žádost podat, je předseda senátu povinen účastníka poučit.

(2) Vyžaduje-li to ochrana zájmů účastníka nebo jde-li o ustanovení zástupce pro řízení, v němž je povinné zastoupení advokátem (notářem), ustanoví mu předseda senátu v případě uvedeném v [odstavci 1](#) zástupce z řad advokátů.

§ 31

(1) Ustanovený opatrovník nebo jiný zástupce má stejné postavení jako zástupce na základě procesní plné moci.

(2) Byl-li opatrovníkem nebo jiným zástupcem ustanoven advokát, má stejné postavení jako advokát, jemuž účastník udělil plnou moc.

§ 32 **Společné ustanovení**

(1) Každý, kdo v řízení vystupuje jako zástupce účastníka, popřípadě jako jeho další zástupce, musí své oprávnění doložit již při prvním úkonu, který ve věci učinil.

(2) Zástupcem účastníka nemůže být ten, jehož zájmy jsou v rozporu se zájmy zastoupeného.

(3) Povinnost soudu poskytnout účastníku potřebná poučení, výzvy nebo upozornění lze splnit i tím, že budou poskytnuty jeho zástupci; to neplatí, udělil-li účastník svému zástupci plnou moc jen pro určité úkony.

§ 35

(1) V zákonem stanovených případech může státní zastupitelství, popřípadě nejvyšší státní zástupce, podat návrh na zahájení řízení nebo do občanského soudního řízení vstoupit.

(2) Státní zastupitelství nebo nejvyšší státní zástupce jsou v takovém řízení oprávněni ke všem úkonům, které může vykonat účastník řízení, pokud nejde o úkony, které může vykonat jen účastník právního poměru.

§ 35a

(1) Zvláštní právní předpis^{55a)} stanoví, ve kterých případech a za jakých podmínek může podat návrh na zahájení řízení anebo do řízení vstoupit Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových.

(2) Pokud Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových vstoupí do řízení podle [odstavce 1](#), je oprávněn ke všem úkonům, které může vykonat účastník řízení, pokud nejde o úkony, které může vykonat jen účastník právního poměru.

Hlava čtvrtá **ÚKONY SOUDU A ÚČASTNÍKŮ**

Úkony soudu

§ 36

(1) V řízení před soudem jedná a rozhoduje senát nebo jediný soudce (samosoudce). Všichni členové senátu jsou si při rozhodování rovni.

(2) Rozvrh práce určí, který senát nebo který jediný soudce (samosoudce) věc projedná a rozhodne.

§ 36a

(1) V řízení před okresním soudem jedná a rozhoduje senát:

- a) ve věcech pracovních,
- b) v dalších věcech, o nichž to stanoví zákon.

(2) V ostatních věcech jedná a rozhoduje v řízení před okresním soudem samosoudce.

(3) V řízení před krajským soudem jako soudem prvního stupně jedná a rozhoduje samosoudce; senát jedná a rozhoduje v řízení v prvním stupni, stanoví-li tak zákon, a v odvolacím řízení.

§ 36b

Vrchní soudy jednájí a rozhodují v senátech.

§ 36c

Nejvyšší soud jedná a rozhoduje v senátech.

§ 36d

(1) Nestanoví-li zákon jinak, předseda senátu nebo jím pověřený člen senátu může ve věcech příslušejících senátu provádět jen takové úkony, jimiž se nerozhoduje ve věci.

(2) V případech, kdy podle zákona jedná a rozhoduje samosoudce, přísluší mu jak práva a povinnosti předsedy senátu, tak i práva, která jsou jinak vyhrazena pouze senátu.

§ 37

(1) Senát rozhoduje po poradě; kromě členů senátu a zapisovatele nesmí být nikdo jiný poradě přítomen.

(2) K rozhodnutí je třeba většiny hlasů, přičemž hlasovat jsou povinni všichni členové senátu. Hlasování řídí předseda senátu. Přisedící hlasují před soudci a mladší soudci (přisedící) před staršími, předseda senátu hlasuje poslední.

§ 38a

Zvláštní zákon stanoví, ve kterých jednoduchých věcech mohou samostatně rozhodovat a ve kterých dalších věcech mohou samostatně provádět jednotlivé úkony vyšší soudní úředníci. Tento zvláštní zákon stanoví též kvalifikační a další předpoklady pro výkon funkce vyššího soudního úředníka.

§ 38b

Asistent soudce Nejvyššího soudu

Asistent soudce Nejvyššího soudu činí jednotlivé úkony občanského soudního řízení z pověření soudce Nejvyššího soudu.

§ 39

(1) Úkony, které by příslušný soud mohl provést jen s obtížemi nebo se zvýšenými, neúčelnými náklady anebo které v jeho obvodu provést nelze, provede na dožádání jiný soud nebo je soud provede s využitím technického zařízení pro přenos obrazu a zvuku (dále jen „videokonferenční zařízení“). Dožádaným soudem je okresní soud.

(2) Nemůže-li dožádaný soud provést úkon ve svém obvodu, postoupí dožádání soudu, v jehož obvodu je možno úkon provést, je-li mu tento soud znám; jinak dožádání vrátí.

(3) Úkony dožádaného soudu provádí samosoudce.

§ 40

(1) Úkony, při nichž soud jedná s účastníky, provádí dokazování nebo vylašuje rozhodnutí, se zaznamenávají ve formě zvukového nebo zvukově obrazového záznamu (dále jen „záznam“). Záznam se uchovává na trvalém nosiči dat, který je součástí spisu.

(2) Není-li pořízen záznamu možné nebo stanoví-li tak zákon, sepisuje se o úkonech, při nichž soud jedná s účastníky, provádí dokazování nebo vylašuje rozhodnutí, protokol. Soud může rozhodnout, že bude současně s pořízením záznamu sepsán o úkonu protokol. Nejsou-li při úkonu přítomni účastníci, zástupci ani veřejnost a soud provádí pouze listinné důkazy nebo vylašuje rozhodnutí, postačí pořízení protokolu. V případě rozporu protokolu a záznamu má přednost záznam. Protokol se sepisuje vždy o úkonu, kterým

a) byl uzavřen smír, nebo

b) došlo k uznání nároku podle [§ 153a odst. 1.](#)

(3) Přepis záznamu nebo jeho části se pořídí, pokud tak ze závažných důvodů určí soud. Přepis záznamu nebo jeho části se pořídí vždy, je-li podán řádný nebo mimořádný opravný prostředek ve věci samé. Věta druhá se nepoužije, pokud soud prvního stupně rozhoduje o odmítnutí odvolání podle [§ 208 odst. 1](#) nebo byl-li pořizen protokol.

(4) Úkony prováděné soudním exekutorem se zaznamenávají ve formě záznamu nebo protokolu.

(5) V přepisu záznamu nebo jeho části se označí projednávaná věc, uvedou se přítomní, datum pořizení záznamu, datum vyhotovení přepisu a doslovný strukturovaný přepis záznamu. Přepis podepisuje osoba, která jej vyhotovila.

(6) V protokolu se označí projednávaná věc, uvedou se přítomní, vylíčí se průběh dokazování a uvede se obsah přednesů, poučení poskytnutá účastníkům, výroky rozhodnutí a vyjádření účastníků o tom, zda se vzdávají odvolání proti vyhlášenému rozhodnutí; nahrazuje-li protokol podání, musí mít též jeho náležitosti.

(7) Protokol podepisuje předseda senátu a zapisovatel; nemůže-li předseda senátu protokol podepsat, podepíše jej za něho jiný člen senátu nebo jiný soudce, kterého určil předseda soudu. Byl-li uzavřen smír nebo došlo-li k uznání nároku ([§ 153a odst. 1](#)), podepisují protokol také účastníci smíru nebo žalovaní; nemohou-li číst a psát nebo z jiných důvodů protokol podepsat, uvede předseda senátu do protokolu kromě důvodu též, že úkon odpovídá jejich vůli, a příslušný záznam podepíše. Protokol o hlasování podepisují všichni členové senátu a zapisovatel.

(8) Předseda senátu opraví v protokolu chyby v psaní a jiné zřejmé nesprávnosti. Předseda senátu také rozhoduje o návrzích na doplnění protokolu a o námitkách proti jeho znění.

§ 40a

(1) Jsou-li v řízení projednávány utajované informace, je předseda senátu povinen přisedící, účastníky, osoby oprávněné za ně jednat ([§ 21 až 21b](#)), zástupce účastníků, znalce, tlumočníky, osoby uvedené v [§ 116 odst. 3](#) a další osoby, které se podle zákona musí zúčastnit řízení, předem podle zvláštního právního předpisu poučit^{56a}). Písemný záznam o tomto poučení založí předseda senátu do spisu a jeho kopii zašle nejpozději do 30 dnů ode dne poučení Národnímu bezpečnostnímu úřadu.

(2) Poučení podle [odstavce 1](#) není potřebné u těch osob, které se prokáží platným osvědčením fyzické osoby pro příslušný stupeň utajení utajovaných informací a poučením, vydanými podle zvláštního právního předpisu⁵⁶).

§ 40b

(1) O každém sporu nebo jiné právní věci se vede spis v listinné nebo v elektronické podobě. Podmínky vedení spisu stanoví prováděcí právní předpis.

(2) Nestanoví-li zákon jinak, v listinné nebo v elektronické podobě vyhotovený úkon soudu podepisuje předseda senátu nebo ten, kdo ho z pověření předsedy senátu nebo podle zákona učinil. Jeho stejnopis se vyhotoví, jestliže je to třeba; podrobnosti stanoví prováděcí právní předpis.

Úkony účastníků

§ 41

(1) Účastníci mohou provádět své úkony jakoukoli formou, pokud zákon pro některé úkony nepředepisuje určitou formu.

(2) Každý úkon posuzuje soud podle jeho obsahu, i když je úkon nesprávně označen.

(3) Hmotněprávní jednání účastníka učiněné vůči soudu je účinné také vůči ostatním účastníkům, avšak teprve od okamžiku, kdy se o něm v řízení dozvěděli; to platí i tehdy, je-li pro platnost hmotněprávního jednání předepsána písemná forma. Ustanovení [§ 40 odst. 3](#) se použije obdobně.

§ 41a

(1) Nestanoví-li zákon jinak, může účastník učinit úkon jen výslovně.

(2) K úkonu účastníka, který je vázán na splnění podmínky nebo doložení času, se nepřihlíží.

(3) K úkonu účastníka, který není za řízení přípustný, se nepřihlíží.

(4) Úkon může být odvolán, jen jestliže jeho odvolání dojde soudu nejpozději současně s tímto úkonem.

§ 41b

Dokud nebyl uzavřený smír nebo uznání nároku ([§ 153a odst. 1](#)), k nimž došlo do protokolu, podepsán také účastníky smíru nebo žalovaným, soud k těmto úkonům nepřihlíží.

§ 42

(1) Podání je možno učinit písemně. Písemné podání se činí v listinné nebo elektronické podobě prostřednictvím veřejné datové sítě nebo telefaxem.

(2) Písemné podání obsahující návrh ve věci samé učiněné telefaxem nebo v elektronické podobě je třeba nejpozději do 3 dnů doplnit předložením jeho originálu, případně písemným podáním shodného znění. K těmto podáním, pokud nebyla ve stanovené lhůtě doplněna, soud nepřihlíží. Stanoví-li to předseda senátu, je účastník povinen soudu předložit originál (písemné podání shodného znění) i jiných podání učiněných telefaxem.

(3) V případě podání v elektronické podobě podepsaného způsobem, se kterým zvláštní právní předpis spojuje účinky vlastnoručního podpisu¹⁰³), se nevyžaduje doplnění podání předložením jeho originálu podle [odstavce 2](#).

(4) Pokud zákon pro podání určitého druhu nevyžaduje další náležitosti, musí být z podání patrné, kterému soudu je určeno, kdo je činí, které věci se týká a co sleduje, a musí být podepsáno a datováno. Povinnost podpisu a datování se nevztahuje na podání v elektronické podobě podle zvláštního právního předpisu^{58a}). Je-li účastník zastoupen advokátem, může být podpis advokáta nahrazen otiskem podpisového razítka, jehož vzor byl uložen u soudu, kterému je podání určeno. Podání v listinné podobě je třeba předložit s potřebným počtem stejnopisů a s přílohami tak, aby jeden stejnopis zůstal u soudu a aby každý účastník dostal jeden stejnopis, jestliže je to třeba. Podání v jiných formách se činí pouze jedním stejnopisem. K podání učiněnému elektronicky lze připojit také všechny jeho přílohy v elektronické podobě.

§ 43

(1) Předseda senátu usnesením vyzve účastníka, aby bylo opraveno nebo doplněno podání, které neobsahuje všechny stanovené náležitosti nebo které je nesrozumitelné nebo neurčité. K opravě nebo doplnění podání určí lhůtu a účastníka poučí, jak je třeba opravu nebo doplnění provést.

(2) Není-li přes výzvu předsedy senátu podání řádně opraveno nebo doplněno a v řízení nelze pro tento nedostatek pokračovat, soud usnesením podání, kterým se zahajuje řízení, odmítne. K ostatním podáním soud nepřihlíží, dokud nebudou řádně opravena nebo doplněna. O těchto následcích musí být účastník poučen.

§ 44

(1) Účastníci a jejich zástupci mají právo nahlížet do soudního spisu, s výjimkou protokolu o hlasování, a činit si z něho výpisy a opisy.

(2) Každému, kdo na tom má právní zájem nebo kdo pro to má vážné důvody, předseda senátu na žádost povolí, aby nahlédl do spisu a aby si z něho učinil výpisy nebo opisy, ledaže jde o spis, o němž právní předpisy stanoví, že jeho obsah musí zůstat utajen.

(3) Při povolování nahlížet do spisů je nutno učinit takové opatření, aby byla zachována tajnost utajovaných informací chráněných zvláštním zákonem.⁵⁶⁾

(4) Odstavce 1 až 3 se použijí obdobně pro přehrávání záznamů, poskytování jejich kopií nebo pro jiné způsoby zachycení obsahu listiny.

Doručování

§ 45 **Způsoby doručování**

(1) Písemnost doručuje soud při jednání nebo jiném soudním úkonu.

(2) Nedošlo-li k doručení písemnosti podle [odstavce 1](#), doručí ji soud prostřednictvím veřejné datové sítě do datové schránky^{58a}). Není-li možné doručit písemnost prostřednictvím veřejné datové sítě do datové schránky, soud ji doručí na žádost adresáta na jinou adresu nebo na elektronickou adresu.

(3) Není-li možné doručit písemnost podle [odstavce 2](#), předseda senátu nařídí doručit ji prostřednictvím

- a) doručujícího orgánu, nebo
- b) účastníka řízení či jeho zástupce.

§ 46 **Adresa pro doručování prostřednictvím veřejné datové sítě**

(1) Adresou pro doručování prostřednictvím veřejné datové sítě je adresa datové schránky evidovaná podle zvláštního právního předpisu^{58a}).

(2) Prostřednictvím veřejné datové sítě soud doručuje na elektronickou adresu, kterou adresát sdělil soudu, jestliže soud o doručení písemnosti tímto způsobem požádal nebo s ním vyslovil souhlas.

§ 46a **Adresa pro doručování**

(1) Adresátu se doručuje na adresu pro doručování, lze mu rovněž doručit na kterémkoliv jiném místě, na němž bude zastížen.

(2) Jestliže o to adresát požádá, soud doručuje na jinou adresu nebo elektronickou adresu, kterou mu sdělil, nevylučuje-li to zákon nebo povaha věci, zejména může-li to přispět k urychlení řízení. Tato adresa je pro dané řízení adresou pro doručování.

(3) Adresát je v řízení povinen bez zbytečného odkladu soudu sdělit změny veškerých skutečností významných pro doručování podle [odstavce 2](#), tyto změny jsou vůči soudu účinné, jakmile mu byly adresátem oznámeny.

§ 46b **Adresa pro doručování prostřednictvím doručujícího orgánu, účastníka řízení nebo jeho zástupce**

Neuvedl-li adresát ve svém podání nebo jiném úkonu učiněném vůči soudu adresu místa v České republice, na kterou mu mají nebo mohou být doručovány písemnosti, je adresou pro doručování u písemnosti doručované prostřednictvím doručujícího orgánu, účastníka řízení nebo jeho zástupce

- a) u fyzické osoby adresa evidovaná v informačním systému evidence obyvatel, na kterou jí mají být doručovány písemnosti^{58b}); není-li taková adresa evidována, adresa místa trvalého pobytu vedená podle zvláštního právního předpisu^{58c}) nebo adresa místa pobytu cizince na území České republiky podle druhu pobytu cizince,
- b) u podnikající fyzické osoby adresa sídla nebo adresa zástupce pro doručování uvedená ve smlouvě, ve sporu z této smlouvy; má-li obchodní závod (dále jen „závod“) fyzické osoby organizační složku, i adresa sídla organizační složky,
- c) u fyzické osoby ve výkonu trestu odnětí svobody nebo ve vazbě adresa věznice, v níž vykonává trest nebo vazbu,
- d) u fyzické osoby v zařízení pro výkon ochranného opatření zabezpečovací detence, ústavní nebo ochranné výchovy adresa tohoto zařízení,
- e) u právnické osoby adresa sídla zapsaná v příslušném rejstříku nebo adresa zástupce pro doručování uvedená ve smlouvě, ve sporu z této smlouvy; má-li právnická osoba organizační složku, i adresa sídla organizační složky,
- f) u advokátů adresa jejich sídla,

- g) u notářů adresa jejich notářské kanceláře,
- h) u soudních exekutorů adresa jejich kanceláře,
- i) u patentových zástupců adresa jejich sídla nebo bydliště zapsaná u Komory patentových zástupců,
- j) u insolvenčních správců adresa jejich sídla zapsaná v seznamu insolvenčních správců,
- k) u státu adresa sídla příslušné organizační složky státu, v případě Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových adresa jeho příslušného územního pracoviště,
- l) u státního zastupitelství adresa jeho sídla,
- m) u správních úřadů adresa jejich sídla,
- n) u obcí a vyšších územních samosprávných celků adresa sídla obecního úřadu a adresa sídla krajského úřadu nebo Magistrátu hlavního města Prahy.

§ 46c

Zástupce pro doručování písemností

(1) Není-li možné účastníku nebo jeho zástupci doručovat písemnosti bez obtíží nebo průtahů, předseda senátu ho bez prodlení vyzve, aby si zvolil pro doručování písemností zástupce; to neplatí v případech, kdy účastník řízení nebo zástupce je ve výkonu trestu odnětí svobody, ve vazbě nebo v zařízení pro výkon ochranného opatření zabezpečovací detence, ústavní nebo ochranné výchovy, kdy účastník řízení nebo zástupce požívá diplomatické výsady a imunity, je v bytě toho, kdo požívá diplomatické výsady a imunity, nebo mu má být doručeno v budově nebo místnosti chráněné diplomatickou imunitou, nebo kdy účastník řízení nebo zástupce je vojákem v činné službě, příslušníkem Policie České republiky, příslušníkem Hasičského záchranného sboru České republiky nebo příslušníkem Vězeňské služby a justiční stráže, kterému nelze doručit jinak než prostřednictvím krajského vojenského velitelství, Ministerstva vnitra nebo Ministerstva spravedlnosti.

(2) Ne zvolí-li si účastník nebo jeho zástupce ve stanovené lhůtě zástupce pro doručování písemností nebo není-li možné ani tomuto zástupci bez obtíží a průtahů doručovat, doručují se jim písemnosti uložením u doručujícího soudu. Účastník nebo jeho zástupce o tom musí být ve výzvě podle [odstavce 1](#) poučeni.

(3) Toho, komu bylo v opatření na ochranu před domácím násilím zakázáno, aby se zdržoval v bytě nebo jinde, kam by mu mohlo být doručováno ([§ 46a odst. 1 a 2](#)), soud při provedení výkonu rozhodnutí vyzve, aby, není-li možné mu doručovat prostřednictvím veřejné datové sítě do datové schránky, soud sdělil adresu, na kterou mu bude možné po dobu trvání opatření doručovat písemnosti ([§ 46](#) a [§ 46a odst. 1](#)), nebo aby si zvolil zástupce pro doručování písemností. Nevyhoví-li výzvě, doručují se mu písemnosti uložením u soudu; o tomto následku musí být ve výzvě poučen.

(4) Písemnost, která byla uložena u soudu podle [odstavců 2 a 3](#), se považuje za doručenu dnem uložení.

§ 47

Doručování prostřednictvím veřejné datové sítě

(1) Při doručování prostřednictvím veřejné datové sítě do datové schránky se postupuje podle zvláštního právního předpisu^{58a}.

(2) Při doručování písemnosti podle [§ 46 odst. 2](#) soud adresáta vyzve, aby doručení potvrdil soudu do 3 dnů od odeslání písemnosti datovou zprávou podepsanou adresátem.

(3) Doručení prostřednictvím veřejné datové sítě na elektronickou adresu je neúčinné, jestliže se písemnost zasláná na elektronickou adresu vrátila soudu jako nedoručitelná nebo jestliže adresát do 3 dnů od odeslání písemnosti nepotvrdil soudu její přijetí datovou zprávou podle [odstavce 2](#).

§ 48

Doručování prostřednictvím doručujícího orgánu

(1) Doručujícími orgány jsou

- a) soudní doručovatelé,
- b) orgány Justiční stráže,

- c) soudní exekutoři,
- d) provozovatelé poštovních služeb.

(2) Doručujícími orgány jsou též

- a) Vězeňská služba České republiky, jde-li o doručování fyzickým osobám ve výkonu trestu odnětí svobody nebo ve vazbě,
- b) zařízení pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy, jde-li o doručování fyzickým osobám umístěným v těchto zařízeních,
- c) ústav pro výkon zabezpečovací detence, jde-li o doručování fyzickým osobám umístěným v tomto zařízení,
- d) krajská vojenská velitelství, jde-li o doručování vojákům v činné službě a písemnost není možno doručit jinak,
- e) Ministerstvo vnitra, jde-li o doručování příslušníkům Policie České republiky a písemnost není možno doručit jinak,
- f) Ministerstvo spravedlnosti (dále jen „ministerstvo“), jde-li o doručování fyzickým osobám požívajícím diplomatické výsady a imunity, nebo osobám, které jsou v bytě toho, kdo požívá diplomatické výsady a imunity, anebo osobám, jimž má být písemnost doručena v budově nebo v místnosti chráněné diplomatickou imunitou.

(3) Prostřednictvím provozovatelů poštovních služeb lze písemnost doručovat, jen jestliže podle uzavřené poštovní smlouvy^{58d)} vznikne provozovateli poštovních služeb povinnost dodat zásilku obsahující písemnost způsobem, který je předepsán pro doručování písemnosti tímto zákonem.

(4) Doručuje-li se prostřednictvím provozovatele poštovních služeb, stejnopisy rozhodnutí a jiné písemnosti soudu v listinné podobě mohou být vyhotovovány za součinnosti tohoto provozovatele; podrobnosti takového postupu stanoví prováděcí právní předpis.

§ 49

Doručování písemností do vlastních rukou

(1) Do vlastních rukou se doručují písemnosti, u nichž tak stanoví zákon nebo nařídí-li tak soud.

(2) Nezastihl-li doručující orgán adresáta písemnosti, písemnost uloží a adresátu zanechá vhodným způsobem písemnou výzvu, aby si písemnost vyzvedl. Nelze-li zanechat výzvu v místě doručování, vrátí doručující orgán písemnost odesílajícímu soudu a uvede, ve který den nebyl adresát zastížen. Odesílající soud vyvěsí na úřední desce výzvu k vyzvednutí písemnosti u soudu.

(3) Písemnost se ukládá

- a) v provozovně provozovatele poštovních služeb, jestliže se písemnost doručuje jeho prostřednictvím,
- b) u soudu, jemuž byla písemnost vrácena z důvodu nemožnosti zanechat výzvu,
- c) v ostatních případech u okresního soudu, v jehož obvodu je místo doručení.

(4) Nevyzvedne-li si adresát písemnost ve lhůtě 10 dnů ode dne, kdy byla připravena k vyzvednutí, považuje se písemnost posledním dnem této lhůty za doručenu, i když se adresát o uložení nedozvěděl. Doručující orgán po marném uplynutí této lhůty vhodí písemnost do domovní nebo jiné adresátem užívané schránky, ledaže soud i bez návrhu vyloučí vhození písemnosti do schránky. Není-li takové schránky, písemnost se vrátí odesílajícímu soudu a vyvěsí se o tom sdělení na úřední desce soudu.

(5) U písemností, u nichž to stanoví zákon, nebo u nichž to nařídil předseda senátu, je vyloučeno doručení podle [odstavce 4](#). Doručující orgán v takovém případě vrátí písemnost odesílajícímu soudu po marném uplynutí lhůty 10 dnů ode dne, kdy byla připravena k vyzvednutí.

(6) Doručení písemnosti prostřednictvím veřejné datové sítě se považuje za doručení do vlastních rukou adresáta.

(7) Zjistí-li doručující orgán, že adresát zemřel, písemnost vrátí se zprávou odesílajícímu soudu.

§ 50

Doručování jiných písemností

(1) Nezastihl-li doručující orgán adresáta písemnosti, vhodí písemnost do domovní nebo jiné adresátem užívané schránky; písemnost se považuje za doručenou vhozením do schránky, datum vhození vyznačí doručující orgán na doručence a na písemnosti.

(2) Nelze-li doručit podle [odstavce 1](#), doručující orgán písemnost vrátí odesílajícímu soudu a v místě doručení o této skutečnosti zanechá písemné oznámení. Odesílající soud doručí písemnost vyvěšením na úřední desce soudu; písemnost se považuje za doručenou desátým dnem po vyvěšení. Stejně se postupuje, nelze-li v místě doručení zanechat oznámení; [§ 49 odst. 7](#) se použije obdobně.

§ 50a Příjemci písemností

(1) Za fyzické osoby jsou oprávněny písemnost přijmout osoby, které k tomu byly adresátem zmocněny na základě písemné plné moci udělené před provozovatelem poštovních služeb.

(2) Za osoby uvedené v [§ 46b písm. e\), k\), m\)](#) a [n\)](#) jsou oprávněny písemnost přijmout osoby uvedené v [§ 21 až 21b](#), případně jiné osoby, které tím byly pověřeny, které k tomu byly zmocněny nebo u nichž je to vzhledem k jejich pracovnímu nebo jinému obdobnému vztahu k adresátu obvyklé.

(3) Za podnikající fyzickou osobu jsou oprávněny písemnost přijmout osoby, které k tomu byly zmocněny nebo u nichž je to vzhledem k jejich pracovnímu nebo jinému obdobnému vztahu k adresátu obvyklé.

(4) Písemnost určenou advokátu, notáři, soudnímu exekutorovi a patentovému zástupci za ně mohou přijímat osoby, které k tomu byly zmocněny, nebo jejich zaměstnanci. Vykonávají-li tyto osoby svou činnost společně s jinými osobami, mohou ji přijmout i tyto jiné osoby a jejich zaměstnanci.

(5) Písemnost určenou advokátu, který vykonává advokacii jako společník obchodní společnosti, mohou za něj přijmout statutární orgán, ostatní společníci této společnosti nebo její zaměstnanci a osoby, které k tomu byly zmocněny. Vykonává-li advokát advokacii v pracovním poměru k jinému advokátovi nebo ke společnosti, může za něj písemnost přijmout jeho zaměstnavatel, jeho zaměstnanci a osoby k tomu zmocněné.

§ 50b Doručování zástupci účastníka

(1) Má-li účastník zástupce, doručuje se pouze zástupci, nestanoví-li zákon jinak.

(2) Má-li účastník zástupce s procesní plnou mocí, nařídí předseda senátu doručení písemnosti (elektronického dokumentu) jen tomuto zástupci, nestanoví-li zákon jinak.

(3) Udělil-li účastník plnou moc pouze pro určité úkony, nařídí předseda senátu doručení písemnosti (elektronického dokumentu) pouze jeho zástupci, jen jestliže ho k tomu plná moc výslovně opravňuje, nestanoví-li zákon jinak.

(4) Písemnost se doručuje rovněž účastníku,

- a) má-li se účastník osobně dostavit k výslechu nebo jinému úkonu soudu nebo má-li něco jiného v řízení osobně vykonat,
- b) je-li účastník zastoupen zákonným zástupcem podle [§ 23](#); nezletilému účastníku, který dovršil patnácti let, se doručuje také tehdy, je-li zastoupen zákonným zástupcem podle [§ 22](#),
- c) jde-li o doručení usnesení o ustanovení opatrovníka podle [§ 29](#); usnesení o ustanovení opatrovníka účastníku, jehož pobyt není znám, účastníku, jemuž se nepodařilo doručit na známou adresu v cizině, neznámým dědicům zůstavitele, nebyl-li dosud v řízení o dědictví stanoven okruh jeho dědiců, a právnické osobě, která jako účastník řízení nemůže před soudem vystupovat proto, že tu není osoba oprávněná za ni jednat, nebo že je sporné, kdo je osobou oprávněnou za ni jednat, se však doručuje jen ostatním účastníkům řízení a ustanovenému opatrovníku a vyvěsí se na úřední desce soudu,
- d) byl-li účastníku ustanoven opatrovník proto, že se nemůže z jiných zdravotních důvodů než pro postižení duševní poruchou nikoliv jen po přechodnou dobu účastnit řízení, nebo že není schopen se srozumitelně vyjadřovat,
- e) rozhodne-li tak soud.

§ 50c **Odepření přijetí písemnosti**

(1) Odepře-li adresát nebo příjemce písemnosti přijmout doručovanou písemnost, považuje se písemnost za doručenou dnem, kdy přijetí písemnosti bylo odepřeno; o tom musí být adresát nebo příjemce písemnosti poučen.

(2) Adresát nebo příjemce písemnosti je povinen na výzvu doručujícího orgánu prokázat svou totožnost nebo poskytnout jinou součinnost nezbytnou k řádnému doručení písemnosti. Odmítne-li adresát nebo příjemce písemnosti postup podle věty první, považuje se písemnost za doručenou dnem, kdy prokázání totožnosti nebo poskytnutí součinnosti bylo odmítnuto; o tom musí být adresát nebo příjemce písemnosti poučen.

(3) Poučení podle [odstavců 1 a 2](#) se poskytne ústně při doručování nebo písemně; písemné poučení se předá příjemci. Není-li možné písemné poučení příjemci předat, lze je zanechat v adresátově domovní nebo jiné jím užívané schránce nebo na jiném vhodném místě.

§ 50d **Neúčinnost doručení**

(1) Na návrh účastníka rozhodne odesílající soud, že doručení je neúčinné, pokud se účastník nebo jeho zástupce nemohl z omluvitelného důvodu s písemností seznámit. Návrh je třeba podat do 15 dnů ode dne, kdy se s doručovanou písemností seznámil nebo mohl seznámit. V návrhu musí být vedle obecných náležitostí ([§ 42 odst. 4](#)) uveden den, kdy se účastník s doručovanou písemností seznámil nebo mohl seznámit, a označení důkazů, jimiž má být včasnost a důvodnost návrhu prokázána.

(2) Omluvitelným důvodem podle [odstavce 1](#) nemůže být skutečnost, že se fyzická osoba na adrese pro doručování trvale nezdržuje, skutečnost, že v případě podnikající fyzické osoby a právnické osoby se na adrese pro doručování nikdo nezdržuje.

(3) Rozhodl-li soud o tom, že doručení písemnosti je neúčinné, považuje se písemnost za doručenou dnem právní moci rozhodnutí o neúčinnosti.

§ 50e **Doručování účastníkem řízení nebo jeho zástupcem**

(1) Na žádost účastníka řízení nebo jeho zástupce je soud může pověřit doručením písemnosti určené do vlastních rukou nebo jiné písemnosti. Pověření není soudním rozhodnutím.

(2) Osoba pověřená podle [odstavce 1](#) předá písemnost adresátovi na adrese pro doručování nebo kdekoliiv jej zastihne. Adresát je povinen přijetí písemnosti potvrdit; potvrzení musí obsahovat označení doručované písemnosti, která byla vložena do obálky, den doručení a podpis adresáta. Písemnost se považuje za doručenou dnem uvedeným v potvrzení o doručení.

(3) Pokud adresát odepře přijmout písemnost nebo se účastníkovi nebo jeho zástupci nepodaří písemnost doručit, vrátí účastník nebo jeho zástupce neprodleně písemnost soudu.

§ 50f **Průkaz doručení**

(1) Doručuje-li soud písemnost při jednání nebo při jiném soudním úkonu, o němž se pořizuje protokol, uvede to v protokolu o jednání nebo v protokolu, který byl sepsán o jiném soudním úkonu. V protokolu se kromě ostatních náležitostí ([§ 40 odst. 6](#)) uvede, jaká písemnost byla doručena. Protokol podepíše také ten, kdo doručení provedl, a příjemce.

(2) Byla-li písemnost doručována prostřednictvím veřejné datové sítě na elektronickou adresu, je doručení prokázáno datovou zprávou adresáta, podepsanou adresátem, kterou potvrdil přijetí písemnosti.

(3) Doručuje-li soud písemnost při úkonu, o němž se nepožizuje protokol, nebo prostřednictvím doručujícího orgánu, vyznačí se doručení písemnosti na doručence. Doručenka je veřejnou listinou. Není-li prokázán opak, považují se údaje uvedené na doručence za pravdivé.

(4) V případě doručování účastníkem nebo jeho zástupcem je průkazem doručení potvrzení o přijetí opatřené datem a podpisem příjemce.

(5) Nelze-li doručení prokázat žádným ze způsobů uvedených v odstavcích 1 až 4, lze je prokázat též jiným způsobem.

§ 50g Doručenka

(1) Doručenka musí obsahovat

- a) označení soudu, který písemnost předal k doručení,
- b) označení doručujícího orgánu,
- c) označení doručované písemnosti,
- d) označení adresáta a adresy, na niž má být písemnost doručena,
- e) prohlášení doručujícího orgánu o tom, v který den nebyl adresát zastižen, v který den byla písemnost odevzdána adresátu či příjemci, v který den byla písemnost připravena k vyzvednutí, v který den bylo přijetí písemnosti odepřeno nebo nebyla poskytnuta součinnost nezbytná k řádnému doručení písemnosti,
- f) hodinu a minutu doručení, byla-li vyznačena poznámka „přesný čas doručení“,
- g) jméno a příjmení doručovatele, jeho podpis a otisk úředního razítka doručujícího orgánu,
- h) jméno a příjmení osoby, která písemnost převzala nebo která převzetí písemnosti odepřela nebo která neposkytla součinnost potřebnou k řádnému doručení písemnosti, jsou-li tyto údaje doručujícímu orgánu známy, údaj o jejím vztahu k adresátu, jestliže písemnost přijala za adresáta, a její podpis,
- i) údaj, zda je vyloučeno vhození písemnosti do schránky.

(2) Byla-li písemnost uložena, musí doručenka obsahovat také údaj o tom, zda byla adresátu zanechána výzva, aby si písemnost vyzvedl.

(3) Vyzvedne-li adresát, popřípadě příjemce, uloženou písemnost, musí doručenka obsahovat také

- a) jméno a příjmení toho, kdo písemnost předal, jeho podpis a otisk úředního razítka doručujícího orgánu,
- b) prohlášení doručujícího orgánu, v který den byla písemnost vyzvednuta,
- c) hodinu a minutu doručení, byla-li vyznačena poznámka „přesný čas doručení“,
- d) jméno a příjmení osoby, která uloženou písemnost vyzvedla, a její podpis.

(4) Odepřel-li adresát, popřípadě příjemce, písemnost přijmout, nebo neposkytl-li součinnost nezbytnou k řádnému doručení písemnosti, musí doručenka obsahovat také údaj o tom, zda bylo poskytnuto ústní nebo písemné poučení o následcích odepření přijetí písemnosti nebo neposkytnutí součinnosti, a zda, popřípadě čím bylo odepření přijetí písemnosti odůvodněno nebo v čem neposkytnutí součinnosti spočívalo.

(5) Byla-li doručována písemnost podle [§ 50](#) a nebyla-li písemnost doručena adresátu, popřípadě příjemci, musí doručenka kromě náležitostí uvedených v [odstavci 1](#) obsahovat

- a) prohlášení doručujícího orgánu o tom, v který den byla písemnost vhozena do domovní nebo jiné adresátem užívané schránky,
- b) hodinu a minutu doručení, byla-li vyznačena poznámka „přesný čas doručení“,
- c) jméno a příjmení doručovatele, jeho podpis a otisk úředního razítka doručujícího orgánu.

(6) Nemůže-li příjemce svým podpisem potvrdit doručení písemnosti, potvrdí doručení příjemci na doručence svým podpisem kromě doručovatele také jiná vhodná fyzická osoba.

§ 50h Výzva

(1) Výzva podle [§ 49 odst. 2](#) musí obsahovat označení

- a) soudu, který písemnost předal k doručení,
- b) doručované písemnosti, která byla vložena do obálky,
- c) adresáta a adresy, na niž má být obálka s písemností doručena,

- d) doručujícího orgánu,
- e) jméno a příjmení doručovatele a jeho podpis.

(2) Není-li vyloučeno náhradní doručení písemnosti, musí v ní být též obsaženo poučení o následcích, jestliže písemnost nebude vyzvednuta.

(3) Doručující orgán ve výzvě uvede, u koho, kde a v který den byla písemnost připravena k vyzvednutí a do kdy a v jaké době si příjemce může písemnost vyzvednout.

§ 50i Oznámení

Oznámení podle [§ 50 odst. 2](#) musí obsahovat označení

- a) soudu, který písemnost předal k doručení,
- b) doručované písemnosti,
- c) adresáta a adresy, na niž má být obálka s písemností doručena,
- d) doručujícího orgánu,
- e) sdělení, že písemnost byla vrácena odesílajícímu soudu,
- f) jméno a příjmení doručovatele a jeho podpis.

§ 50j Doručování do ciziny

(1) Při doručování do ciziny se postupuje podle mezinárodní smlouvy nebo podle přímo použitelného předpisu Evropských společenství upravujícího doručování soudních a mimosoudních písemností^{58e)} anebo podle zvláštního právního předpisu^{58f)}.

(2) Je-li doručováno do ciziny, a nelze-li zjistit datum doručení písemnosti, avšak z obsahu listiny nebo jiného úkonu adresáta jednoznačně vyplývá, že mu písemnost byla doručena, platí, že písemnost byla doručena dnem, kdy byla odesílajícímu soudu předložena taková listina nebo kdy byl u soudu učiněn takový úkon.

§ 50k Uveřejňování vyhlášek

Povinnost soudu zveřejnit vyhláškou nebo jiným způsobem určité údaje, stanovená v zákoně, je splněna jejich uveřejněním v Obchodním věstníku, neomezuje-li se zákon na zveřejnění údajů jen na úřední desce soudu; tím není dotčena zákonem stanovená povinnost uveřejnění údajů v tisku nebo jiným vhodným způsobem.

§ 50l Vyvěšení na úřední desce

(1) Stanoví-li zákon, že rozhodnutí nebo jiná písemnost mají být vyvěšeny na úřední desce soudu, platí, že desátým dnem po dni vyvěšení byly doručeny účastníkům, kteří nejsou soudu známi, jejichž pobyt není znám, kterým se nepodařilo doručit na známou adresu v cizině, nebo neznámým dědicům zůstavitele, nebyl-li dosud v řízení o dědictví stanoven okruh jeho dědiců, anebo právnické osobě, která jako účastník řízení nemůže před soudem vystupovat proto, že tu není osoba oprávněná za ni jednat nebo že je sporné, kdo je osobou oprávněnou za ni jednat, a zástupcům nebo opatrovníkům účastníků, jejichž pobyt není znám nebo kterým se nepodařilo doručit na známou adresu v cizině, popřípadě též dalším osobám, o nichž to stanoví zákon.

(2) Stanoví-li zákon, že na úřední desce soudu má být vyvěšena výzva nebo sdělení, sejme se výzva nebo sdělení po uplynutí 30 dnů ode dne vyvěšení.

(3) Obsah úřední desky soud zveřejňuje i způsobem umožňujícím dálkový přístup.

Předvolání a předvádění

§ 51

(1) Předvolání k soudu se děje v listinné nebo v elektronické podobě a v naléhavých případech i telefonicky nebo telefaxem. Předvolat lze i ústně při jednání nebo při jiném úkonu soudu, u něhož je předvolaný přítomen.

(2) Nevýžaduje-li zákon nebo zvláštní právní předpisy pro předvolání další náležitosti, musí předvolání obsahovat, v jaké věci se má předvolaný dostavit, předmět a místo úkonu soudu, dobu zahájení úkonu, důvod předvolání, povinnosti předvolaného při úkonu a popřípadě předpokládanou dobu trvání úkonu. Je-li jednání prováděno s využitím videokonferenčního zařízení, vyzoomí se předvolaný o době a místě, na které byl předvolán.

§ 52

(1) V případě, že se předvolaný bez omluvy nedostaví k výsledku nebo ke znalci, může ho předseda senátu dát předvést, jestliže o možnosti předvedení předvolaného poučil. O předvedení rozhodne usnesením, které se předvolanému doručí při předvedení.

(2) O předvedení požádá soud Policii České republiky; jde-li o nezletilého, požádá soud Policii České republiky o předvedení jen tehdy, nelze-li předvedení zajistit jinak. O předvedení vojáků v činné službě a příslušníků ozbrojených sborů požádá soud jejich velitele, popřípadě příslušný služební orgán.

(3) Náklady předvedení hradí ten, kdo je předváděn. Usnesením o tom rozhodne předseda senátu na návrh toho, kdo předvedení provedl.

Pořádkové opatření

§ 53

(1) Tomu, kdo hrubě ztěžuje postup řízení zejména tím, že se nedostaví bez vážného důvodu k soudu nebo neuposlechne příkazu soudu, nebo kdo ruší pořádek, nebo kdo učinil hrubě urážlivé podání anebo nesplnil povinnosti uvedené v [§ 294](#), [295](#) a [320ab](#), může předseda senátu uložit usnesením pořádkovou pokutu do výše 50000 Kč.

(2) Uloženou pořádkovou pokutu může předseda senátu dodatečně, a to i po skončení řízení, prominout, jestliže to odůvodňuje pozdější chování toho, jemuž byla uložena.

(3) Pořádkové pokuty připadají státu. Pro vymáhání pořádkové pokuty se uplatní postup stanovený daňovým řádem.

§ 54

Toho, kdo hrubě ruší pořádek, může předseda senátu vykázat z místa, kde se jedná. Je-li vykázan účastník, může být jednáno dále v jeho nepřítomnosti.

Lhůty

§ 55

Nestanoví-li tento zákon lhůtu k provedení úkonu, určí ji, jestliže je to třeba, předseda senátu. Lhůtu, kterou určil, může předseda senátu též prodloužit.

§ 56

(1) Lhůta neběží tomu, kdo ztratil způsobilost být účastníkem řízení nebo způsobilost jednat před soudem nebo u něhož bylo rozhodnuto, že musí být zastoupen svým zákonným zástupcem ([§ 23](#)).

(2) Jakmile v takovém případě do řízení vstoupí jiný účastník, zákonný zástupce nebo opatrovník účastníka, začíná jim běžet nová lhůta od té doby, kdy do řízení vstoupili.

§ 57

(1) Do běhu lhůty se nezapočítává den, kdy došlo ke skutečnosti určující počátek lhůty; to neplatí, jde-li o lhůtu určenou podle hodin.

(2) Lhůty určené podle týdnů, měsíců nebo let se končí uplynutím toho dne, který se svým označením shoduje se dnem, kdy došlo ke skutečnosti určující počátek lhůty, a není-li ho v měsíci, posledním dnem měsíce. Případně-li konec lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Lhůty určené podle hodin končí uplynutím hodiny, která se svým označením shoduje s hodinou, kdy došlo ke skutečnosti určující počátek lhůty.

(3) Lhůta je zachována, je-li posledního dne lhůty učiněn úkon u soudu nebo podání odevzdáno orgánu, který má povinnost je doručit.

§ 58

(1) Soud promine zmeškání lhůty, jestliže účastník nebo jeho zástupce ji zmeškal z omluvitelného důvodu, a byl proto vyloučen z úkonu, který mu přísluší. Návrh je třeba podat do patnácti dnů po odpadnutí překážky a je s ním třeba spojit i zmeškaný úkon.

(2) Soud může k žádosti účastníka přiznat odkladný účinek návrhu, aby bylo prominuto zmeškání lhůty.

ČÁST DRUHÁ ČINNOST SOUDU PŘED ZAHÁJENÍM ŘÍZENÍ

Hlava první PŘEDBĚŽNÁ ŘÍZENÍ

Smírčí řízení

§ 67

(1) Přípouští-li to povaha věci, lze navrhnout u kteréhokoli soudu, který by byl věcně příslušný k rozhodování věci, aby provedl pokus o smír (smírčí řízení) a, došlo-li k jeho uzavření, aby rozhodl i o jeho schválení. Jestliže by věcně příslušný byl krajský soud, může provést smírčí řízení a schválení smíru i kterýkoli okresní soud.

(2) Soud rozhodne o tom, zda schvaluje mediační dohodu uzavřenou podle zákona o mediaci, nejdéle do 30 dnů od zahájení smírčího řízení.

§ 68

(1) Smírčí řízení ve věcech, v nichž jedná a rozhoduje senát, provádí předseda senátu.

(2) Součinnost nebo přítomnost účastníků nelze žádným způsobem vynucovat.

§ 69

Účelem smírčího řízení je uzavření smíru. Ustanovení [§ 99](#) platí i pro tento smír.

Hlava druhá PŘEDBĚŽNÁ OPATŘENÍ A ZAJIŠTĚNÍ DŮKAZU

Předběžná opatření

§ 74

(1) Před zahájením řízení může předseda senátu nařídit předběžné opatření, je-li třeba, aby zatímně byly upraveny poměry účastníků, nebo je-li obava, že by výkon soudního rozhodnutí byl ohrožen.

(2) Účastníky řízení jsou navrhovatel a ti, kteří by jimi byli, kdyby šlo o věc samu.

(3) Příslušným k nařízení předběžného opatření je soud, který je příslušný k řízení o věci, nestanoví-li zákon jinak.

§ 75

(1) Předběžné opatření nařídí předseda senátu na návrh.

(2) Návrh na nařízení předběžného opatření podle [§ 76](#) musí kromě obecných náležitostí ([§ 42 odst. 4](#)) obsahovat jméno, příjmení a bydliště účastníků (obchodní firmu nebo název a sídlo právnické osoby, označení státu a příslušné organizační složky státu, která za stát před soudem vystupuje), popřípadě též jejich zástupců, vylíčení skutečností o tom, že je třeba, aby byly zatímně upraveny poměry účastníků, nebo že je tu obava, že by výkon soudního rozhodnutí byl ohrožen, vylíčení skutečností, které odůvodňují předběžné opatření, a musí být z něj patrné, jakého předběžného opatření se navrhovatel domáhá; ve věcech týkajících se vztahů mezi podnikateli vyplývajících z podnikatelské činnosti musí návrh dále obsahovat identifikační číslo osoby (dále jen „identifikační číslo“) právnické osoby, identifikační číslo fyzické osoby, která je podnikatelem, popřípadě další údaje potřebné k identifikaci účastníků řízení.

(3) Navrhovatel je povinen připojit k návrhu listiny, jichž se dovolává.

§ 75a

Návrh na předběžné opatření, který neobsahuje všechny náležitosti nebo který je nesrozumitelný anebo neurčitý, předseda senátu odmítne, jestliže pro tyto nedostatky nelze pokračovat v řízení; ustanovení [§ 43](#) se nepoužije.

§ 75b

(1) K zajištění náhrady škody nebo jiné újmy, která by vznikla předběžným opatřením, je navrhovatel povinen složit nejpozději ve stejný den, kdy podal u soudu návrh na nařízení předběžného opatření, jistotu ve výši 10 000 Kč a ve věcech týkajících se vztahů mezi podnikateli vyplývajících z podnikatelské činnosti ve výši 50 000 Kč. Dospěje-li předseda senátu k závěru, že složená jistota zjevně nepostačuje k zajištění náhrady škody nebo jiné újmy, která by vznikla předběžným opatřením, anebo že jde o opětovný návrh na nařízení předběžného opatření, který ve věci týchž účastníků požaduje z obdobných důvodů stejnou nebo obdobnou zatímní úpravu poměrů, vyzve navrhovatele bezodkladně, aby do 3 dnů složil doplatek jistoty ve výši, kterou stanoví s přihlédnutím k okolnostem případu. Podalo-li návrh na předběžné opatření více navrhovatelů, jsou povinni jistotu a doplatek jistoty složit společně a nerozdílně.

(2) Nebude-li jistota podle [odstavce 1](#) složena, předseda senátu návrh na předběžné opatření odmítne.

(3) [Odstavce 1](#) a [2](#) neplatí,

a) jde-li o předběžné opatření ve věci výživného;

b) jde-li o předběžné opatření ve věci pracovní;

c) jde-li o předběžné opatření ve věci náhrady újmy na zdraví;

d) osvědčí-li navrhovatel spolu s návrhem na nařízení předběžného opatření, že jsou u něj splněny podmínky pro osvobození od soudních poplatků ([§ 138](#));

e) je-li tu nebezpečí z prodlení, v jehož důsledku by mohla navrhovateli vzniknout újma, a navrhovatel spolu s návrhem na nařízení předběžného opatření osvědčí, že jistotu bez své viny nemohl složit.

(4) Byl-li návrh na nařízení předběžného opatření pravomocným usnesením soudu prvního stupně zamítnut, byl-li tento návrh pravomocně odmítnut nebo bylo-li řízení o tomto návrhu pravomocně zastaveno, soud složenou jistotu vrátí. V případě, že soud nařídil předběžné opatření, bude jistota vrácena, jestliže marně uplynula lhůta k žalobě podle [§ 77a odst. 2](#) nebo jestliže nabylo právní moci rozhodnutí soudu o žalobě podané podle [§ 77a odst. 2](#) a z tohoto rozhodnutí vyplývá, že jistota nebude použita k uspokojení práva na náhradu škody nebo jiné újmy.

§ 75c

(1) Nepostupoval-li podle [§ 75a](#) nebo podle [§ 75b odst. 2](#), předseda senátu nařídí usnesením předběžné opatření, jestliže bude prokázáno, že je třeba, aby byly zatímně upraveny poměry účastníků, nebo že je tu obava, že by výkon soudního rozhodnutí byl ohrožen, a jestliže budou alespoň osvědčeny skutečnosti, které jsou rozhodující pro uložení povinnosti předběžným opatřením.

(2) O návrhu na předběžné opatření rozhodne předseda senátu bezodkladně. Není-li tu nebezpečí z prodlení, může předseda senátu o návrhu na předběžné opatření rozhodnout až do uplynutí 7 dnů poté, co byl podán.

(3) O návrhu na nařízení předběžného opatření rozhodne předseda senátu bez slyšení účastníků.

(4) Pro předběžné opatření je rozhodující stav v době vyhlášení (vydání) usnesení soudu prvního stupně.

§ 76

(1) Předběžným opatřením může být účastníku uloženo zejména, aby

- a) platil výživné v nezbytné míře;
- b) poskytl alespoň část pracovní odměny, jde-li o trvání pracovního poměru a navrhovatel ze závažných důvodů nepracuje;
- c) složil peněžitou částku nebo věc do úschovy u soudu;
- d) nenakládal s určitými věcmi nebo právy;
- e) něco vykonal, něčeho se zdržel nebo něco snášel.

(2) Předběžným opatřením lze uložit povinnost někomu jinému než účastníku jen tehdy, lze-li to na něm spravedlivě žádat.

(3) Předseda senátu při nařízení předběžného opatření uloží navrhovateli, aby ve lhůtě, kterou mu určí, podal u soudu návrh na zahájení řízení. Může také stanovit, že předběžné opatření bude trvat jen po určenou dobu.

§ 76c

(1) Vyžadují-li to okolnosti případu nebo je-li tu nebezpečí z prodlení, předseda senátu usnesením o předběžném opatření podle [§ 76](#), o němž rozhodl bezodkladně, ihned vyhlásí účastníku, kterému ukládá povinnost, popřípadě též někomu jinému než účastníku řízení, byla-li mu předběžným opatřením uložena povinnost; ukazuje-li se to potřebné, přistoupí k vyhlášení usnesení na místě samém.

(2) Stejnopis usnesení, kterým bylo nařízeno předběžné opatření, je třeba účastníkům, popřípadě jejich zástupcům a těm, kterým byla předběžným opatřením uložena povinnost, odeslat ve lhůtě 3 dnů ode dne vyhlášení usnesení nebo, nebylo-li vyhlášeno, ve lhůtě 3 dnů ode dne jeho vydání. Jiným účastníkům než navrhovateli se spolu se stejnopisem usnesení doručí též návrh na předběžné opatření.

(3) Stejnopis usnesení, kterým bylo nařízeno předběžné opatření, jímž bylo účastníku uloženo, aby nenakládal s určitou nemovitou věcí, je třeba odeslat ve lhůtě podle [odstavce 2](#) také příslušnému katastrálnímu úřadu; to neplatí, jde-li o nemovitou věc, která není předmětem evidence v katastru nemovitostí.

§ 76d

Usnesení, kterým bylo nařízeno předběžné opatření, je vykonatelné vyhlášením. Nedošlo-li k vyhlášení, je vykonatelné, jakmile bylo doručeno tomu, komu ukládá povinnost.

§ 76e

(1) Výrok vykonatelného usnesení o nařízení předběžného opatření je závazný jen pro účastníky řízení a pro ty, kterým byla předběžným opatřením uložena povinnost, nestanoví-li zákon jinak.

(2) V rozsahu, v jakém je výrok vykonatelného usnesení o nařízení předběžného opatření závazný pro účastníky řízení a popřípadě pro jiné osoby, je závazný též pro všechny orgány.

§ 76f

(1) Právní jednání, které bylo učiněno tím, pro něhož je výrok vykonatelného usnesení o nařízení předběžného opatření závazný, je neplatné, jestliže jím byla porušena povinnost uložená vykonatelným usnesením o nařízení předběžného opatření. Soud k neplatnosti přihlédne i bez návrhu.

(2) Bylo-li účastníku předběžným opatřením uloženo, aby nenakládal s určitou nemovitou věcí, pozbývá návrh na vklad práva týkajícího se této nemovité věci, o němž dosud nebylo příslušným orgánem pravomocně rozhodnuto, své právní účinky; to platí i tehdy, jestliže účastník učinil právní jednání týkající se nemovité věci dříve, než se usnesení o nařízení předběžného opatření stalo vykonatelným.

§ 76g

Byl-li návrh na nařízení předběžného opatření zamítnut nebo odmítnut nebo bylo-li řízení o návrhu zastaveno, doručuje se usnesení jen navrhovateli. Stejnopis usnesení je třeba odeslat navrhovateli, popřípadě jeho zástupci ve lhůtě 3 dnů ode dne vyhlášení nebo vydání usnesení.

§ 76h

Dokud trvají účinky předběžného opatření, může předseda senátu vyzvat navrhovatele ke složení doplatku jistoty ([§ 75b odst. 1 věta druhá](#)) ve lhůtě 3 dnů; učiní tak jen na návrh toho, komu byla předběžným opatřením uložena povinnost.

§ 77

(1) Předběžné opatření zanikne, jestliže

- a) navrhovatel nepodal v zákonné lhůtě nebo ve lhůtě soudem určené návrh na zahájení řízení;
- b) nebylo návrhu ve věci samé vyhověno;
- c) bylo návrhu ve věci samé vyhověno a uplynulo patnáct dní od vykonatelnosti rozhodnutí o věci;
- d) uplynula určená doba, po kterou mělo trvat.

(2) Předběžné opatření předseda senátu zruší, jestliže pominou důvody, pro které bylo nařízeno. Předběžné opatření předseda senátu zruší také tehdy, jestliže navrhovatel ve stanovené lhůtě nesložil doplatek jistoty.

§ 77a

(1) Zaniklo-li nebo bylo-li zrušeno nařízené předběžné opatření z jiného důvodu než proto, že návrhu ve věci samé bylo vyhověno, nebo proto, že právo navrhovatele bylo uspokojeno, je navrhovatel povinen nahradit škodu a jinou újmu každému, komu předběžným opatřením vznikla. Této odpovědnosti se navrhovatel nemůže zprostit, ledaže by ke škodě nebo k jiné újmě došlo i jinak.

(2) Žalobu na náhradu škody nebo jiné újmy podle [odstavce 1](#) je třeba podat nejpozději do 6 měsíců ode dne, kdy předběžné opatření zaniklo nebo kdy bylo pravomocně zrušeno, jinak právo zanikne. Zmeškání této lhůty nelze prominout.

(3) Příslušným k projednání žaloby podle [odstavce 2](#) a k rozhodnutí o ní je soud, který v prvním stupni rozhodoval o předběžném opatření.

(4) Pravomocně přiznaná náhrada škody nebo jiné újmy se uspokojí z navrhovatelem složené jistoty; nepostačuje-li jistota k uspokojení všech poškozených, rozdělí soud jistotu mezi ně poměrně. Povinnost navrhovatele nahradit škodu nebo jinou újmu, která nebyla zajištěna složenou jistotou, tím není dotčena.

Zajištění důkazu

§ 78

(1) Před zahájením řízení o věci samé lze na návrh zajistit důkaz, je-li obava, že později jej nebude možno provést vůbec nebo jen s velkými obtížemi.

(2) K zajištění důkazu je příslušný soud, který by byl příslušný k řízení o věci, nebo soud, v jehož obvodu je ohrožený důkazní prostředek.

(3) Zajištění důkazu provede předseda senátu způsobem předepsaným pro důkaz, o který jde. Není-li tu nebezpečí z prodlení, mají účastníci ve věci samé právo být přítomni u zajištění důkazu.

§ 78a

Důkaz může být zajištěn také notářským nebo exekutorským zápisem o skutkovém ději nebo o stavu věci, jestliže se skutkový děj udál v přítomnosti notáře nebo soudního exekutora nebo jestliže notář nebo soudní exekutor osvědčil stav věci.

Zajištění předmětu důkazního prostředku ve věcech týkajících se práv z duševního vlastnictví

§ 78b

(1) Ve věcech týkajících se práv z duševního vlastnictví lze před zahájením řízení o věci samé na návrh toho, kdo osvědčil porušení práva z duševního vlastnictví, za účelem provedení důkazu ([§ 130 odst. 1](#)) zajistit

- a) zboží, popřípadě přiměřený vzorek zboží, jehož výrobou mohlo být porušeno právo z duševního vlastnictví,
- b) materiál a nástroje, které byly použity k výrobě nebo rozšiřování zboží uvedeného v [písmenu a\)](#),
- c) dokumenty týkající se zboží uvedeného v [písmenu a\)](#).

(2) Zajištění podle [odstavce 1](#) je přípustné jen tehdy, nebylo-li zboží, materiál, nástroje nebo dokumenty předmětem zajištění důkazu podle [§ 78](#) nebo [78a](#), popřípadě jestliže pomocí takového zajištění důkazu nebylo možné postihnout všechny okolnosti významné pro rozhodnutí věci samé.

§ 78c

(1) K zajištění předmětu důkazního prostředku je příslušný krajský soud, v jehož obvodu je zajišťovaný předmět důkazního prostředku.

(2) Účastníky řízení jsou navrhovatel, ti, kteří by jimi byli, kdyby šlo o věc samu, a ten, kdo má zajišťovaný předmět důkazního prostředku u sebe.

§ 78d

(1) Předseda senátu může, vyžadují-li to okolnosti, uložit navrhovateli povinnost složit jistotu k zajištění náhrady škody nebo jiné újmy, která by vznikla zajištěním předmětu důkazního prostředku. Výši jistoty stanoví předseda senátu s přihlédnutím k okolnostem případu, maximálně však ve výši 100 000 Kč. Takto stanovená jistota je splatná do 8 dnů od doručení rozhodnutí o stanovení jistoty navrhovateli. Podalo-li návrh více navrhovatelů, jsou povinni jistotu složit společně a nerozdílně.

(2) Nebude-li jistota podle [odstavce 1](#) včas složena, předseda senátu návrh na zajištění předmětu důkazního prostředku odmítne; zmeškání lhůty uvedené v [odstavci 1](#) nelze prominout.

(3) Byl-li návrh na zajištění předmětu důkazního prostředku pravomocně zamítnut nebo odmítnut, popřípadě bylo-li řízení o tomto návrhu pravomocně zastaveno, soud složenou jistotu vrátí. V případě, že soud nařídil zajištění předmětu důkazního prostředku, bude jistota vrácena, jestliže zajištění předmětu důkazního prostředku zaniklo podle [§ 78f odst. 1 písm. a\)](#), jestliže marně uplynula lhůta k žalobě podle [§ 78g odst. 2](#), nebo jestliže nabylo právní moci rozhodnutí o žalobě podané podle [§ 78g odst. 2](#) a z tohoto rozhodnutí vyplývá, že jistota nebude použita k uspokojení práva na náhradu škody nebo jiné újmy.

§ 78e

(1) Nepostupoval-li předseda senátu podle [§ 78d odst. 2](#) a jsou-li splněny předpoklady uvedené v [§ 78b](#), předseda senátu usnesením nařídí zajištění předmětu důkazního prostředku.

(2) O návrhu na zajištění předmětu důkazního prostředku soud rozhodne bez slyšení účastníků. Pro zajištění předmětu důkazního prostředku je rozhodující stav v době vyhlášení (vydání) rozhodnutí soudu prvního stupně.

(3) V usnesení o nařízení zajištění předmětu důkazního prostředku předseda senátu navrhopateli uloží, aby ve lhůtě, kterou mu určí, podal u soudu žalobu.

(4) Předmět důkazního prostředku, o jehož zajištění bylo rozhodnuto podle [odstavce 1](#), se složí u soudu nebo u vhodného schovatele; tomu, kdo má předmět u sebe a odmítne jej předat dobrovolně, bude soudem odebrán, a to ihned poté, co mu bude doručen stejnopis vyhotovení usnesení o nařízení zajištění předmětu důkazního prostředku.

§ 78f

(1) Zajištění předmětu důkazního prostředku zanikne, jestliže

- a) navrhovatel nepodal ve lhůtě určené soudem žalobu,
- b) v řízení o věci samé byl proveden důkaz ohledáním zajištěného předmětu důkazního prostředku,
- c) řízení o věci samé bylo pravomocně skončeno, aniž by v něm byl proveden důkaz ohledáním zajištěného předmětu důkazního prostředku.

(2) Předseda senátu zajištění předmětu důkazního prostředku usnesením zruší, jestliže pominuly důvody, pro které bylo nařízeno.

(3) Poté, co zajištění zanikne nebo co bude pravomocně zrušeno, vrátí se předmět důkazního prostředku tomu, kdo jej předložil soudu nebo komu byl soudem odebrán.

§ 78g

(1) Zaniklo-li zajištění předmětu důkazního prostředku podle [§ 78f odst. 1 písm. a\)](#) nebo nebylo-li žalobě ve věci samé pravomocným rozhodnutím ani zčásti vyhověno, aniž by právo navrhovatele bylo byt' jen zčásti uspokojeno, je navrhovatel povinen nahradit škodu a jinou újmu každému, komu zajištěním předmětu důkazního prostředku vznikla. Této odpovědnosti se navrhovatel nemůže zprostit, ledaže by ke škodě nebo jiné újmě došlo i jinak.

(2) Žalobu o náhradu škody nebo jiné újmy podle [odstavce 1](#) je třeba podat nejpozději do 6 měsíců ode dne, kdy zajištění předmětu důkazního prostředku zaniklo podle [§ 78f odst. 1 písm. a\)](#) nebo kdy bylo o žalobě ve věci samé pravomocně rozhodnuto, jinak právo zanikne. Zmeškání této lhůty nelze prominout.

(3) Příslušným k projednání žaloby podle [odstavce 2](#) a k rozhodnutí o ní je příslušný soud uvedený v [§ 78c odst. 1](#).

(4) Pravomocně přiznaná náhrada škody nebo jiné újmy se uspokojí z navrhovatelem složené jistoty; nepostačuje-li k uspokojení všech poškozených, rozdělí soud jistotu mezi ně poměrně. Povinnost navrhovatele nahradit škodu nebo jinou újmu, která nebyla zajištěna složenou jistotou, tím není dotčena.

ČÁST TŘETÍ ŘÍZENÍ V PRVNÍM STUPNI

Hlava první PRŮBĚH ŘÍZENÍ

Zahájení řízení

§ 79

(1) Řízení se zahajuje na návrh. Návrh musí kromě obecných náležitostí ([§ 42 odst. 4](#)) obsahovat jméno, příjmení, bydliště účastníků, popřípadě rodná čísla nebo identifikační čísla účastníků (obchodní firmu nebo název a sídlo právnické osoby, identifikační číslo, označení státu a příslušné organizační složky státu, která za stát před soudem vystupuje), popřípadě též jejich zástupců, vylíčení rozhodujících skutečností, označení důkazů, jichž se navrhovatel dovolává, a musí být z něj patrné, čeho se

navrhovatel domáhá. Ve věcech, v nichž je účastníkem řízení svěřenský správce, musí návrh dále obsahovat i označení, že se jedná o svěřenského správce, a označení svěřenského fondu. Tento návrh, týká-li se dvoustranných právních poměrů mezi žalobcem a žalovaným (§ 90), se nazývá žalobou.

(2) Žalobce je povinen k návrhu připojit písemné důkazy, jichž se dovolává, a to v listinné nebo v elektronické podobě.

(3) Žalobu (návrh na zahájení řízení) soud doručí ostatním účastníkům do vlastních rukou. Žalobce (navrhovatel) může obeznámit žalovaného (ostatní účastníky řízení) s obsahem návrhu tím, že vedle stejnopisu žaloby (návrhu) doručovaného soudem mu sám zašle další stejnopis.

§ 80

Určení, zda tu právní poměr nebo právo je či není, se lze žalobou domáhat jen tehdy, je-li na tom naléhavý právní zájem.

§ 82

(1) Řízení je zahájeno dnem, kdy došel soudu návrh na jeho zahájení. Pokud je návrh na zahájení řízení učiněn prostřednictvím veřejné datové sítě a elektronické aplikace určené k podání takového návrhu, platí, že řízení je zahájeno v okamžiku, kdy je návrh dostupný informačnímu systému určenému k příjmu takového podání.

(2) Předcházel-li řízení u soudu řízení u jiného orgánu, je řízení u soudu zahájeno dnem, kdy postoupená věc došla soudu.

(3) Odmítl-li žalobu (návrh na zahájení řízení) soud, který rozhoduje podle zvláštního zákona⁹⁶⁾ věci správního soudnictví, protože šlo o věc, kterou soudy projednávají a rozhodují v občanském soudním řízení, a došla-li soudu příslušnému k občanskému soudnímu řízení do jednoho měsíce od právní moci usnesení žaloba (návrh na zahájení řízení) v této věci, platí, že řízení o ní je u soudu zahájeno dnem, kdy soudu došla odmítnutá žaloba (návrh na zahájení řízení).

§ 83

(1) Zahájení řízení brání tomu, aby o téže věci probíhalo u soudu jiné řízení.

(2) Zahájení řízení

- a) o zdržení se protiprávního jednání nebo o odstranění závadného stavu ve věcech ochrany práv porušených nebo ohrožených nekalým soutěžním jednáním,
- b) o zdržení se protiprávního jednání ve věcech ochrany práv spotřebitelů,
- c) ve věcech náhrady škody nebo dorovnání výše protiplnění podle zákona o nabídkách převzetí anebo ve věcech přezkoumání protiplnění při výkupu účastnických cenných papírů,
- d) v dalších věcech stanovených zvláštními právními předpisy,

brání též tomu, aby proti těmž žalovanému probíhalo u soudu další řízení o žalobách jiných žalobců požadujících z téhož jednání nebo stavu stejné nároky.

Místní příslušnost

§ 84

K řízení je příslušný obecný soud účastníka, proti němuž návrh směřuje (žalovaného), není-li stanoveno jinak.

§ 85

(1) Nestanoví-li zákon jinak, je obecným soudem fyzické osoby okresní soud, v jehož obvodu má bydliště, a nemá-li bydliště, okresní soud, v jehož obvodu se zdržuje. Má-li fyzická osoba bydliště na více místech, jsou jejím obecným soudem všechny okresní soudy, v jejichž obvodu bydlí s úmyslem zdržovat se tam trvale. Nelze-li zjistit bydliště fyzické osoby nebo nelze-li zjistit, v obvodu kterého okresního soudu se fyzická osoba zdržuje, nebo lze-li to zjistit jen s velkými obtížemi, je obecným

soudem fyzické osoby okresní soud, v jehož obvodu se nachází místo trvalého pobytu evidované v informačním systému evidence obyvatel podle zákona o evidenci obyvatel, popřípadě místo jiného pobytu evidované podle jiných právních předpisů.

(2) Obecným soudem fyzické osoby, která je podnikatelem, je ve věcech vyplývajících z podnikatelské činnosti okresní soud, v jehož obvodu má sídlo; nemá-li sídlo, určuje se její obecný soud podle [odstavce 1.](#)

(3) Obecným soudem právnické osoby je okresní soud, v jehož obvodu má sídlo.

(4) Obecným soudem insolvenčního správce při výkonu jeho funkce je okresní soud, v jehož obvodu má sídlo.

(5) Obecným soudem státu je okresní soud, v jehož obvodu má sídlo organizační složka státu příslušná podle zvláštního právního předpisu, a nelze-li takto místně příslušný soud určit, soud, v jehož obvodu nastala skutečnost, která zakládá uplatněné právo.

(6) Obecným soudem obce je okresní soud, v jehož obvodu má své území.

(7) Obecným soudem vyššího územně samosprávného celku je okresní soud, v jehož obvodu mají sídlo jeho orgány.

§ 85a

Je-li pro řízení v prvním stupni věcně příslušný krajský soud a místní příslušnost se řídí obecným soudem účastníka, je místně příslušným krajský soud, v jehož obvodu je obecný soud účastníka.

§ 86

(1) Jestliže žalovaný, který je občanem České republiky, nemá obecný soud anebo nemá obecný soud v České republice, je příslušný soud, v jehož obvodu měl v České republice poslední známé bydliště.

(2) Proti tomu, kde nemá jiný příslušný soud v České republice, je možno uplatnit majetková práva u soudu, v jehož obvodu má majetek.

(3) Proti zahraniční osobě lze podat žalobu (návrh na zahájení řízení) i u soudu, v jehož obvodu je v České republice umístěn její závod nebo organizační složka jejího závodu.

§ 87

Vedle obecného soudu žalovaného, popřípadě vedle soudu uvedeného v [§ 85a](#), je k řízení příslušný také soud, v jehož obvodu

- a) má žalovaný své stálé pracoviště;
- b) došlo ke skutečnosti, která zakládá právo na náhradu újmy;
- c) je umístěna organizační složka závodu fyzické nebo právnické osoby, která je žalovanou, týká-li se spor této složky;
- d) je sídlo osoby, která organizuje regulovaný trh nebo provozuje mnohostranný obchodní systém, jde-li o spor z obchodu
 1. na jí organizovaném regulovaném trhu, nebo z vypořádání tohoto obchodu, nebo
 2. v jí provozovaném mnohostranném obchodním systému, nebo z vypořádání tohoto obchodu,
- e) je platební místo, uplatňuje-li se právo ze směnky, šeku nebo jiného cenného papíru,
- f) je sídlo komoditní burzy, jde-li o spor z obchodu na komoditní burze.

§ 88

Namísto obecného soudu, popřípadě namísto soudu uvedeného v [§ 85a](#), je k řízení příslušný soud,

- a) který rozhodoval o rozvodu, jde-li o vypořádání manželů po rozvodu stran jejich společného jmění nebo jiného majetku anebo o zrušení společného nájmu bytu,
- b) v jehož obvodu je nemovitá věc, týká-li se řízení práva k ní, není-li dána příslušnost podle písmene a),
- c) u něhož probíhá řízení o pozůstalosti, jde-li o rozhodnutí sporu v souvislosti s řízením o pozůstalosti,

- d) u něhož probíhá řízení o úschovách, jde-li o rozhodnutí, že ten, kdo odporoval vydání předmětu úschovy žadateli, je povinen s ním souhlasit,
- e) u něhož je prováděn výkon rozhodnutí, jde-li o vyloučení věci z výkonu rozhodnutí nebo o rozhodnutí o pravosti, výši, skupině nebo pořadí pohledávek přihlášených k rozvrhu,
- f) v jehož obvodu má sídlo organizační jednotka železničního dopravce, týká-li se spor na straně žalovaného této jednotky,
- g) u něhož probíhá řízení, jde-li o žalobu podle [§ 91a](#),
- h) v jehož obvodu byla provedena dražba, jde-li o věc veřejné dražby podle [zákona o veřejných dražbách](#),
- i) který je obecným soudem žalobce, jde-li o ochranu držby práva k věci, není-li touto věcí věc nemovitá.

§ 89

Soud, který je příslušný k řízení o určité věci, je příslušný i k řízení o věcech s ní spojených a o vzájemných návrzích žalovaného, s výjimkou věcí uvedených v [§ 88](#).

§ 89a

Účastníci řízení ve věcech týkajících se vztahů mezi podnikateli vyplývajících z podnikatelské činnosti se mohou písemně dohodnout na místní příslušnosti jiného soudu prvního stupně, ledaže zákon stanoví příslušnost výlučnou.

Účastníci

§ 90

Účastníky řízení jsou žalobce a žalovaný.

§ 91

(1) Je-li žalobců nebo žalovaných v jedné věci několik, jedná v řízení každý z nich sám za sebe.

(2) Jestliže však jde o taková společná práva nebo povinnosti, že se rozsudek musí vztahovat na všechny účastníky, kteří vystupují na jedné straně, platí úkony jednoho z nich i pro ostatní. Ke změně návrhu, k jeho vzetí zpět, k uznání nároku a k uzavření smíru je však třeba souhlasu všech účastníků, kteří vystupují na jedné straně.

§ 91a

Kdo si činí nárok zcela nebo částečně na věc nebo právo, o nichž probíhá řízení mezi jinými osobami, může až do pravomocného skončení tohoto řízení podat žalobu proti těmto účastníkům.

§ 92

(1) Na návrh žalobce může soud připustit, aby do řízení přistoupil další účastník. Souhlasu toho, kdo má takto do řízení vstoupit, je třeba, jestliže má vystupovat na straně žalobce.

(2) Na návrh žalobce může soud se souhlasem žalovaného připustit, aby žalobce nebo žalovaný z řízení vystoupil a aby na jeho místo vstoupil někdo jiný. Má-li být takto zaměněn žalobce, je třeba, aby s tím souhlasil i ten, kdo má na jeho místo vstoupit.

(3) Ustanovení [odstavců 1 a 2](#) se nepoužije v případech uvedených v [§ 107a](#).

§ 93

(1) Jako vedlejší účastník může se vedle žalobce nebo žalovaného zúčastnit řízení ten, kdo má právní zájem na jeho výsledku.

(2) Do řízení vstoupí buď z vlastního podnětu nebo na výzvu některého z účastníků učiněnou prostřednictvím soudu. O přípustnosti vedlejšího účastenství soud rozhodne jen na návrh.

(3) V řízení má vedlejší účastník stejná práva a povinnosti jako účastník. Jedná však toliko sám za sebe. Jestliže jeho úkony odporují úkonům účastníka, kterého v řízení podporuje, posoudí je soud po uvážení všech okolností.

Úkony účastníků ve věci samé

§ 95

(1) Žalobce (navrhovatel) může za řízení se souhlasem soudu měnit návrh na zahájení řízení. Změněný návrh je třeba ostatním účastníkům doručit do vlastních rukou, pokud nebyli přítomni jednání, při němž ke změně došlo.

(2) Soud nepřipustí změnu návrhu, jestliže by výsledky dosavadního řízení nemohly být podkladem pro řízení o změněném návrhu. V takovém případě pokračuje soud v řízení o původním návrhu po právní moci usnesení.

§ 96

(1) Žalobce (navrhovatel) může vzít za řízení zpět návrh na jeho zahájení, a to zčásti nebo zcela.

(2) Je-li návrh vzat zpět, soud řízení zcela, popřípadě v rozsahu zpětvzetí návrhu, zastaví. Je-li návrh na zahájení řízení vzat zpět až po té, co již soud o věci rozhodl, avšak rozhodnutí není dosud v právní moci, soud rozhodne v rozsahu zpětvzetí návrhu též o zrušení rozhodnutí.

(3) Jestliže ostatní účastníci se zpětvzetím návrhu z vážných důvodů nesouhlasí, soud rozhodne, že zpětvzetí návrhu není účinné. Nebylo-li dosud o věci rozhodnuto, pokračuje soud po právní moci usnesení v řízení.

(4) Ustanovení [odstavce 3](#) neplatí, dojde-li ke zpětvzetí návrhu dříve, než začalo jednání.

(5) Byl-li návrh na zahájení řízení vzat zpět až po té, co rozhodnutí o věci již nabylo právní moci, soud rozhodne, že zpětvzetí návrhu není účinné.

(6) Byl-li návrh na zahájení řízení vzat zpět až po té, co rozhodnutí odvolacího soudu, případně též soudu prvního stupně, o věci bylo dovolacím soudem zrušeno, soud rozhodne, že zpětvzetí návrhu není účinné, jestliže důvodem pro zpětvzetí návrhu byla skutečnost, která nastala v době, kdy trvaly účinky zrušeného rozhodnutí.

§ 97

(1) Žalovaný může za řízení uplatnit svá práva proti žalobci i vzájemným návrhem.

(2) Vzájemný návrh může soud vyloučit k samostatnému řízení, jestliže by tu nebyly podmínky pro spojení věcí.

(3) Na vzájemný návrh se použije přiměřeně ustanovení o návrhu na zahájení řízení, jeho změně a vzetí zpět.

§ 98

Vzájemným návrhem je i projev žalovaného, jímž proti žalobci uplatňuje svou pohledávku k započtení, avšak jen pokud navrhuje, aby bylo přisouzeno více, než co uplatnil žalobce. Jinak soud posuzuje takový projev jen jako obranu proti návrhu.

§ 99

(1) Připouští-li to povaha věci, mohou účastníci skončit řízení soudním smírem. Soud usiluje o smír mezi účastníky; při pokusu o smír předseda senátu zejména s účastníky probere věc, upozorní je na právní úpravu a na stanoviska Nejvyššího soudu a rozhodnutí uveřejněná ve Sbírce soudních

rozhodnutí a stanovisek týkající se věci a podle okolností případu jim doporučí možnosti smírného vyřešení sporu. Je-li to s ohledem na povahu věci vhodné, upozorní předseda senátu účastníky rovněž na možnost využití mediace podle zákona o mediaci nebo sociálního poradenství podle zákona [o sociálních službách](#).

(2) Soud rozhodne o tom, zda smír schvaluje; neschválí jej, je-li v rozporu s právními předpisy. V takovém případě soud po právní moci usnesení pokračuje v řízení.

(3) Schválený smír má účinky pravomocného rozsudku. Rozsudkem však může soud zrušit usnesení o schválení smíru, je-li smír podle hmotného práva neplatný. Návrh lze podat do tří let od právní moci usnesení o schválení smíru.

Průběh řízení

§ 100

(1) Jakmile bylo řízení zahájeno, postupuje v něm soud i bez dalších návrhů tak, aby věc byla co nejrychleji projednána a rozhodnuta. Přitom usiluje především o to, aby spor byl vyřešen smírně.

(2) Je-li to účelné a vhodné, může předseda senátu účastníkům řízení nařídit první setkání se zapsaným mediátorem (dále jen „mediátor“) v rozsahu 3 hodin a přerušit řízení, nejdéle však na dobu 3 měsíců. Pokud se účastníci bez zbytečného odkladu nedohodnou na osobě mediátora, vybere jej ze seznamu vedeného ministerstvem předseda senátu. Po uplynutí 3 měsíců soud v řízení pokračuje. První setkání nelze nařídit po dobu platnosti předběžného opatření ve věcech ochrany proti domácímu násilí.

(3) V řízení, jehož účastníkem je nezletilé dítě, které je schopno formulovat své názory, soud postupuje tak, aby byl zjištěn jeho názor ve věci. Názor nezletilého dítěte soud zjistí výsledkem dítěte. Názor dítěte může soud ve výjimečných případech zjistit též prostřednictvím jeho zástupce, znaleckého posudku nebo příslušného orgánu sociálně-právní ochrany dětí. Výslech dítěte může soud provést i bez přítomnosti dalších osob, lze-li očekávat, že by jejich přítomnost mohla ovlivnit dítě tak, že by nevyjádřilo svůj skutečný názor; přítomnost důvěrníka dítěte, který není jeho zákonným zástupcem a o jehož účast u výslechu dítě požádá, může soud vyloučit jen tehdy, je-li jeho přítomností mařen účel výslechu. K názoru dítěte soud přihlíží s přihlédnutím k jeho věku a rozumové vyspělosti.

§ 101

(1) K tomu, aby bylo dosaženo účelu řízení, jsou účastníci povinni zejména

- a) tvrdit všechny pro rozhodnutí věci významné skutečnosti; neobsahuje-li všechna potřebná tvrzení žaloba (návrh na zahájení řízení) nebo písemné vyjádření k ní, uvedou je v průběhu řízení,
- b) plnit důkazní povinnost ([§ 120 odst. 1](#)) a další procesní povinnosti uložené jim zákonem nebo soudem,
- c) dbát pokynů soudu.

(2) Nestanoví-li zákon jinak, soud pokračuje v řízení, i když jsou účastníci nečinní.

(3) Nedostaví-li se řádně předvolaný účastník k jednání a včas nepožádal z důležitého důvodu o odročení, může soud věc projednat a rozhodnout v nepřítomnosti takového účastníka; vychází přitom z obsahu spisu a z provedených důkazů.

(4) Vyzve-li soud účastníka, aby se vyjádřil o určitém návrhu, který se dotýká postupu a vedení řízení, může připojit doložku, že nevyjádří-li se účastník v určité lhůtě, bude se předpokládat, že nemá námítky.

§ 102

(1) Je-li třeba po zahájení řízení zatímčně upravit poměry účastníků nebo je-li po zahájení řízení obava, že by výkon rozhodnutí v řízení posléze vydaného mohl být ohrožen, může soud nařídit předběžné opatření.

(2) Po zahájení řízení může soud i bez návrhu zajistit důkaz, je-li obava, že později jej nebude možné provést vůbec nebo jen s velkými obtížemi.

(3) Ve věcech příslušejících senátu nařídí předběžné opatření nebo zajistí důkaz senát; předseda senátu tak může učinit, jen je-li tu nebezpečí z prodlení. Ustanovení [§ 75](#), [75a](#), [75b](#), [75c](#), [76](#), [76c](#), [76d](#), [76e](#), [76f](#), [76g](#), § 77 odst. 1 písm. b) až d), [§ 77 odst. 2](#), [§ 77a](#) a [§ 78 odst. 3](#) se použijí obdobně.

(4) Po zahájení řízení může soud na návrh zajistit předmět důkazního prostředku ve sporech týkajících se práv z duševního vlastnictví; ustanovení [§ 78b odst. 1](#), [§ 78d](#), [§ 78e odst. 1](#), [2 a 4](#), [§ 78f odst. 1 písm. b\)](#) a [c\)](#), [§ 78f odst. 2 a 3](#) a [§ 78g](#) zde platí obdobně.

§ 102a

Využití videokonferenčního zařízení

(1) Na návrh účastníka nebo je-li to účelné, může soud provést úkon s využitím videokonferenčního zařízení, zejména zprostředkovat přítomnost účastníka nebo tlumočnicka na jednání nebo provést výslech svědka, znalce nebo účastníka.

(2) Zaměstnanec soudu pověřený k tomu předsedou senátu ověří totožnost osoby, jíž se úkon týká. Osobou ověřující totožnost v místě, kde se nachází osoba, jíž se úkon týká, může být se souhlasem předsedy senátu i zaměstnanec soudu nebo věznice nebo ústavu pro výkon zabezpečovací detence, pokud k tomu byl pověřen předsedou tohoto soudu nebo ředitelem věznice nebo ústavu pro výkon zabezpečovací detence. Tato osoba je po celou dobu úkonu přítomna na místě, kde se osoba, které se úkon týká, nachází.

(3) Před zahájením úkonu prováděného s využitím videokonferenčního zařízení poučí předseda senátu osobu, které se úkon týká, o způsobu provedení úkonu.

(4) Kdykoli v průběhu úkonu prováděného s využitím videokonferenčního zařízení může účastník nebo osoba, jíž se úkon týká, vznášet námitky proti kvalitě obrazového nebo zvukového přenosu.

(5) Je-li při provádění úkonu využito videokonferenčního zařízení, pořizuje se zvukový a obrazový záznam vždy. Je-li současně se záznamem pořízen protokol, osoba, jíž se úkon týká, protokol nepodepisuje.

Zkoumání podmínek řízení

§ 103

Kdykoli za řízení přihlíží soud k tomu, zda jsou splněny podmínky, za nichž může rozhodnout ve věci samé (podmínky řízení).

§ 104

(1) Jde-li o takový nedostatek podmínky řízení, který nelze odstranit, soud řízení zastaví. Nespadá-li věc do pravomoci soudů nebo má-li předcházet jiné řízení, soud postoupí věc po právní moci usnesení o zastavení řízení příslušnému orgánu; právní účinky spojené s podáním žaloby (návrhu na zahájení řízení) zůstávají přitom zachovány.

(2) Jde-li o nedostatek podmínky řízení, který lze odstranit, učiní soud k tomu vhodná opatření. Přitom zpravidla může pokračovat v řízení, ale nesmí rozhodnout o věci samé. Nezdaří-li se odstranění podmínky řízení, řízení zastaví.

§ 104a

(1) Věcnou příslušnost zkoumá soud kdykoli za řízení.

(2) Má-li okresní nebo krajský soud za to, že není věcně příslušný, předloží věc se zprávou o tom svému nadřízenému vrchnímu soudu, jestliže věc podle jeho názoru náleží do věcné příslušnosti okresních, krajských nebo vrchních soudů, popřípadě soudů zřízených k projednávání a rozhodování věcí určitého druhu, nebo Nejvyššímu soudu, jestliže věc podle jeho názoru náleží do věcné příslušnosti Nejvyššího soudu. Účastníci řízení mají právo se k tomuto postupu a k soudem uváděným důvodům vyjádřit. Vrchní soud (Nejvyšší soud) pak rozhodne, které soudy jsou k projednání a rozhodnutí věci příslušné v prvním stupni, není-li sám věcně příslušný.

(3) Bylo-li řízení zahájeno u vrchního soudu a má-li za to, že není věcně příslušný, vrchní soud rozhodne, které soudy jsou k projednání a rozhodnutí věci příslušné v prvním stupni. To neplatí, dospěje-li vrchní soud k závěru, že věc patří do věcné příslušnosti Nejvyššího soudu; v takovém případě věc předloží se zprávou o tom Nejvyššímu soudu. Účastníci řízení mají právo se k otázce věcné příslušnosti vyjádřit.

(4) Bylo-li řízení zahájeno u Nejvyššího soudu nebo byla-li věc Nejvyššímu soudu předložena vrchním soudem, Nejvyšší soud rozhodne, které soudy jsou k projednání a rozhodnutí věci příslušné v prvním stupni, není-li sám věcně příslušný.

(5) Obdobně podle odstavců 2 až 4 se postupuje, namítne-li nedostatek věcné příslušnosti soudu účastník řízení.

(6) V usnesení, jímž bylo rozhodnuto, že k projednání a rozhodnutí věci jsou příslušné v prvním stupni jiné soudy, než u kterých bylo řízení zahájeno, se rovněž uvede soud, jemuž bude věc postoupena k dalšímu řízení; ustanovení [§ 105](#) tím není dotčeno.

(7) Usnesením vrchního nebo Nejvyššího soudu o věcné příslušnosti jsou účastníci řízení a soudy vázáni.

(8) Ustanovení [odstavců 2 a 7](#) se nepoužije, náleží-li věc do věcné příslušnosti soudu, který rozhoduje podle zvláštního zákona⁹⁶⁾ věci správního soudnictví.

§ 104b

(1) Náleží-li věc do věcné příslušnosti soudu, který rozhoduje podle zvláštního zákona⁹⁶⁾ věci správního soudnictví, soud řízení zastaví. V usnesení o zastavení řízení musí být navrhovatel rovněž poučen o možnosti podat žalobu proti rozhodnutí správního orgánu ve správním soudnictví.

(2) Ustanovení [odstavce 1](#) neplatí, domáhá-li se navrhovatel podle zvláštního zákona⁹⁶⁾ ochrany proti nečinnosti orgánu moci výkonné, orgánu územního samosprávného celku, jakož i právnické (fyzické) osoby nebo jiného orgánu, jimž bylo svěřeno rozhodování o právech a povinnostech fyzických a právnických osob v oblasti veřejné správy, ochrany před nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením orgánu moci výkonné, orgánu územního samosprávného celku, jakož i právnické (fyzické) osoby nebo jiného orgánu, jimž bylo svěřeno rozhodování o právech a povinnostech fyzických a právnických osob v oblasti veřejné správy, rozhodnutí ve věcech politických stran a politických hnutí nebo rozhodnutí o kompetenční žalobě. V uvedených případech soud vysloví, že není věcně příslušný, a rozhodne o postoupení věci věcně příslušnému soudu, který rozhoduje věci správního soudnictví. Právní účinky spojené s podáním návrhu na zahájení řízení zůstávají zachovány.

(3) Je-li mezi specializovaným senátem krajského soudu zřízeným podle zvláštního zákona⁹⁶⁾ k projednání a rozhodnutí věcí správního soudnictví a jiným senátem téhož krajského soudu sporné, zda jde o věc správního soudnictví, postupuje se podle zvláštního zákona;⁹⁷⁾ ustanovení [odstavců 1 a 2](#) se nepoužije.

(4) Účastníci řízení mají právo se k otázce věcné příslušnosti podle [odstavce 1](#) nebo [2](#), popřípadě k postupu podle [odstavce 3](#) vyjádřit.

§ 104c

(1) Náleží-li věc do věcné příslušnosti soudu, který rozhoduje podle zvláštního zákona⁹⁶⁾ věci správního soudnictví, nepostupuje se podle [§ 104b](#), jestliže soud, který rozhoduje podle zvláštního zákona⁹⁶⁾ věci správního soudnictví, ve stejné věci pravomocným rozhodnutím odmítl návrh s tím, že šlo o věc, kterou soudy projednávají a rozhodují v občanském soudním řízení.

(2) Soud v případě uvedeném v [odstavci 1](#) navrhne senátu zřízenému podle zvláštního zákona,⁹⁷⁾ aby rozhodl tento spor o věcnou příslušnost.

§ 105

(1) Místní příslušnost zkoumá soud jen do skončení přípravného jednání podle [§ 114c](#). Neprovedl-li tuto přípravu jednání, zkoumá soud místní příslušnost jen před tím, než začne jednat o věci samé, nebo rozhodl-li o věci samé bez jednání, jen před vydáním rozhodnutí; to neplatí, jde-li o platební rozkaz, elektronický platební rozkaz nebo evropský platební rozkaz. Později ji soud zkoumá pouze tehdy, nebyla-li provedena příprava jednání podle [§ 114c](#), a jen k námitce účastníka, která byla uplatněna při prvním úkonu, který účastníku přísluší. Při zkoumání místní příslušnosti se nepřihlíží k přípravě jednání,

jednáním a jiným úkonům provedeným před věcně nepřislušným soudem a k rozhodnutím vydaným věcně nepřislušným soudem.

(2) Vysloví-li soud, že není příslušný, postoupí věc po právní moci tohoto usnesení příslušnému soudu nebo ji za podmínek [§ 11 odst. 3](#) předloží Nejvyššímu soudu.

(3) Jestliže soud, jemuž byla věc postoupena, s postoupením nesouhlasí, předloží ji k rozhodnutí, pokud otázka příslušnosti nebyla již rozhodnuta soudem odvolacím, svému nadřazenému soudu; rozhodnutím tohoto soudu je vázán i soud, který věc postoupil.

(4) Namítne-li účastník řízení včas a důvodně nedostatek místní příslušnosti, postupuje soud obdobně podle [odstavců 2 a 3](#); jinak námitku usnesením zamítne.

§ 106

(1) Jakmile soud k námitce žalovaného uplatněné nejpozději při prvním jeho úkonu ve věci samé zjistí, že věc má být podle smlouvy účastníků projednána v řízení před rozhodci nebo rozhodčí komisí spolku, nemůže věc dále projednávat a řízení zastaví; věc však projedná, jestliže účastníci prohlásí, že na smlouvě netrvají nebo že netrvají na projednání věci před rozhodčí komisí spolku. Soud projedná věc i tehdy, jestliže zjistí, že věc nemůže být podle práva České republiky podrobena rozhodčí smlouvě, nebo že rozhodčí smlouva je neplatná, popřípadě že vůbec neexistuje nebo že její projednání v řízení před rozhodci přesahuje rámec pravomoci přiznané jim smlouvou, anebo že rozhodčí soud odmítl věci se zabývat.

(2) Bylo-li řízení před soudem podle [odstavce 1](#) zastaveno a v téže věci byl podán návrh na zahájení řízení před rozhodci nebo rozhodčí komisí spolku, zůstávají právní účinky původního návrhu zachovány, bude-li návrh na zahájení řízení před rozhodci nebo rozhodčí komisí spolku podán do 30 dnů od doručení usnesení soudu o zastavení řízení.

(3) Bylo-li řízení před rozhodci zahájeno dříve než došlo k řízení soudnímu, přeruší soud řízení o neexistenci, neplatnosti nebo zániku smlouvy až do doby, než bude v rozhodčím řízení rozhodnuto o pravomoci nebo ve věci samé.

Překážky postupu řízení

§ 107

(1) Jestliže účastník ztratí po zahájení řízení způsobilost být účastníkem řízení dříve, než řízení bylo pravomocně skončeno, posoudí soud podle povahy věci, zda v řízení může pokračovat. Není-li možné v řízení ihned pokračovat, soud řízení přeruší. O tom, s kým bude v řízení pokračováno, soud rozhodne usnesením.

(2) Ztratí-li způsobilost být účastníkem řízení fyzická osoba a umožňuje-li povaha věci pokračovat v řízení, jsou procesním nástupcem, nestanoví-li zákon jinak, ti, kteří vstoupili do práva nebo povinnosti, o něž v řízení jde.

(3) Ztratí-li způsobilost být účastníkem řízení právnická osoba a umožňuje-li povaha věci pokračovat v řízení, jsou jejím procesním nástupcem, nestanoví-li zákon jinak, ti, kteří po zániku právnické osoby vstoupili do jejích práv a povinností, popřípadě ti, kteří po zániku právnické osoby převzali práva a povinnosti, o něž v řízení jde.

(4) Ten, kdo nastupuje do řízení na místo dosavadního účastníka řízení, musí přijmout stav řízení, jaký tu je v době jeho nástupu do řízení.

(5) Neumožňuje-li povaha věci v řízení pokračovat, soud řízení zastaví.

§ 107a

(1) Má-li žalobce za to, že po zahájení řízení nastala právní skutečnost, s níž právní předpisy spojují převod nebo přechod práva nebo povinnosti účastníka řízení, o něž v řízení jde, může dříve, než soud o věci rozhodne, navrhnout, aby nabyvatel práva nebo povinnosti, popřípadě ten, kdo převzal výkon vlastnického práva k majetku, o něž v řízení jde, vstoupil do řízení na místo dosavadního účastníka; to neplatí v případech uvedených v [§ 107](#).

(2) Soud návrhu usnesením vyhoví, jestliže se prokáže, že po zahájení řízení nastala právní skutečnost uvedená v [odstavci 1](#), a jestliže s tím souhlasí ten, kdo má vstoupit na místo žalobce; souhlas

žalovaného nebo toho, kdo má vstoupit na jeho místo, se nevyžaduje. Právní účinky spojené s podáním žaloby zůstávají zachovány.

(3) Ustanovení [§ 107 odst. 4](#) platí obdobně.

§ 109

(1) Soud řízení přeruší, jestliže

- a) účastník ztratil způsobilost jednat před soudem a není zastoupen zástupcem s procesní plnou mocí;
- b) rozhodnutí závisí na otázce, kterou není v tomto řízení oprávněn řešit;
- c) dospěl k závěru, že zákon, jehož má být při projednávání nebo rozhodování věci použito, nebo jeho jednotlivé ustanovení je v rozporu s ústavním pořádkem a podal-li u Ústavního soudu návrh na zrušení tohoto zákona nebo jeho jednotlivého ustanovení;
- d) rozhodl, že požádá Soudní dvůr Evropských společenství o rozhodnutí o předběžné otázce.^{62d)}

(2) Pokud soud neučiní jiná vhodná opatření, může řízení přerušit, jestliže

- a) účastník se nemůže řízení účastnit pro překážku trvalejší povahy nebo proto, že je neznámého pobytu;
- b) zákonný zástupce účastníka zemřel nebo ztratil způsobilost jednat před soudem;
- c) probíhá řízení, v němž je řešena otázka, která může mít význam pro rozhodnutí soudu, nebo jestliže soud dal k takovému řízení podnět.

(3) Soud může řízení přerušit i na základě návrhu České národní banky podle zákona upravujícího ozdravné postupy a řešení krize na finančním trhu.

§ 110

Jestliže to účastníci shodně navrhnou nebo jestliže se nedostaví bez předchozí omluvy k jednání anebo jestliže to alespoň jeden z účastníků navrhne a ostatní se nedostaví bez předchozí omluvy k jednání, soud řízení přeruší, jestliže se to nepříčí účelu řízení.

§ 111

(1) Jestliže řízení je přerušeno, nekonají se jednání a neběží lhůty podle tohoto zákona. Jestliže se v řízení pokračuje, počínají lhůty běžet znovu.

(2) Jestliže je řízení přerušeno podle [§ 109 odst. 1](#) a [2](#), činí soud všechna potřebná opatření, aby byly odstraněny překážky, jež způsobily přerušení nebo pro které přerušení trvá. Jakmile odpadne překážka, pro kterou bylo řízení přerušeno, pokračuje soud v řízení i bez návrhu.

(3) Jestliže je řízení přerušeno podle [§ 109 odst. 3](#), soud pokračuje v řízení po uplynutí doby, na kterou bylo řízení přerušeno.

(4) Jestliže je řízení přerušeno podle [§ 110](#), pokračuje v něm soud na návrh po uplynutí 3 měsíců. Soud může na návrh, jsou-li pro to závažné důvody, a i bez návrhu v případě, že to odůvodňují zájmy nezletilého dítěte, pokračovat v řízení i před uplynutím této lhůty. Není-li návrh na pokračování v řízení podán do 1 roku, soud řízení zastaví.

Spojení věcí

§ 112

(1) V zájmu hospodárnosti řízení může soud spojit ke společnému řízení věci, které byly u něho zahájeny a skutkově spolu souvisí nebo se týkají týchž účastníků.

(2) Jsou-li v návrhu na zahájení řízení uvedeny věci, které se ke spojení nehodí, nebo odpadnou-li důvody, pro které byly věci soudem spojeny, může soud některou věc vyloučit k samostatnému řízení.

Příprava jednání

§ 114

(1) Po zahájení řízení předseda senátu především zkoumá, zda jsou splněny podmínky řízení a zda byly odstraněny případné vady v žalobě (návrhu na zahájení řízení).

(2) Zastaví-li soud řízení proto, že je tu takový nedostatek podmínky řízení, který nelze odstranit (§ 104 odst. 1), nebo že se nedostatek podmínky řízení nepodařilo odstranit (§ 104 odst. 2), popřípadě z jiných důvodů stanovených zákonem,⁶³⁾ anebo odmítne-li návrh (§ 43 odst. 2), je tím řízení skončeno.

§ 114a

(1) Nebylo-li rozhodnuto podle § 114 odst. 2, připraví předseda senátu jednání tak, aby bylo možné věc rozhodnout zpravidla při jediném jednání.

(2) Za tím účelem předseda senátu

- a) žalovaného, popřípadě ostatní účastníky, kteří nepodali návrh na zahájení řízení, vyzve, aby se ve věci písemně vyjádřili a aby soudu předložili listinné důkazy, jichž se dovolávají, ledaže se takový postup jeví s ohledem na povahu věci neúčelným;
- b) účastníky řízení upozorní na možnost využití mediace podle zákona o mediaci nebo sociálního poradenství podle zákona [o sociálních službách](#), je-li to vhodné;
- c) vyžádá si zprávu o skutečnostech, které mají význam pro řízení a rozhodnutí ([§ 128](#));
- d) ustanoví znalce, jsou-li splněny podmínky podle [§ 127](#);
- e) zajistí, aby bylo možno při jednání provést potřebné důkazy, a jestliže je to účelné, může provést důkaz prostřednictvím dožádaného soudu;
- f) zjistí názor Úřadu pro ochranu osobních údajů, souvisí-li předmět řízení bezprostředně s otázkou ochrany osobních údajů, a
- g) činí jiná vhodná opatření.

§ 114b

(1) Vyžaduje-li to povaha věci nebo okolnosti případu, jakož i tehdy, bylo-li o věci rozhodnuto platebním rozkazem, elektronickým platebním rozkazem nebo evropským platebním rozkazem, může předseda senátu místo výzvy podle [§ 114a odst. 2 písm. a\)](#) nebo nebylo-li takové výzvě řádně a včas vyhověno, žalovanému usnesením uložit, aby se ve věci písemně vyjádřil a aby v případě, že nárok uplatněný v žalobě zcela neuzná, ve vyjádření vylíčil rozhodující skutečnosti, na nichž staví svoji obranu, a k vyjádření připojil listinné důkazy, jichž se dovolává, popřípadě označil důkazy k prokázání svých tvrzení; to neplatí ve věcech, v nichž nelze uzavřít a schválit smír ([§ 99 odst. 1 a 2](#)), nebo je-li žalovaným ke dni zahájení řízení nebo ke dni vstupu do řízení nezletilý, který nenabyl plné svéprávnosti.

(2) K podání vyjádření podle [odstavce 1](#) předseda senátu určí lhůtu, která nesmí být kratší než 30 dnů od doručení usnesení. Bylo-li o věci rozhodnuto platebním rozkazem, elektronickým platebním rozkazem nebo evropským platebním rozkazem, určí tuto lhůtu až ode dne uplynutí lhůty k podání odporu proti platebnímu rozkazu, elektronickému platebnímu rozkazu nebo evropskému platebnímu rozkazu.

(3) Usnesení podle [odstavce 1](#) nelze vydat nebo doručit po přípravném jednání podle [§ 114c](#) nebo po prvním jednání ve věci.

(4) Usnesení podle [odstavce 1](#) musí být žalovanému doručeno do vlastních rukou. Náhradní doručení je vyloučeno; to neplatí, doručuje-li se prostřednictvím veřejné datové sítě do datové schránky. Usnesení nesmí být žalovanému doručeno dříve než žaloba.

(5) Jestliže se žalovaný bez vážného důvodu na výzvu soudu podle [odstavce 1](#) včas nevyjádří a ani ve stanovené lhůtě soudu nesdělí, jaký vážný důvod mu v tom brání, má se za to, že nárok, který je proti němu žalobou uplatňován, uznává; o tomto následku ([§ 153a odst. 3](#)) musí být poučen. To neplatí, jsou-li splněny předpoklady pro zastavení řízení nebo odmítnutí žaloby.

§ 114c

Přípravné jednání

(1) Není-li možné o věci samé rozhodnout bez nařízení jednání, nebylo-li nebo nemůže-li být postupem podle [§ 114a odst. 2](#) jednání připraveno tak, aby bylo možné věc rozhodnout při jediném jednání, a nepostupoval-li podle [§ 114b](#), předseda senátu, s výjimkou sporů a jiných právních věcí, v nichž se takový postup jeví s ohledem na okolnosti případu neúčelným, nařídí a provede přípravné jednání.

(2) K přípravnému jednání předvolá předseda senátu účastníky a jejich zástupce, popřípadě též další osoby, jejichž přítomnosti je třeba. Předvolání k přípravnému jednání musí být doručeno do vlastních rukou. Náhradní doručení je vyloučeno; to neplatí, doručuje-li se prostřednictvím veřejné datové sítě do datové schránky.

(3) Při přípravném jednání předseda senátu zejména

- a) v součinnosti s účastníky objasní, zda jsou splněny podmínky řízení, a případně přijme opatření k odstranění zjištěného nedostatku podmínek řízení,
- b) vyzve účastníky, aby do protokolu doplnili svá potřebná tvrzení o skutečnostech rozhodných pro věc a návrhy na provedení důkazů k jejich prokázání a aby splnili své další procesní povinnosti, a poskytne účastníkům potřebná poučení; [§ 118a](#) zde platí obdobně,
- c) pokusí se o smírné vyřešení věci ([§ 99](#)),
- d) může účastníkům řízení nařídít první setkání s mediátorem podle [§ 100 odst. 2](#), je-li to účelné a vhodné,
- e) uloží účastníkům řízení další procesní povinnosti potřebné k dosažení účelu řízení.

(4) Procesní povinnosti podle [odstavce 3](#) jsou účastníci povinni splnit do skončení přípravného jednání. Z důležitých důvodů soud účastníkům poskytne na žádost některého z nich lhůtu k doplnění tvrzení o skutečnostech rozhodujících pro věc, k podání návrhů na provedení důkazů nebo ke splnění dalších procesních povinností; tato lhůta nesmí být delší než 30 dnů.

(5) Před skončením přípravného jednání předseda senátu poučí přítomné účastníky o tom, že ke skutečnostem uvedeným a k důkazům označeným po skončení přípravného jednání, popřípadě po uplynutí lhůty podle [odstavce 4 věty druhé](#), může být přihlédnuto jen za podmínek uvedených v [§ 118b odst. 1](#).

(6) Nedostaví-li se žalovaný k přípravnému jednání, ačkoliv byl řádně a včas předvolán nejméně 20 dnů předem a řádně mu byla doručena žaloba, aniž by se včas a z důležitého důvodu omluvil, má se, s výjimkou věcí, v nichž nelze uzavřít a schválit smír ([§ 99 odst. 1 a 2](#)), nebo je-li žalovaným ke dni zahájení řízení nebo ke dni vstupu do řízení nezletilý, který nenabyl plné svéprávnosti, za to, že uznává nárok, který je proti němu uplatňován žalobou; o tomto následku ([§ 153a odst. 3](#)) musí být poučen v předvolání k přípravnému jednání. To neplatí, jsou-li splněny předpoklady pro zastavení řízení nebo odmítnutí žaloby.

(7) Nedostaví-li se k přípravnému jednání žalobce nebo jiný navrhovatel, ačkoliv byl řádně a včas předvolán nejméně 20 dnů předem, aniž by se včas a z důležitého důvodu omluvil, soud řízení zastaví; o tomto následku musí být poučen v předvolání k přípravnému jednání.

Jednání

§ 115

(1) Nestanoví-li zákon jinak, nařídí předseda senátu k projednání věci samé jednání, k němuž předvolá účastníky a všechny, jejichž přítomnosti je třeba.

(2) Předvolání musí být účastníkům doručeno tak, aby měli dostatek času k přípravě, zpravidla nejméně 10 dnů přede dnem, kdy se jednání má konat, pokud nepředcházelo přípravné jednání.

§ 115a

K projednání věci samé není třeba nařizovat jednání, jestliže ve věci lze rozhodnout jen na základě účastníků předložených listinných důkazů a účastníci se práva účasti na projednání věci vzdali, popřípadě s rozhodnutím věci bez nařízení jednání souhlasí.

§ 116

(1) Jednání je veřejné.

(2) Veřejnost může být pro celé jednání nebo pro jeho část vyloučena, jen kdyby veřejné projednání věci ohrozilo tajnost utajovaných informací chráněných zvláštním zákonem,⁵⁶⁾ obchodní tajemství, důležitý zájem účastníků nebo mravnost.

(3) Jestliže byla veřejnost vyloučena, soud může povolit jednotlivým fyzickým osobám, aby byly při jednání nebo jeho části přítomny; současně je poučí, že jsou povinny zachovávat mlčenlivost o všem, co se při jednání o utajovaných informacích, obchodním tajemství nebo zájmech účastníků dozvěděly.

(4) I když veřejnost nebyla vyloučena, může soud odepřít přístup k jednání nezletilým a fyzickým osobám, u nichž je obava, že by mohli rušit důstojný průběh jednání.

§ 116a

(1) Účastník má během jednání právo na konzultace s osobou, která mu podle [občanského zákoníku](#) může napomáhat při rozhodování (podpůrce); je-li takových osob více, zvolí si účastník jednu z nich. Ustanovení [§ 23](#) tím není dotčeno.

(2) Namítne-li v průběhu řízení podpůrce účastníka vlastním jménem neplatnost právního jednání učiněného podporovaným účastníkem, soud k této námitce v řízení přihlédne.

§ 117

(1) Předseda senátu zahajuje, řídí a končí jednání, uděluje a odnímá slovo, provádí dokazování, činí vhodná opatření, aby zajistil splnění účelu jednání, a vyhlašuje rozhodnutí. Dbá přitom, aby jednání probíhalo důstojně a nerušeně a aby věc mohla být úplně, spravedlivě a bez průtahů projednána.

(2) Ve věcech příslušejících senátu mohou jednotlivé úkony při dokazování provádět se souhlasem předsedy také členové senátu.

(3) Kdo ve věcech příslušejících senátu nesouhlasí s opatřením předsedy senátu, které učinil při jednání, může žádat, aby rozhodl senát.

§ 118

(1) Po zahájení jednání předseda senátu vyzve žalobce (navrhovatele), aby přednesl žalobu (návrh na zahájení řízení) nebo sdělil její obsah, a žalovaného (ostatní účastníky řízení), aby přednesl nebo sdělil obsah podaných písemných vyjádření ve věci; podání nepřítomných účastníků přečte nebo sdělí jejich obsah předseda senátu. Žalovaného (jiného účastníka), který dosud neučinil písemné podání, předseda senátu vyzve, aby se ve věci vyjádřil. Je-li to potřebné, předseda senátu účastníka též vyzve, aby svá tvrzení doplnil a aby navrhl k prokázání svých tvrzení důkazy.

(2) Po provedení úkonů podle [odstavce 1](#) předseda senátu sdělí výsledky přípravy jednání a podle dosavadních výsledků řízení uvede, která právně významná skutková tvrzení účastníků lze považovat za shodná, která právně významná skutková tvrzení zůstala sporná a které z dosud navržených důkazů budou provedeny, popřípadě které důkazy soud provede, i když je účastníci nenavrhl.

(3) Nestanoví-li zákon jinak, určuje další průběh jednání předseda senátu podle okolností případu.

§ 118a

(1) Ukáže-li se v průběhu jednání, že účastník nevylicil všechny rozhodné skutečnosti nebo že je uvedl neúplně, předseda senátu jej vyzve, aby svá tvrzení doplnil, a poučí jej, o čem má tvrzení doplnit a jaké by byly následky nesplnění této výzvy.

(2) Má-li předseda senátu za to, že věc je možné po právní stránce posoudit jinak než podle účastníkovy právního názoru, vyzve účastníka, aby v potřebném rozsahu doplnil vylíčení rozhodných skutečností; postupuje přitom obdobně podle [odstavce 1](#).

(3) Zjistí-li předseda senátu v průběhu jednání, že účastník dosud nenavrhl důkazy potřebné k prokázání všech svých sporných tvrzení, vyzve jej, aby tyto důkazy označil bez zbytečného odkladu, a poučí jej o následcích nesplnění této výzvy.

(4) Při jednání předseda senátu poskytuje účastníkům poučení též o jiných jejich procesních právech a povinnostech; to neplatí, je-li účastník zastoupen advokátem nebo notářem v rozsahu jeho oprávnění stanoveného zvláštními předpisy.⁵⁷⁾

§ 118b

(1) Ve věcech, v nichž byla provedena příprava jednání podle [§ 114c](#), mohou účastníci uvést rozhodné skutečnosti o věci samé a označit důkazy k jejich prokázání jen do skončení přípravného jednání, popřípadě do uplynutí lhůty, která jim byla poskytnuta k doplnění tvrzení o skutečnostech významných pro věc, k podání návrhů na provedení důkazů nebo ke splnění dalších procesních povinností ([§ 114c odst. 4](#)). Pokud nebyla provedena příprava jednání podle [§ 114c](#), mohou účastníci uvést rozhodné skutečnosti o věci samé a označit důkazy k jejich prokázání jen do skončení prvního jednání, popřípadě do uplynutí lhůty, která byla účastníkům poskytnuta k doplnění tvrzení o skutečnostech významných pro věc, k podání návrhů na provedení důkazů nebo ke splnění dalších procesních povinností. K později uvedeným skutečnostem a označeným důkazům smí soud přihlídnout, jen jde-li o skutečnosti nebo důkazy, jimiž má být zpochybněna věrohodnost provedených důkazních prostředků, které nastaly po přípravném, a nebylo-li provedeno, po prvním jednání nebo které účastník nemohl bez své viny včas uvést, jakož i ke skutečnostem nebo důkazům, které účastníci uvedli poté, co byl některý z nich vyzván k doplnění rozhodujících skutečností podle [§ 118a odst. 1 až 3](#).

(2) Byla-li připuštěna změna žaloby ([§ 95](#)), nejsou tím účinky podle [odstavce 1](#) dotčeny. Došlo-li k přistoupení dalšího účastníka ([§ 92 odst. 1](#)) nebo záměně účastníka ([§ 92 odst. 2](#)), nastávají ve vztahu s novými účastníky účinky podle [odstavce 1](#) skončením prvního jednání, které bylo nařízeno po přistoupení nebo záměně účastníka a které se ve věci konalo; o tom musí být účastníci poučeni v předvolání k tomuto jednání.

(3) Omezení podle [odstavců 1 a 2](#) neplatí v případě, že účastníci nebyli řádně poučeni podle [odstavce 2 části druhé](#) věty za středníkem nebo podle [§ 114c odst. 5](#).

§ 119

(1) Jednání může být odročeno jen z důležitých důvodů, které musí být sděleny. Nebrání-li tomu okolnosti případu, oznámí předseda senátu při odročení jednání den, kdy se bude konat další jednání; ustanovení [§ 115a](#) zde platí obdobně.

(2) K dalšímu jednání musí být účastníci předvoláni zpravidla nejméně pět dnů předem.

(3) Došlo-li ke změně v obsazení soudu, předseda senátu na začátku dalšího jednání sdělí obsah přednesů a provedených důkazů.

§ 119a

(1) Před skončením jednání je předseda senátu povinen účastníky přítomné při jednání poučit, že všechny rozhodné skutečnosti musí uvést a že důkazy musí být označeny dříve, než ve věci vyhlásí rozhodnutí, neboť později uplatněné skutečnosti a důkazy jsou odvolacím důvodem jen za podmínek uvedených v [§ 205a](#). Ustanovení [§ 118b](#) a [§ 175 odst. 4 část první](#) věty za středníkem tím nejsou dotčena.

(2) Jestliže účastníci ani po poučení podle [odstavce 1](#) nové skutečnosti a důkazy neuvedou, jestliže nové skutečnosti a důkazy byly uplatněny v rozporu s [§ 118b](#) nebo [§ 175 odst. 4 část první](#) věty za středníkem nebo jestliže soud rozhodl, že navrhované důkazy neprovede, předseda senátu účastníky vyzve, aby shrnuli své návrhy a aby se vyjádřili k dokazování a ke skutkové a k právní stránce věci.

Hlava druhá DOKAZOVÁNÍ

Důkazní povinnost

§ 120

(1) Účastníci jsou povinni označit důkazy k prokázání svých tvrzení. Soud rozhoduje, které z navrhovaných důkazů provede.

(2) Soud může provést jiné než účastníky navržené důkazy v případech, kdy jsou potřebné ke zjištění skutkového stavu a vyplývají-li z obsahu spisu. Neoznačí-li účastníci důkazy potřebné k prokázání svých tvrzení, vychází soud při zjišťování skutkového stavu z důkazů, které byly provedeny.

(3) Soud může též vzít za svá skutková zjištění shodná tvrzení účastníků.

§ 121

Není třeba dokazovat skutečnosti obecně známé nebo známé soudu z jeho činnosti, jakož i právní předpisy uveřejněné nebo oznámené ve Sbírce zákonů České republiky.

Provádění důkazů

§ 122

(1) Dokazování provádí soud při jednání.

(2) Je-li to účelné, může být o provedení důkazu dožádán jiný soud nebo předseda senátu může důkaz z pověření senátu provést mimo jednání, anebo lze důkaz provést s využitím videokonferenčního zařízení. Účastníci mají právo být přítomni u takto prováděného dokazování. Jeho výsledky je třeba vždy při jednání sdělit.

(3) Senát může vždy rozhodnout, aby provedené důkazy byly doplněny nebo před ním opakovány.

§ 123

Účastníci mají právo vyjádřit se k návrhům na důkazy a ke všem důkazům, které byly provedeny.

§ 124

Dokazování je třeba provádět tak, aby byla šetřena povinnost zachovávat mlčenlivost o utajovaných informacích chráněných zvláštním zákonem⁵⁶⁾ a jiná zákonem stanovená nebo státem uznávaná povinnost mlčenlivosti. V těchto případech lze provést výslech jen tehdy, jestliže vyslýchaného zprostil povinnosti mlčenlivosti příslušný orgán nebo ten, v jehož zájmu má tuto povinnost; přiměřeně to platí i tam, kde se provádí důkaz jinak než výslechem.

Důkazní prostředky

§ 125

Za důkaz mohou sloužit všechny prostředky, jimiž lze zjistit stav věci, zejména výslech svědků, znalecký posudek, zprávy a vyjádření orgánů, fyzických a právnických osob, notářské nebo exekutorské zápisy a jiné listiny, ohledání a výslech účastníků. Pokud není způsob provedení důkazu předepsán, určí jej soud.

§ 126

(1) Každá fyzická osoba, která není účastníkem řízení, je povinna dostavit se na předvolání k soudu a vypovídat jako svědek. Musí vypovědět pravdu a nic nezamlčovat. Výpověď může odepřít jen tehdy, kdyby jí způsobila nebezpečí trestního stíhání sobě nebo osobám blízkým; o důvodnosti odepření výpovědi rozhoduje soud.

(2) Na počátku výslechu je třeba zjistit totožnost svědka a okolnosti, které mohou mít vliv na jeho věrohodnost. Dále je třeba poučit svědka o významu svědecké výpovědi, o jeho právech a povinnostech a o trestních následcích křivé výpovědi.

(3) Předseda senátu vyzve svědka, aby souvisle vylíčil vše, co ví o předmětu výslechu. Klást otázky mají právo postupně předseda senátu, členové senátu, účastníci a znalci. Otázku položenou účastníkem nebo znalcem předseda senátu nepřipustí, jen jestliže nesouvisí s předmětem výslechu nebo naznačuje-li odpověď anebo je-li zejména předstíráním neprokázaných nebo nepravdivých skutečností klamavá; nepořizuje-li se o výpovědi záznam, uvede předseda senátu vždy v protokolu důvody, pro které otázka nebyla připuštěna.

(4) Fyzická osoba, která je statutárním orgánem právnické osoby (členem tohoto orgánu), může být vyslechnuta v řízení, jehož účastníkem je tato právnická osoba, jen podle [§ 131](#).

§ 126a

(1) Fyzická osoba, která má vypovídat o okolnostech, týkajících se právnické osoby a nastalých v době, kdy byla jejím statutárním orgánem nebo členem tohoto orgánu, je povinna dostavit se na předvolání k soudu v řízení, jehož účastníkem je tato právnická osoba.

(2) Výslech fyzické osoby uvedené v [odstavci 1](#) se provede podle [§ 131 odst. 2 věty druhé](#) a [§ 131 odst. 3](#).

§ 127

(1) Závísí-li rozhodnutí na posouzení skutečností, k nimž je třeba odborných znalostí, vyžádá soud u orgánu veřejné moci odborné vyjádření. Jestliže pro složitost posuzované otázky takový postup není postačující nebo je-li pochybnost o správnosti podaného odborného vyjádření, ustanoví soud znalce. Soud znalce vyslechně; znalci může také uložit, aby posudek vypracoval písemně. Je-li ustanoveno několik znalců, mohou podat společný posudek. Místo výslechu znalce může se soud v odůvodněných případech spokojit s písemným posudkem znalce.

(2) Je-li pochybnost o správnosti posudku nebo je-li posudek nejasný nebo neúplný, je nutno požádat znalce o vysvětlení. Kdyby to nevedlo k výsledku, soud nechá znalecký posudek přezkoumat jiným znalcem.

(3) Ve výjimečných, zvláště obtížných případech, vyžadujících zvláštního vědeckého posouzení, může soud ustanovit k podání znaleckého posudku nebo přezkoumání posudku podaného znalcem státní orgán, vědecký ústav, vysokou školu nebo instituci specializovanou na znaleckou činnost.

(4) Účastníkovi, popřípadě i někomu jinému, může předseda senátu uložit, aby se dostavil ke znalci, předložil mu potřebné předměty, podal mu nutná vysvětlení, podrobil se lékařskému vyšetření, popřípadě zkoušce krve, anebo aby něco vykonal nebo snášel, jestliže to je k podání znaleckého posudku třeba.

(5) Za vydání odborného vyjádření podle [odstavce 1](#) náleží finanční úhrada, stanoví-li tak zvláštní předpis.

§ 127a

Jestliže znalecký posudek předložený účastníkem řízení má všechny zákonem požadované náležitosti a obsahuje doložku znalce o tom, že si je vědom následků vědomě nepravdivého znaleckého posudku, postupuje se při provádění tohoto důkazu stejně, jako by se jednalo o znalecký posudek vyžádaný soudem. Soud umožní znalci, kterého některá ze stran požádala o znalecký posudek, nahlédnout do spisu nebo mu jinak umožní seznámit se s informacemi potřebnými pro vypracování znaleckého posudku.

§ 128

Každý je povinen bezplatně na dotaz sdělit soudu skutečnosti, které mají význam pro řízení a rozhodnutí. Ustanovení [§ 139 odst. 3](#) tím není dotčeno. Odmítnout soudu sdělit tyto skutečnosti může jen ten, kdo by tak mohl učinit jako svědek podle [§ 126 odst. 1](#).

§ 129

(1) Důkaz listinou se provede tak, že ji nebo její část při jednání předseda senátu přečte nebo sdělí její obsah, případně předloží účastníkům k nahlédnutí, je-li to postačující.

(2) Předseda senátu může uložit tomu, kdo má listinu potřebnou k důkazu, aby ji předložil, nebo ji opatří sám od jiného soudu, orgánu nebo právnické osoby.

§ 130

(1) Ohledání předmětu, který je možno dopravit k soudu, provede se při jednání. Za tím účelem může předseda senátu uložit tomu, kdo má potřebný předmět, aby jej předložil.

(2) Jinak se ohledání provádí na místě. Je k němu třeba předvolat ty, kteří se předvolávají k jednání.

§ 131

(1) Důkaz výslechem účastníků může soud nařídit, jestliže dokazovanou skutečnost nelze prokázat jinak a jestliže s tím souhlasí účastník, který má být vyslechnut.

(2) Nařídí-li soud jako důkaz výslechem účastníků, jsou účastníci povinni dostavit se k výslechu. Při svém výslechu mají vypovědět pravdu a nic nezamlčovat; o tom musí být poučeni.

(3) Ustanovení [§ 126 odst. 3](#) se zde použije obdobně.

Hodnocení důkazů

§ 132

Důkazy hodnotí soud podle své úvahy, a to každý důkaz jednotlivě a všechny důkazy v jejich vzájemné souvislosti; přitom pečlivě přihlíží ke všemu, co vyšlo za řízení najevo, včetně toho, co uvedli účastníci.

§ 133

Skutečnost, pro kterou je v zákoně stanovena domněnka, jež připouští důkaz opaku, má soud za prokázanou, pokud v řízení nevyšel najevo opak.

§ 133a

Pokud žalobce uvede před soudem skutečnosti, ze kterých lze dovodit, že ze strany žalovaného došlo k přímé nebo nepřímé diskriminaci

- a) na základě pohlaví, rasového nebo etnického původu, náboženství, víry, světového názoru, zdravotního postižení, věku anebo sexuální orientace v oblasti pracovní nebo jiné závislé činnosti včetně přístupu k nim, povolání, podnikání nebo jiné samostatné výdělečné činnosti včetně přístupu k nim, členství v organizacích zaměstnanců nebo zaměstnavatelů a členství a činnosti v profesních komorách^{56b},
 - b) na základě rasového nebo etnického původu při poskytování zdravotní a sociální péče, v přístupu ke vzdělání a odborné přípravě, přístupu k veřejným zakázkám, přístupu k bydlení, členství ve spolcích a jiných zájmových sdruženích a při prodeji zboží v obchodě nebo poskytování služeb^{56c}, nebo
 - c) na základě pohlaví při přístupu ke zboží a službám^{56d},
- je žalovaný povinen dokázat, že nedošlo k porušení zásady rovného zacházení.

§ 133b

Byl-li ohledán přiměřený vzorek zboží, jehož výrobou mohlo být porušeno právo z duševního vlastnictví, má soud zjištění z ohledání vyplývající za prokázané vůči veškerému zboží.

§ 134

Listiny vydané soudy České republiky nebo jinými státními orgány v mezích jejich pravomoci, jakož i listiny, které jsou zvláštními předpisy prohlášeny za veřejné, potvrzují, že jde o nařízení nebo prohlášení orgánu, který listinu vydal, a není-li dokázán opak, i pravdivost toho, co je v nich osvědčeno nebo potvrzeno.

§ 135

(1) Soud je vázán rozhodnutím příslušných orgánů o tom, že byl spáchán trestný čin, přešůpek nebo jiný správní delikt postižitelný podle zvláštních předpisů, a kdo je spáchal, jakož i rozhodnutím o osobním stavu; soud však není vázán rozhodnutím v blokovém řízení.

(2) Jinak otázky, o nichž přísluší rozhodnout jinému orgánu, může soud posoudit sám. Bylo-li však o takové otázce vydáno příslušným orgánem rozhodnutí, soud z něho vychází.

§ 136

Lze-li výši nároků zjistit jen s nepoměrnými obtížemi nebo nelze-li ji zjistit vůbec, určí ji soud podle své úvahy.

Hlava třetí Náklady řízení

Druhy nákladů řízení

§ 137

(1) Náklady řízení jsou zejména hotové výdaje účastníků a jejich zástupců, včetně soudního poplatku, ušlý výdělek účastníků a jejich zákonných zástupců, náklady důkazů, tlumočné, náhrada za daň z přidané hodnoty, odměna za zastupování a odměna pro mediátora podle zákona o mediaci za první setkání s mediátorem nařízené soudem podle [§ 100 odst. 2](#).

(2) Odměna za zastupování patří k nákladům řízení, jen je-li zástupcem advokát nebo notář v rozsahu svého oprávnění stanoveného zvláštními právními předpisy⁵⁷⁾ anebo patentový zástupce v rozsahu oprávnění stanoveného zvláštními právními předpisy^{57b)}.

(3) Náhrada za daň z přidané hodnoty patří k nákladům řízení, jen je-li zástupcem

- a) advokát, notář v rozsahu svého oprávnění stanoveného zvláštními právními předpisy⁵⁷⁾ nebo patentový zástupce v rozsahu svého oprávnění stanoveného zvláštními právními předpisy^{57b)}, který je plátcem daně z přidané hodnoty podle zvláštního právního předpisu^{57d)},
- b) advokát, který je společníkem právnické osoby zřízené za účelem výkonu advokacie podle zvláštního právního předpisu^{57e)}, a plátcem daně z přidané hodnoty podle zvláštního právního předpisu^{57d)} je tato právnická osoba,
- c) patentový zástupce v rozsahu svého oprávnění stanoveného zvláštními právními předpisy^{57b)}, který je společníkem, akcionářem, zaměstnancem nebo členem statutárního nebo dozorčího orgánu společnosti patentových zástupců^{57f)}, a plátcem daně z přidané hodnoty podle zvláštního právního předpisu^{57d)} je tato právnická osoba,
- d) advokát, který je zaměstnancem jiného advokáta nebo právnické osoby zřízené za účelem výkonu advokacie podle zvláštního právního předpisu^{57e)}, a plátcem daně z přidané hodnoty podle zvláštního právního předpisu^{57d)} je tento zaměstnavatel advokáta.

§ 138

(1) Na návrh může předseda senátu přiznat účastníkovi zčásti osvobození od soudních poplatků, odůvodňují-li to poměry účastníka a nejde-li o svévolné nebo zřejmě bezúspěšné uplatňování nebo bránění práva; přiznat účastníkovi osvobození od soudních poplatků zcela lze pouze výjimečně, jsou-li proto zvlášť závažné důvody, a toto rozhodnutí musí být odůvodněno. Nerozhodne-li předseda senátu jinak, vztahuje se osvobození na celé řízení a má i zpětnou účinnost; poplatky zaplacené před rozhodnutím o osvobození se však nevracejí.

(2) Přiznané osvobození předseda senátu kdykoli za řízení odejme, popřípadě i se zpětnou účinností, jestliže se do pravomocného skončení řízení ukáže, že poměry účastníka osvobození neodůvodňují, popřípadě neodůvodňovaly.

(3) Byl-li účastník osvobozenému od soudních poplatků ustanoven zástupce, vztahuje se osvobození v rozsahu, v jakém bylo přiznáno, i na hotové výdaje zástupce a na odměnu za zastupování.

§ 139

(1) Svědci a fyzické osoby uvedené v [§ 126a](#) mají právo na náhradu hotových výdajů a ušlého výtěžku (svědečné). Toto právo zaniká, není-li uplatněno do tří dnů od výsledku nebo ode dne, kdy bylo svědku oznámeno, že k výsledku nedojde. O tom musí soud svědka a fyzické osoby uvedené v [§ 126a](#) poučit.

(2) Byl-li podán znalecký posudek nebo proveden tlumočnický úkon, vzniká právo na náhradu hotových výdajů a na odměnu (znalečné a tlumočné). Zvláštní předpisy stanoví, komu a v jaké výši se znalečné a tlumočné vyplácí.

(3) Ten, komu soud uložil při dokazování nějakou povinnost, zejména aby předložil listinu, má tatáž práva jako svědek, není-li účastníkem. Musí je uplatnit za týchž podmínek jako svědek.

(4) O právech podle odstavců 1 až 3 rozhoduje předseda senátu.

Placení nákladů řízení

§ 140

(1) Každý účastník platí náklady řízení, které vznikají jemu osobně, a náklady svého zástupce. Společné náklady platí účastníci podle poměru účastenství na věci a na řízení; nelze-li poměr účastenství určit, platí je rovným dílem. Účastníci uvedení v [§ 91 odst. 2](#) platí společné náklady společně a nerozdílně.

(2) Byl-li ustanoven účastníku zástupcem nebo opatrovníkem advokát, platí jeho hotové výdaje a odměnu za zastupování, popřípadě též náhradu za daň z přidané hodnoty, stát; při určení náhrady hotových výdajů a odměny za zastupování se postupuje podle ustanovení zvláštního právního předpisu o mimosmluvní odměně⁶⁴⁾ a náhradu za daň z přidané hodnoty soud určí z odměny za zastupování a z náhrady hotových výdajů podle sazby daně z přidané hodnoty stanovené zvláštním právním předpisem^{57d)}. V odůvodněných případech stát poskytne advokátovi přiměřenou zálohu.

(3) Bylo-li nařízeno první setkání s mediátorem podle [§ 100 odst. 2](#) nebo [§ 114c odst. 3 písm. d\)](#), platí odměnu za účastníka osvobozeného od soudních poplatků stát; při určení odměny za zastupování se postupuje podle ustanovení zvláštního právního předpisu a náhradu za daň z přidané hodnoty soud určí z odměny podle sazby daně z přidané hodnoty stanovené zvláštním právním předpisem^{57d)}.

§ 141

(1) Lze-li očekávat náklady důkazu, který účastník navrhl nebo který nařídil soud o skutečnostech jím uvedených anebo v jeho zájmu, uloží předseda senátu tomuto účastníku, není-li osvobozen od soudních poplatků, aby před jeho provedením složil zálohu podle předpokládané výše nákladů, jinak nelze důkaz navrhovaný účastníkem provést, o tom musí být účastník poučen.

(2) Náklady důkazů, které nejsou kryty zálohou, jakož i hotové výdaje ustanoveného zástupce, který není advokátem, a náklady spojené s tím, že účastník jedná ve své mateřštině nebo se dorozumívá některým z komunikačních systémů neslyšících a hluchoslepých osob, platí stát.

Náhrada nákladů řízení

§ 142

(1) Účastníku, který měl ve věci plný úspěch, přizná soud náhradu nákladů potřebných k účelnému uplatňování nebo bránění práva proti účastníku, který ve věci úspěch neměl.

(2) Měl-li účastník ve věci úspěch jen částečný, soud náhradu nákladů poměrně rozdělí, popřípadě vysloví, že žádný z účastníků nemá na náhradu nákladů právo.

(3) I když měl účastník ve věci úspěch jen částečný, může mu soud přiznat plnou náhradu nákladů řízení, měl-li neúspěch v poměrně nepatrné části nebo záviselo-li rozhodnutí o výši plnění na znaleckém posudku nebo na úvaze soudu.

(4) V řízení zahájeném na návrh nejvyššího státního zástupce nebo státního zastupitelství podle zvláštních předpisů⁵⁸⁾ přizná soud žalovanému za podmínek uvedených v odstavcích 1 až 3 náhradu těchto nákladů proti státu. To platí obdobně, bylo-li řízení zahájeno na návrh Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových v případech a za podmínek uvedených v [§ 35a](#).

§ 142a

(1) Žalobce, který měl úspěch v řízení o splnění povinnosti, má právo na náhradu nákladů řízení proti žalovanému, jen jestliže žalovanému ve lhůtě nejméně 7 dnů před podáním návrhu na zahájení řízení zaslal na adresu pro doručování, případně na poslední známou adresu výzvu k plnění.

(2) Jsou-li tu důvody hodné zvláštního zřetele, může soud výjimečně náhradu nákladů řízení zcela nebo zčásti žalobci přiznat i v případě, že žalobce žalovanému výzvu k plnění za podmínek uvedených v [odstavci 1](#) nezaslal.

§ 143

Žalovaný, který neměl úspěch ve věci, má právo na náhradu nákladů řízení proti žalobci, jestliže svým chováním nezavdal příčinu k podání návrhu na zahájení řízení.

§ 145

Účastníku, jemuž soud přizná náhradu nákladů řízení, přizná i náhradu nákladů předběžného opatření a zajištění důkazů, zajištění důkazů a zajištění předmětu důkazního prostředku ve věcech týkajících se práv z duševního vlastnictví.

§ 146

(1) Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení podle jeho výsledku, jestliže řízení

- a) skončilo smírem, pokud v něm nebylo o náhradě nákladů ujednáno něco jiného;
- b) bylo zastaveno.

(2) Jestliže některý z účastníků zavinil, že řízení muselo být zastaveno, je povinen hradit jeho náklady. Byl-li však pro chování žalovaného (jiného účastníka řízení) vzat zpět návrh, který byl podán důvodně, je povinen hradit náklady řízení žalovaný (jiný účastník řízení).

(3) Odmítne-li soud žalobu nebo jiný návrh na zahájení řízení, je žalobce (navrhovatel) povinen nahradit ostatním účastníkům jejich náklady.

§ 147

(1) Účastníku nebo jeho zástupci může soud uložit, aby hradili náklady řízení, které by jinak nebyly vznikly, jestliže je způsobili svým zaviněním nebo jestliže tyto náklady vznikly náhodou, která se jim přihodila.

(2) Soud může uložit svědkům, fyzickým osobám uvedeným v [§ 126a](#), znalcům, tlumočnickům nebo těm, kteří při dokazování měli nějakou povinnost, jestliže zavinili náklady řízení, které by jinak nebyly vznikly, aby je nahradili účastníkům.

§ 148

(1) Stát má podle výsledků řízení proti účastníkům právo na náhradu nákladů řízení, které platil, pokud u nich nejsou předpoklady pro osvobození od soudních poplatků.

(2) Soud může uložit svědkům, fyzickým osobám uvedeným v [§ 126a](#), znalcům, tlumočnickům nebo těm, kteří při dokazování měli nějakou povinnost, aby nahradili státu náklady řízení, které by jinak nebyly vznikly, jestliže je zavinili.

(3) U pohledávek státu vzniklých z důvodu práva na náhradu nákladů řízení vůči osobám uvedeným v [odstavcích 1 a 2](#) ve výši státem placených nákladů řízení se úrok z prodlení nevyměňuje.

(4) Pro vymáhání pohledávek uvedených v [odstavci 3](#) se uplatní postup stanovený daňovým řádem.

§ 149

(1) Zastupoval-li advokát účastníka, jemuž byla přisouzena náhrada nákladů řízení, je ten, jemuž byla uložena náhrada těchto nákladů, povinen zaplatit ji advokátu.

(2) Zastupoval-li ustanovený advokát účastníka, jemuž byla přisouzena náhrada nákladů řízení, je ten, jemuž byla uložena náhrada těchto nákladů, povinen zaplatit státu náhradu hotových výdajů advokáta a odměnu za zastupování.

(3) Zastupoval-li účastníka, jemuž byla přisouzena náhrada nákladů řízení, jiný zástupce než podle [§ 137 odst. 2](#), je ten, jemuž byla uložena náhrada těchto nákladů, povinen zaplatit ji účastníkovi.

(4) Ustanovení [odstavce 1](#) platí obdobně, zastupoval-li účastníka notář v rozsahu svého oprávnění stanoveného zvláštními předpisy⁵⁷⁾ nebo patentový zástupce v rozsahu oprávnění stanoveného zvláštními právními předpisy^{57b)}.

§ 150

Jsou-li tu důvody hodné zvláštního zřetele, nebo odmítne-li se účastník bez vážného důvodu zúčastnit prvního setkání s mediátorem nařizeného soudem, nemusí soud výjimečně náhradu nákladů řízení zcela nebo zčásti přiznat.

Rozhodnutí o nákladech řízení

§ 151

(1) O povinnosti k náhradě nákladů řízení rozhodne soud bez návrhu v rozhodnutí, jímž se řízení u něho končí; u náhrady nákladů řízení podle [§ 147](#) a [§ 148 odst. 2](#) tak může učinit již v průběhu řízení, a to zpravidla tehdy, jakmile tyto náklady vzniknou.

(2) Při rozhodování o náhradě nákladů řízení soud určí výši odměny za zastupování advokátem nebo notářem v rámci jeho oprávnění stanoveného zvláštním právním předpisem⁵⁷⁾ anebo patentovým zástupcem v rozsahu jeho oprávnění stanoveného zvláštními právními předpisy^{57b)} podle sazeb stanovených paušálně pro řízení v jednom stupni zvláštním právním předpisem; jde-li však o přiznání náhrady nákladů řízení podle [§ 147](#), [§ 149 odst. 2](#) nebo odůvodňují-li to okolnosti případu, postupuje se podle ustanovení zvláštního právního předpisu o mimosmluvní odměně⁶⁴⁾. Náhradu za daň z přidané hodnoty soud určí z odměny za zastupování a z náhrad podle sazby daně z přidané hodnoty stanovené zvláštním právním předpisem^{57d)}. Náhradu mzdy (platu) a náhradu hotových výdajů soud stanoví podle zvláštních právních předpisů. Náhradu za odměnu znalce, který podal posudek podle [§ 127a](#), soud určí podle sazby odměny stanovené zvláštním právním předpisem. Jinak soud vychází z nákladů, které účastníku prokazatelně vznikly.

(3) Účastníku, který nebyl v řízení zastoupen zástupcem podle [§ 137 odst. 2](#) a který nedoložil výši hotových výdajů svých nebo svého jiného zástupce, přizná soud náhradu v paušální výši určené zvláštním právním předpisem. Paušální náhrada zahrnuje hotové výdaje účastníka a jeho zástupce; nezahrnuje však náhradu soudního poplatku.

(4) Náklady řízení, které by jinak nebyly vznikly, protože je způsobili účastníci řízení, jejich zástupci svým zaviněním nebo jestliže tyto náklady vznikly náhodou, která se jim přihodila, nebo protože je způsobili svědci, osoby uvedené v [§ 126a](#), znalci, tlumočníci nebo ti, kteří při dokazování měli nějakou povinnost, nemohou být nahrazeny z jiného důvodu než podle [§ 147](#).

(5) Určit výši nákladů může předseda senátu až v písemném vyhotovení rozhodnutí.

(6) I když bylo o náhradě nákladů řízení rozhodnuto samostatným usnesením, běží lhůta k plnění vždy až od právní moci rozhodnutí, jímž byla náhrada nákladů řízení přiznána.

Hlava čtvrtá ROZHODNUTÍ

Rozsudek

§ 152

(1) Rozsudkem rozhoduje soud o věci samé. Zákon stanoví, kdy soud rozhoduje ve věci samé usnesením.

(2) Rozsudkem má být rozhodnuto o celé projednávané věci. Jestliže to však je účelné, může soud rozsudkem rozhodnout nejdříve jen o její části nebo jen o jejím základu.

§ 153

(1) Soud rozhoduje na základě zjištěného skutkového stavu věci.

(2) Soud může překročit návrhy účastníků a přisoudit něco jiného nebo více, než čeho se domáhají, jen tehdy, jestliže z právního předpisu vyplývá určitý způsob vypořádání vztahu mezi účastníky.

§ 153a

(1) Uzná-li žalovaný v průběhu soudního řízení nárok nebo základ nároku, který je proti němu žalobou uplatňován, rozhodne soud rozsudkem podle tohoto uznání. Uzná-li žalovaný nárok proti němu žalobou uplatněný jen zčásti, rozhodne soud rozsudkem podle tohoto uznání, jen navrhne-li to žalobce.

(2) Rozsudek pro uznání nelze vydat ve věcech, v nichž nelze uzavřít a schválit smír ([§ 99 odst. 1 a 2](#)).

(3) Rozsudkem pro uznání rozhodne soud také tehdy, má-li se za to, že žalovaný nárok, který je proti němu žalobou uplatňován, uznal ([§ 114b odst. 5](#) a [§ 114c odst. 6](#)).

(4) Jen pro vydání rozsudku pro uznání nemusí být nařízeno jednání.

§ 153b

(1) Zmešká-li žalovaný, kterému byly řádně doručeny do jeho vlastních rukou ([§ 49](#)) žaloba a předvolání k jednání nejméně deset dnů přede dnem, kdy se jednání má konat, a který byl o následcích nedostavení se poučen, bez důvodné a včasné omluvy první jednání, které se ve věci konalo, a navrhne-li to žalobce, který se dostavil k jednání, pokládají se tvrzení žalobce obsažená v žalobě o skutkových okolnostech, týkající se sporu, za nesporná a na tomto základě může soud rozhodnout o žalobě rozsudkem pro zmeškání.

(2) Je-li v jedné věci několik žalovaných, kteří mají takové společné povinnosti, že se rozsudek musí vztahovat na všechny ([§ 91 odst. 2](#)), lze rozhodnout rozsudkem pro zmeškání jen tehdy, nedostaví-li se k jednání všichni řádně obeslaní žalovaní.

(3) Rozsudek pro zmeškání nelze vydat ve věcech, v nichž nelze uzavřít a schválit smír ([§ 99 odst. 1 a 2](#)), došlo-li by takovým rozsudkem ke vzniku, změně nebo zrušení právního poměru mezi účastníky nebo je-li žalovaným ke dni zahájení řízení nebo ke dni vstupu do řízení nezletilý, který nenabyl plné svéprávnosti.

(4) Zmešká-li žalovaný z omluvitelných důvodů první jednání ve věci, při němž byl vynesena rozsudek pro zmeškání, soud na návrh žalovaného tento rozsudek usnesením zruší a nařídí jednání. Takový návrh může účastník podat nejpozději do dne právní moci rozsudku pro zmeškání.

(5) Pokud žalovaný kromě návrhu na zrušení rozsudku soudu prvního stupně z důvodů podle [odstavce 4](#) podal proti rozsudku i odvolání a návrhu na zrušení rozsudku bylo pravomocným usnesením vyhověno, k odvolání se nepřihlíží.

§ 154

(1) Pro rozsudek je rozhodující stav v době jeho vyhlášení.

(2) Jde-li o opětuující se dávky, lze uložit povinnost i k plnění dávek, které se stanou splatnými teprve v budoucnu.

§ 155

(1) Obsah rozhodnutí ve věci samé vysloví soud ve výroku rozsudku. Ve výroku také rozhodne o povinnosti k náhradě nákladů řízení; rozhodne-li jen o základu náhrady nákladů řízení, určí její výši v samostatném usnesení.

(2) Výrok rozsudku o plnění v penězích může být vyjádřen v cizí měně, neodporuje-li to okolnostem případu a jestliže

- a) plnění vychází z právního jednání, v němž je vyjádřeno v cizí měně, žalobce (navrhovatel) požaduje plnění v cizí měně a devizové předpisy⁶⁵⁾ umožňují tuzemci,⁶⁶⁾ který má plnit, plnění v navrhované cizí měně poskytnout bez zvláštního povolení, nebo
- b) některý z účastníků je cizozemcem.⁶⁷⁾

(3) Nejsou-li splněny předpoklady pro přiznání plnění v cizí měně uvedené v [odstavci 2](#), soud stanoví i bez návrhu plnění v měně České republiky.

(4) Ve věcech ochrany práv porušených nebo ohrožených nekalým soutěžním jednáním, ochrany práv z duševního vlastnictví a ve věcech ochrany práv spotřebitelů může soud účastníkovi, jehož žalobě vyhověl, přiznat na jeho návrh ve výroku rozsudku právo rozsudek uveřejnit na náklady neúspěšného účastníka; podle okolností případu soud stanoví též rozsah, formu a způsob uveřejnění.

§ 156

(1) Rozsudek se vyhláší vždy veřejně; vyhláší jej předseda senátu jménem republiky. Uvede přitom výrok rozsudku spolu s odůvodněním a poučením o odvolání a o možnosti výkonu rozhodnutí. Není-li přítomen vyhlášení rozsudku žádný z účastníků, uvede pouze výrok. Po vyhlášení předseda senátu zpravidla účastníky vyzve, aby se vyjádřili, zda se vzdávají odvolání proti vyhlášenému rozsudku.

(2) Rozsudek se vyhláší zpravidla hned po skončení jednání, které rozsudku předcházelo; není-li to možné, soud k vyhlášení rozsudku odročí jednání nejdéle na dobu deseti kalendářních dnů. Ustanovení [§ 119 odst. 2](#) a [3](#) se v tomto případě nepoužijí.

(3) Jakmile soud vyhlásí rozsudek, je jím vázán.

§ 157

(1) Není-li stanoveno jinak, v písemném vyhotovení rozsudku se po slovech "Jménem republiky" uvede označení soudu, jména a příjmení soudců a přísedících, přesné označení účastníků a jejich zástupců, účast státního zastupitelství a Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových, označení projednávané věci, znění výroku, odůvodnění, poučení o tom, zda je přípustný opravný prostředek nepočítaje v to žalobu na obnovu řízení a pro zmatečnost, a o lhůtě a místě k jeho podání, poučení o možnosti výkonu rozhodnutí a den a místo vyhlášení. Je-li to možné, uvede se v označení účastníků též jejich datum narození (identifikační číslo).

(2) Není-li dále stanoveno jinak, soud v odůvodnění rozsudku uvede, čeho se žalobce (navrhovatel) domáhal a z jakých důvodů a jak se ve věci vyjádřil žalovaný (jiný účastník řízení), stručně a jasně vyloží, které skutečnosti má prokázány a které nikoliv, o které důkazy opřel svá skutková zjištění a jakými úvahami se při hodnocení důkazů řídil, proč neprovedl i další důkazy, jaký učinil závěr o skutkovém stavu a jak věc posoudil po právní stránce; není přípustné ze spisu opisovat skutkové přednesy účastníků a provedené důkazy. Soud dbá o to, aby odůvodnění rozsudku bylo přesvědčivé. Odůvodnění uvedené v písemném vyhotovení rozsudku musí být v souladu s vyhlášeným odůvodněním.

(3) V odůvodnění rozsudku pro uznání nebo rozsudku pro zmeškání uvede soud pouze předmět řízení a stručně vyloží důvody, pro které rozhodl rozsudkem pro uznání nebo rozsudkem pro zmeškání.

(4) V odůvodnění rozsudku, proti němuž není odvolání přípustné nebo proti němuž se účastníci odvolání vzdali ([§ 207 odst. 1](#)), soud uvede pouze předmět řízení, závěr o skutkovém stavu a stručně právní posouzení věci.

§ 158

(1) Písemné nebo elektronické vyhotovení rozsudku podepisuje předseda senátu. Nemůže-li je podepsat, podepíše je jiný člen senátu, a rozhodl-li samosoudce, jiný předsedou soudu pověřený soudce; důvod se na písemném vyhotovení poznamená. Rozsudek se vyhotovuje v té podobě, v jaké je veden spis.

(2) Stejnopis rozsudku vyhotoveného v listinné podobě a rozsudek vyhotovený v elektronické podobě se doručuje účastníkům, popřípadě jejich zástupcům do vlastních rukou.

(3) Jestliže se účastníci vzdali odvolání po skončení jednání, které rozsudku předcházelo, doručí se stejnopis vyhotovení rozsudku zpravidla při skončení jednání.

(4) Jestliže stejnopis vyhotovení rozsudku nebyl doručen podle [odstavce 3](#), je třeba jej účastníkům, popřípadě jejich zástupcům odeslat ve lhůtě třiceti dnů ode dne vyhlášení rozsudku. Předseda soudu je oprávněn tuto lhůtu prodloužit až o dalších šedesát dnů.

§ 159

Doručený rozsudek, který již nelze napadnout odvoláním, je v právní moci.

§ 159a

(1) Nestanoví-li zákon jinak, je výrok pravomocného rozsudku závazný jen pro účastníky řízení.

(2) Výrok pravomocného rozsudku, kterým bylo rozhodnuto ve věcech uvedených v [§ 83 odst. 2](#), je závazný nejen pro účastníky řízení, ale i pro další osoby oprávněné proti žalovanému pro tytéž nároky z téhož jednání nebo stavu. Zvláštní právní předpisy stanoví, v kterých dalších případech a v jakém rozsahu je výrok pravomocného rozsudku závazný pro jiné osoby než účastníky řízení.

(3) V rozsahu, v jakém je výrok pravomocného rozsudku závazný pro účastníky řízení a popřípadě jiné osoby, je závazný též pro všechny orgány.

(4) Jakmile bylo o věci pravomocně rozhodnuto, nemůže být v rozsahu závaznosti výroku rozsudku pro účastníky a popřípadě jiné osoby věc projednávána znovu.

§ 160

(1) Uložil-li soud v rozsudku povinnost, je třeba ji splnit do tří dnů od právní moci rozsudku nebo, jde-li o vyklizení bytu, do patnácti dnů od právní moci rozsudku; soud může určit lhůtu delší nebo stanovit, že peněžitě plnění se může stát ve splátkách, jejichž výši a podmínky splatnosti určí.

(2) Odsoudil-li soud k opětuujícímu se plnění v budoucnu splatných dávek, je třeba je plnit, jakmile se podle rozsudku stanou splatnými.

(3) Uložil-li soud pravomocným rozsudkem povinnost vyklidit obydlí až po zajištění náhradního bydlení, běží lhůta k vyklizení až ode dne zajištění náhradního bydlení.

(4) U rozsudků předběžně vykonatelných soud určí lhůtu k plnění od jejich doručení tomu, kdo má plnit.

§ 161

(1) Rozsudek je vykonatelný, jakmile uplyne lhůta k plnění.

(2) Není-li v rozsudku uložena povinnost k plnění, je rozsudek vykonatelný, jakmile nabyl právní moci.

(3) Pravomocné rozsudky ukládající prohlášení vůle nahrazují toto prohlášení.

§ 162

(1) Předběžně vykonatelné jsou rozsudky odsuzující k plnění výživného nebo pracovní odměny za poslední 3 měsíce před vyhlášením rozsudku.

(2) Na návrh může soud předběžnou vykonatelnost rozsudku vyslovit, a to ve výroku rozsudku, jestliže by jinak účastníkovi hrozilo nebezpečí těžko nahraditelné nebo značné újmy.

§ 163

Rozsudek odsuzující k plnění v budoucnu splatných dávek nebo k plnění ve splátkách je možno na návrh změnit, jestliže se podstatně změnila okolnosti, které jsou rozhodující pro výši a další trvání dávek nebo splátek. Nestanoví-li zákon jinak, je změna rozsudku přípustná od doby, kdy došlo ke změně poměrů.

§ 164

Předseda senátu opraví v rozsudku kdykoliv i bez návrhu chyby v psaní a v počtech, jakož i jiné zjevné nesprávnosti. Týká-li se oprava výroku rozhodnutí nebo není-li možné provést opravu ve stejnopisech rozhodnutí, vydá o tom opravné usnesení, které doručí účastníkům; jde-li o opravu výroku rozhodnutí, může odložit vykonatelnost rozsudku na dobu, dokud opravné usnesení nenabude právní moci.

§ 165

(1) Pokud odůvodnění rozsudku nemá podklad ve zjištění skutkového stavu, může účastník před tím, než rozsudek nabude právní moci, navrhnout, aby odůvodnění bylo opraveno.

(2) Nevyhoví-li soud prvního stupně návrhu, předloží věc odvolacímu soudu, který o opravě rozhodne.

(3) O opravě důvodů se rozhoduje usnesením; ve věcech příslušejících senátu tak učiní předseda senátu. Jednání není třeba nařizovat.

§ 166

(1) Nerozhodl-li soud v rozsudku o některé části předmětu řízení, o nákladech řízení nebo o předběžné vykonatelnosti, může účastník do patnácti dnů od doručení rozsudku navrhnout jeho doplnění. Soud může rozsudek, který nenabyl právní moci, doplnit i bez návrhu.

(2) Doplnění o část předmětu řízení učiní soud rozsudkem, pro nějž platí obdobně ustanovení o rozsudku; jinak o doplnění rozhodne usnesením. Nevyhoví-li soud návrhu účastníka na doplnění rozsudku, usnesením návrh zamítne.

(3) Návrh na doplnění se nedotýká právní moci ani vykonatelnosti výroků původního rozsudku.

Usnesení

§ 167

(1) Nestanoví-li zákon jinak, rozhoduje soud usnesením. Usnesením se rozhoduje zejména o podmínkách řízení, o zastavení nebo přerušování řízení, o odmítnutí návrhu, o změně návrhu, o vzetí návrhu zpět, o smíru, o nákladech řízení, jakož i o věcech, které se týkají vedení řízení.

(2) Není-li dále stanoveno jinak, užije se na usnesení přiměřeně ustanovení o rozsudku.

§ 168

(1) Usnesení vyhlašuje předseda senátu přítomným účastníkům.

(2) Usnesení doručí soud účastníkům, je-li proti němu odvolání nebo dovolání nebo jestliže to je třeba pro vedení řízení anebo jde-li o usnesení, kterým se účastníkům ukládá nějaká povinnost.

§ 169

(1) Není-li stanoveno jinak, ve vyhotovení usnesení se uvede, který soud je vydal, jména a příjmení soudců a přísedících, označení účastníků, jejich zástupců a věci, výrok, odůvodnění, poučení o tom, zda je přípustný opravný prostředek nepočítaje v to žalobu na obnovu řízení a pro zmatečnost, a o lhůtě a místě k jeho podání, a den a místo vydání usnesení.

(2) Vyhotovení každého usnesení, kterým se zcela vyhovuje návrhu na předběžné opatření, návrhu na zajištění důkazu, návrhu na zajištění předmětu důkazního prostředku ve věcech týkajících se práv z duševního vlastnictví nebo jinému návrhu, jemuž nikdo neodporoval, nebo usnesení, které se týká vedení řízení, anebo usnesení podle [§ 104a](#), nemusí obsahovat odůvodnění. Odůvodnění nemusí obsahovat rovněž usnesení, kterým bylo rozhodnuto nikoli ve věci samé, připouští-li to povaha této věci a je-li z obsahu spisu zřejmé, na základě jakých skutečností bylo rozhodnuto; v tomto případě se ve výroku usnesení uvedou zákonná ustanovení, jichž bylo použito, a důvod rozhodnutí.

(3) Jestliže se usnesení nedoručuje, stačí v písemném vyhotovení uvést výrok a den vydání.

(4) Pro odůvodnění usnesení, jímž se rozhoduje ve věci samé, platí obdobně [§ 157 odst. 2 a 4](#).

§ 170

(1) Soud je vázán usnesením, jakmile je vyhlásil; nedošlo-li k vyhlášení, jakmile bylo doručeno, a není-li třeba doručovat, jakmile bylo vyhotoveno.

(2) Usnesením, kterým se upravuje vedení řízení, není však soud vázán.

§ 171

(1) Lhůta k plnění počíná běžet od doručení usnesení; jejím uplynutím je usnesení vykonatelné.

(2) Nebyla-li v usnesení uložena povinnost k plnění, je usnesení, není-li stanoveno jinak, vykonatelné, jakmile bylo doručeno, a není-li třeba doručovat, jakmile bylo vyhlášeno nebo vyhotoveno.

(3) Je-li usnesení podle zákona nebo podle rozhodnutí soudu vykonatelné až po právní moci, běží lhůta k plnění až od právní moci usnesení.

Platební rozkaz

§ 172

(1) Soud může i bez výslovné žádosti žalobce a bez slyšení žalovaného vydat platební rozkaz, je-li v žalobě uplatněno právo na zaplacení peněžité částky a vyplývá-li uplatněné právo ze skutečností uvedených žalobcem. V platebním rozkazu žalovanému uloží, aby do 15 dnů od doručení platebního rozkazu žalobci zaplatil uplatněnou pohledávku a náklady řízení nebo aby v téže lhůtě podal odpor u soudu, který platební rozkaz vydal. Ustanovení [§ 36a odst. 1 písm. a\)](#) se nepoužije.

(2) Platební rozkaz nelze vydat,

a) není-li znám pobyt žalovaného;

b) má-li být platební rozkaz doručen žalovanému do ciziny;

c) je-li žalovaným ke dni zahájení řízení nebo ke dni vstupu do řízení nezletilý, který nenabyl plné svéprávnosti.

(3) Nevydá-li soud platební rozkaz, nařídí jednání.

§ 173

(1) Platební rozkaz je třeba doručit žalovanému do vlastních rukou, náhradní doručení je vyloučeno.

(2) Nelze-li platební rozkaz doručit i jen jednomu ze žalovaných, soud jej usnesením zruší v plném rozsahu.

§ 174

(1) Platební rozkaz, proti němuž nebyl podán odpor, má účinky pravomocného rozsudku.

(2) Podá-li i jen jeden ze žalovaných včas odpor, ruší se tím platební rozkaz v plném rozsahu a soud nařídí jednání. Opravným prostředkem jen proti výroku o nákladech řízení je však i zde odvolání.

(3) Pozdě podaný odpor soud usnesením odmítne; pro nedostatek odůvodnění nelze odpor odmítnout. Podaný odpor soud odmítne též tehdy, podal-li jej ten, kdo k podání odporu není oprávněn.

(4) Při opravě chyb v psaní a v počtech, jakož i jiných zjevných nesprávnostech v platebním rozkazu se postupuje podle [§ 164](#).

§ 174a

Elektronický platební rozkaz

(1) Je-li návrh podán na elektronickém formuláři podepsaném žalobcem a nepřevyšuje-li peněžité plnění požadované žalobcem částku 1 000 000 Kč, soud může vydat na návrh žalobce elektronický platební rozkaz. Tento formulář zveřejní ministerstvo způsobem umožňujícím dálkový přístup.

(2) Návrh na vydání elektronického platebního rozkazu musí kromě obecných náležitostí ([§ 42 odst. 4](#)) a náležitostí podle [§ 79 odst. 1](#) obsahovat datum narození fyzické osoby, identifikační číslo právnické osoby nebo identifikační číslo fyzické osoby, která je podnikatelem.

(3) Ustanovení § 172 až 174 platí obdobně.

(4) Návrh na vydání elektronického platebního rozkazu, který neobsahuje všechny zákonem stanovené náležitosti, nebo který je nesrozumitelný anebo neurčitý, předseda senátu usnesením odmítne, jestliže pro tyto nedostatky nelze pokračovat v řízení; ustanovení [§ 43](#) se nepoužije.

(5) Elektronický platební rozkaz nelze vydat,

a) pokračuje-li soud v řízení po jeho přerušení, nebo

b) nebyl-li zaplacen poplatek za řízení o vydání elektronického platebního rozkazu splatný podáním návrhu na zahájení řízení ani ve lhůtě soudem k tomu určené.

(6) Odpor proti elektronickému platebnímu rozkazu lze podat také na elektronickém formuláři podepsaném žalovaným. Tento formulář zveřejní ministerstvo způsobem umožňujícím dálkový přístup.

§ 174b **Evropský platební rozkaz**

(1) Evropský platební rozkaz^{67a)} je třeba doručit žalovanému do vlastních rukou, náhradní doručení je vyloučeno.

(2) K řízení o návrhu na přezkum evropského platebního rozkazu je příslušný soud, který evropský platební rozkaz vydal.

(3) Usnesení soudu, jímž bylo vyhověno návrhu na přezkum evropského platebního rozkazu, se doručí účastníkům řízení o evropském platebním rozkazu.

§ 175

(1) Předloží-li žalobce v prvopisu směnku nebo šek, o jejichž pravosti není důvodu pochybovat, a další listiny nutné k uplatnění práva, vydá na jeho návrh soud směnečný (šekový) platební rozkaz, v němž žalovanému uloží, aby do 15 dnů zaplatil požadovanou částku a náklady řízení nebo aby v téže lhůtě podal námitky, v nichž musí uvést vše, co proti platebnímu rozkazu namítá. Směnečný (šekový) platební rozkaz musí být doručen do vlastních rukou žalovaného, náhradní doručení je vyloučeno. Nelze-li návrhu na vydání platebního rozkazu vyhovět, nařídí soud jednání.

(2) Ustanovení [§ 174 odst. 4](#) se použijí obdobně.

(3) Nepodá-li žalovaný včas námitky nebo vezme-li je zpět, má směnečný (šekový) platební rozkaz účinky pravomocného rozsudku. Pozdě podané námitky nebo námitky, které neobsahují odůvodnění, soud odmítne. Podané námitky soud odmítne též tehdy, podal-li je ten, kdo k podání námitek není oprávněn.

(4) Podá-li žalovaný včas námitky, nařídí soud k jejich projednání jednání; k námitkám později vzneseným však již nelze přihlížet. V rozsudku soud vysloví, zda směnečný (šekový) platební rozkaz ponechává v platnosti nebo zda ho zrušuje a v jakém rozsahu.

(5) Vezme-li žalovaný námitky zpět, soud usnesením řízení o námitkách zastaví; jednání není třeba nařizovat.

(6) Opravným prostředkem jen proti výroku o nákladech řízení je odvolání.

HLAVA PÁTÁ **ZVLÁŠTNÍ USTANOVENÍ**

Řízení o žalobě z rušené držby

§ 176

Ustanovení § 177 až 180 se použijí, je-li z žaloby zřejmé, že se žalobce domáhá ochrany rušené držby. Žalobce žalobu označí jako žalobu z rušené držby. Ustanovení [§ 41 odst. 2](#) tím není dotčeno.

§ 177

(1) Domáhá-li se žalobce ochrany rušené držby, soud o žalobě rozhodne do 15 dnů od zahájení řízení. Žalobce musí prokázat, že jde o svémocné rušení držby. Jednání není třeba nařizovat.

(2) Domáhá-li se žalobce zákazu provádění nebo odstraňování stavby z důvodů, že může být provedením nebo odstraněním stavby ohrožen nebo hrozí omezení jeho vlastnického práva, soud rozhodne o žalobě do 30 dnů od zahájení řízení. Předvolání k jednání musí být účastníkům doručeno nejméně 3 dny předem.

§ 178

V řízení se soud omezí na zjištění poslední držby a jejího svémocného rušení.

§ 179

V řízení nelze rozhodnout o náhradě újmy vzniklé rušením držby.

§ 180

(1) Ve věci samé rozhoduje soud usnesením.

(2) Soud vyhlásí usnesení ihned po skončení jednání. Ustanovení [§ 156 odst. 2](#) se nepoužije.

ČÁST ČTVRTÁ OPRAVNÉ PROSTŘEDKY

Hlava první ODVOLÁNÍ

Podání odvolání

§ 201

Účastník může napadnout rozhodnutí okresního soudu nebo rozhodnutí krajského soudu vydané v řízení v prvním stupni odvoláním, pokud to zákon nevyklučuje.

§ 202

(1) Odvolání není přípustné proti usnesení, jímž

- a) se upravuje vedení řízení,
- b) byl účastník vyzván, aby neúplné, nesrozumitelné nebo neurčité podání doplnil nebo opravil ([§ 43 odst. 1](#)),
- c) bylo prominuto zmeškání lhůty,
- d) byla nebo nebyla připuštěna změna návrhu,
- e) bylo rozhodnuto o svědečném nebo o nárocích podle [§ 139 odst. 3](#),
- f) byl schválen smír,
- g) byl zamítnut návrh na přerušování řízení podle [§ 109](#) nebo podle [§ 110](#),
- h) byl žalovaný vyzván, aby se ve věci písemně vyjádřil ([§ 114b](#)),
- i) bylo opraveno rozhodnutí, netýká-li se oprava výroku rozhodnutí,
- j) bylo rozhodnuto, že doručení je neúčinné ([§ 50d](#)),
- k) byla uložena povinnost složit zálohu na náklady důkazu,
- l) bylo vyhověno návrhu na přezkum evropského platebního rozkazu,
- m) bylo nařizováno první setkání s mediátorem podle [§ 100 odst. 2](#),
- n) byl zrušen platební rozkaz podle [§ 173 odst. 2](#).

(2) Odvolání není přípustné proti rozsudku vydanému v řízení, jehož předmětem bylo v době vydání rozsudku peněžité plnění nepřevyšující 10000 Kč, k příslušenství pohledávky se přitom nepřihlíží; to neplatí u rozsudku pro uznání a u rozsudku pro zmeškání.

(3) Odvolání jen proti důvodům rozhodnutí není přípustné.

§ 203

(1) Vedlejší účastník může podat odvolání jen tehdy, jestliže do řízení vstoupil nejpozději do patnácti dnů od doručení rozhodnutí účastníku, kterého v řízení podporuje. Odvolání vedlejšího účastníka není přípustné, jestliže se jím podporovaný účastník odvolání vzdal nebo jestliže s odvoláním vedlejšího účastníka nesouhlasí.

(2) Státní zastupitelství může podat odvolání jen ve věcech, do nichž může podle zákona vstoupit nebo v nichž může podat návrh na zahájení řízení, a jen tehdy, jestliže do řízení vstoupilo dříve, než uplynula odvolací lhůta všem účastníkům řízení.

(3) Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových může podat odvolání jen v případech a za podmínek uvedených v [§ 35a](#) a jen tehdy, jestliže do řízení vstoupil dříve, než uplynula odvolací lhůta všem účastníkům řízení.

§ 204

(1) Odvolání se podává do patnácti dnů od doručení písemného vyhotovení rozhodnutí u soudu, proti jehož rozhodnutí směřuje. Bylo-li vydáno opravné usnesení týkající se výroku rozhodnutí, běží tato lhůta znovu od právní moci opravného usnesení.

(2) Odvolání je podáno včas také tehdy, jestliže bylo podáno po uplynutí patnáctidenní lhůty proto, že se odvolatel řídil nesprávným poučením soudu o odvolání. Neobsahuje-li rozhodnutí poučení o odvolání, o lhůtě k odvolání nebo o soudu, u něhož se podává, nebo obsahuje-li nesprávné poučení o tom, že odvolání není přípustné, lze podat odvolání do tří měsíců od doručení.

(3) O prominutí zmeškání lhůty k odvolání rozhoduje soud prvního stupně.

Náležitosti odvolání

§ 205

(1) V odvolání musí být vedle obecných náležitostí ([§ 42 odst. 4](#)) uvedeno, proti kterému rozhodnutí směřuje, v jakém rozsahu se napadá, v čem je spatřována nesprávnost tohoto rozhodnutí nebo postupu soudu (odvolací důvod) a čeho se odvolatel domáhá (odvolací návrh).

(2) Odvolání proti rozsudku nebo usnesení, jímž bylo rozhodnuto ve věci samé, lze odůvodnit jen tím, že

- a) nebyly splněny podmínky řízení, rozhodoval věcně nepříslušný soud prvního stupně, rozhodnutí soudu prvního stupně vydal vyloučený soudce (přisedící) nebo soud prvního stupně byl nesprávně obsazen, ledaže místo samosoudce rozhodoval senát,
- b) soud prvního stupně nepřihlédl k odvolatelem tvrzeným skutečnostem nebo k jím označeným důkazům, ačkoliv k tomu nebyly splněny předpoklady podle [§ 118b](#) nebo [§ 175 odst. 4 části první](#) věty za středníkem,
- c) řízení je postiženo jinou vadou, která mohla mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci,
- d) soud prvního stupně neúplně zjistil skutkový stav věci, neboť neprovedl navržené důkazy potřebné k prokázání rozhodných skutečností,
- e) soud prvního stupně dospěl na základě provedených důkazů k nesprávným skutkovým zjištěním,
- f) dosud zjištěný skutkový stav neobstojí, neboť tu jsou další skutečnosti nebo jiné důkazy, které nebyly dosud uplatněny ([§ 205a](#)),
- g) rozhodnutí soudu prvního stupně spočívá na nesprávném právním posouzení věci.

(3) Odvolatel může bez souhlasu soudu měnit odvolací návrhy a odvolací důvody i po uplynutí lhůty k odvolání.

(4) Rozsah, v jakém se rozhodnutí napadá, může odvolatel měnit jen v průběhu trvání lhůty k odvolání.

§ 205a

Skutečnosti nebo důkazy, které nebyly uplatněny před soudem prvního stupně, jsou u odvolání proti rozsudku nebo usnesení ve věci samé odvolacím důvodem jen tehdy, jestliže

- a) se týkají podmínek řízení, věcné příslušnosti soudu, vyloučení soudce (přisedícího) nebo obsazení soudu;
- b) jimi má být prokázáno, že v řízení došlo k vadám, které mohly mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci;
- c) jimi má být zpochybněna věrohodnost důkazních prostředků, na nichž spočívá rozhodnutí soudu prvního stupně;
- d) jimi má být splněna povinnost tvrdit všechny pro rozhodnutí věci významné skutečnosti nebo důkazní povinnost, a to za předpokladu, že pro nesplnění některé z uvedených povinností neměl odvolatel ve věci úspěch a že odvolatel nebyl řádně poučen podle § 118a odst. 1 až 3;
- e) odvolatel nebyl řádně poučen podle [§ 119a odst. 1](#);
- f) nastaly (vznikly) po vyhlášení (vydání) rozhodnutí soudu prvního stupně.

§ 205b

U odvolání proti rozsudku pro uznání nebo proti rozsudku pro zmeškání jsou odvolacím důvodem jen vady uvedené v [§ 205 odst. 2 písm. a\)](#) a skutečnosti nebo důkazy, jimiž má být prokázáno, že nebyly splněny předpoklady pro jejich vydání ([§ 153a](#), [153b](#)).

Účinky odvolání

§ 206

(1) Podá-li ten, kdo je k tomu oprávněn, včas přípustné odvolání, nenabývá rozhodnutí právní moci, dokud o odvolání pravomocně nerozhodne odvolací soud.

(2) Bylo-li však rozhodnuto o několika právech se samostatným skutkovým základem nebo týká-li se rozhodnutí několika účastníků, z nichž každý jedná v řízení sám za sebe ([§ 91 odst. 1](#)) a odvolání se výslovně vztahuje jen na některá práva nebo na některé účastníky, není právní moc výroku, který není napaden, odvoláním dotčena. To neplatí v případech, kdy na rozhodnutí o napadeném výroku je závislý výrok, který odvoláním nebyl výslovně dotčen, nebo jestliže z právního předpisu vyplývá určitý způsob vypořádání poměru mezi účastníky.

(3) Právní moc ostatních výroků není dotčena také tehdy, jestliže odvolání směřuje pouze proti výroku o nákladech řízení, o příslušenství pohledávky, o lhůtě k plnění nebo o předběžné vykonatelnosti rozsudku.

Vzdání se odvolání a jeho vzetí zpět

§ 207

(1) Vzdát se odvolání je možno jedině vůči soudu, a to až po vyhlášení (vydání) rozhodnutí.

(2) Dokud o odvolání nebylo rozhodnuto, je možno vzít je zpět; v takovém případě odvolací soud odvolací řízení zastaví. Vzal-li někdo odvolání zpět, nemůže je podat znovu.

Úkony soudu prvního stupně

§ 208

(1) Opožděně podané odvolání předseda senátu soudu prvního stupně usnesením odmítne.

(2) Jako opožděné nemůže být odmítnuto odvolání, které bylo ve lhůtě podáno u odvolacího soudu nebo do protokolu u nepřislušného soudu.

§ 209

Předseda senátu soudu prvního stupně se postará o odstranění případných vad ve včas podaném odvolání (§ 43). Neždaří-li se mu vady odstranit nebo má-li za to, že odvolání je podáno tím, kdo k němu není oprávněn, nebo že není přípustné, předloží věc po uplynutí odvolací lhůty se zprávou o tom odvolacímu soudu.

§ 210

(1) Nejde-li o případy uvedené v § 208 nebo v § 209, doručí předseda senátu odvolání, které směřuje proti rozsudku nebo proti usnesení ve věci samé, ostatním účastníkům. Odvolání proti usnesení, kterým nebylo rozhodnuto ve věci samé, doručí předseda senátu těm účastníkům, jejichž práv a povinností se týká, je-li to s ohledem na okolnosti případu či povahu věci vhodné a účelné.

(2) Je-li to třeba, vyšetří předseda senátu, zda jsou splněny podmínky řízení, opatří zprávy a listiny, jichž se odvolatel nebo jiní účastníci dovolávají, a provede i jiná podobná šetření.

(3) Jakmile všem účastníkům uplyne lhůta k podání odvolání a jakmile jsou provedena šetření podle [odstavce 2](#), předloží předseda senátu věc odvolacímu soudu; ve zprávě též uvede, že považuje odvolání za podané ve lhůtě.

§ 210a

Usnesení o povinnosti zaplatit soudní poplatek nebo usnesení, z něhož nenabyla dosud práva osoba jiná než odvolatel, nebo usnesení, kterým bylo uloženo pořádkové opatření (§ 53), nebo usnesení o odmítnutí žaloby, popřípadě jiného návrhu na zahájení řízení (§ 43 odst. 2, § 75a, § 75b odst. 2, § 78d odst. 2), nebo usnesení o odmítnutí odvolání (§ 208), nebo rozhodnutí vydané podle [části šesté](#) může k odvolání změnit přímo soud prvního stupně, pokud odvolání v celém rozsahu vyhoví.

Řízení u odvolacího soudu

§ 211

Pro řízení u odvolacího soudu platí přiměřeně ustanovení o řízení před soudem prvního stupně, pokud není stanoveno něco jiného.

§ 211a

Jiní účastníci řízení než odvolatel mohou u odvolacího soudu namítat skutečnosti nebo důkazy, které nebyly uplatněny před soudem prvního stupně, jen za podmínek uvedených v [§ 205a](#).

§ 212

Odvolací soud projedná věc v mezích, ve kterých se odvolatel domáhá přezkoumání rozhodnutí. Tímto rozsahem není vázán

- a) v případech, kdy na rozhodnutí o napadeném výroku je závislý výrok, který odvoláním nebyl dotčen,
- b) v případech, kde jde o taková společná práva nebo povinnosti, že se rozhodnutí musí vztahovat na všechny účastníky, kteří vystupují na jedné straně, a kde platí úkony jednoho z nich i pro ostatní (§ 91 odst. 2), třebaže odvolání podal jen některý z účastníků,
- c) jestliže z právního předpisu vyplývá určitý způsob vypořádání vztahu mezi účastníky.

§ 212a

(1) Není-li dále stanoveno jinak, rozhodnutí soudu prvního stupně lze přezkoumat i z důvodů, které nebyly v odvolání uplatněny (§ 205 odst. 2).

(2) Rozsudek nebo usnesení, jímž bylo rozhodnuto ve věci samé, nelze přezkoumat podle [odstavce 1](#), neobsahuje-li odvolání přes výzvu soudu ([§ 43](#) a [209](#)) žádné odvolací důvody.

(3) K novým skutečnostem nebo důkazům ([§ 205a](#) a [211a](#)) odvolací soud smí přihlédnout, jen když byly uplatněny.

(4) Rozsudek pro uznání a rozsudek pro zmeškání odvolací soud přezkoumá jen z důvodů uvedených v [§ 205b](#).

(5) Odvolací soud též přihlédně k vadám uvedeným v [§ 229 odst. 1](#), [§ 229 odst. 2 písm. a\)](#) a [b\)](#) a [§ 229 odst. 3](#). K jiným vadám řízení před soudem prvního stupně přihlíží odvolací soud, jen když mohly mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci a jen jestliže za odvolacího řízení nemohla být zjednána náprava.

(6) Usnesení, jímž nebylo rozhodnuto ve věci samé, lze přezkoumat jen z důvodů, které se týkají toho, co soud prvního stupně řešil ve výroku usnesení.

§ 213

(1) Odvolací soud není vázán skutkovým stavem, jak jej zjistil soud prvního stupně.

(2) Odvolací soud může zopakovat dokazování, na základě kterého soud prvního stupně zjistil skutkový stav věci; dosud provedené důkazy zopakuje vždy, má-li za to, že je z nich možné dospět k jinému skutkovému zjištění, než které učinil soud prvního stupně.

(3) K provedeným důkazům, z nichž soud prvního stupně neučinil žádná skutková zjištění, odvolací soud při zjišťování skutkového stavu věci nepřihlédně, ledaže by je zopakoval; tyto důkazy je povinen zopakovat, jen jestliže ke skutečnosti, jež jimi má být prokázána, soud prvního stupně provedl jiné důkazy, z nichž při zjišťování skutkového stavu vycházel.

(4) Odvolací soud doplní dokazování o účastníky navržené důkazy, které dosud nebyly provedeny, ukazuje-li se to potřebné ke zjištění skutkového stavu věci; to neplatí jen tehdy, má-li být provedeno rozsáhlé doplnění dokazování a jestliže ke skutečnosti, jež jimi má být prokázána, dosud nebylo provedeno žádné nebo zcela nedostatečné dokazování.

(5) Při zjišťování skutkového stavu odvolací soud nepřihlíží ke skutečnostem nebo důkazům, které byly účastníky řízení uplatněny v rozporu s [§ 205a](#) nebo [§ 211a](#).

§ 213a

(1) Má-li odvolací soud za to, že mají být provedeny jiné než účastníky navržené důkazy ([§ 120 odst. 2 věta první](#)), nebo opakuje-li dokazování ([§ 213 odst. 2](#) a [3](#)), provede dokazování sám.

(2) Odvolací soud doplní dokazování o účastníky navržené důkazy ([§ 213 odst. 4](#)) buď sám nebo prostřednictvím soudu prvního stupně anebo dožádaného soudu.

§ 213b

(1) V odvolacím řízení se postupuje podle [§ 118a](#); tento postup však nemůže vést k uplatnění nových skutečností nebo důkazů v rozporu s ustanovením [§ 205a](#) nebo [211a](#) nebo k uplatnění procesních práv, která jsou za odvolacího řízení nepřipustná.

(2) Porušení ustanovení [§ 118a odst. 1 až 3](#) soudem prvního stupně je vadou řízení, jen jestliže potřeba uvést další tvrzení nebo důkazy vyplývá z odlišného právního názoru odvolacího soudu.

§ 214

(1) K projednání odvolání nařídí předseda senátu odvolacího soudu jednání.

(2) Jednání není třeba nařizovat, jestliže

a) se odmítá odvolání;

b) se zastavuje nebo přerušuje odvolací řízení;

c) odvolání směřuje proti usnesení soudu prvního stupně, jímž bylo rozhodnuto o předběžném opatření, nebo jinému usnesení, kterým nebylo rozhodnuto ve věci samé;

d) se zrušuje rozhodnutí podle [§ 219a odst. 1](#);

e) odvolání se týká toliko nákladů řízení, lhůty k plnění nebo předběžné vykonatelnosti.

(3) Jednání není třeba nařizovat také tehdy, bylo-li odvolání podáno jen z důvodu nesprávného právního posouzení věci a účastníci se práva účasti na projednání věci vzdali, popřípadě s rozhodnutím věci bez nařízení jednání souhlasí; to neplatí, jestliže odvolací soud opakuje nebo doplňuje dokazování.

§ 215

(1) Předvolání musí být účastníkům doručeno tak, aby měli dostatek času k přípravě, zpravidla nejméně deset dnů přede dnem, kdy se jednání má konat.

(2) Po zahájení jednání podá předseda nebo pověřený člen senátu zprávu o dosavadním průběhu jednání; jinak platí pro jednání před odvolacím soudem přiměřeně § 116 až 118, [§ 118a odst. 4](#) a [§ 119](#). Na závěr předseda senátu účastníky vyzve, aby shrnuli své návrhy a aby se vyjádřili k dokazování a ke skutkové a k právní stránce věci.

§ 216

(1) Ustanovení [§ 92](#), [97](#) a [98](#) pro odvolací řízení neplatí.

(2) V odvolacím řízení nelze uplatnit nový nárok.

(3) Není důvodem pro přerušení řízení, jestliže se účastníci nebo některý z nich nedostaví k jednání u odvolacího soudu.

Rozhodnutí o odvolání

§ 218

Odvolací soud odmítne odvolání, které

b) bylo podáno někým, kdo k odvolání není oprávněn;

c) směřuje proti rozhodnutí, proti němuž není odvolání přípustné.

§ 218a

Nerozhodl-li předseda senátu soudu prvního stupně podle [§ 208 odst. 1](#), ačkoliv odvolání bylo podáno opožděně, rozhodne o odmítnutí odvolání pro opožděnost odvolací soud. Je-li to třeba, provede potřebná šetření buď sám nebo prostřednictvím soudu prvního stupně anebo soudu dožádaného.

§ 218c

O zastavení odvolacího řízení pro zpětvzetí odvolání před zahájením jednání před odvolacím soudem a o odmítnutí odvolání podle [§ 218](#) nebo podle [§ 218a](#) může rozhodnout jen předseda senátu odvolacího soudu nebo pověřený člen senátu.

§ 219

Odvolací soud rozhodnutí potvrdí, je-li ve výroku věcně správné.

§ 219a

(1) Odvolací soud rozhodnutí zruší, jestliže

a) tu jsou takové vady, že řízení nemělo proběhnout pro nedostatek podmínek řízení nebo rozhodoval věcně nepřislušný soud nebo vyloučený soudce anebo soud nebyl správně obsazen, ledaže místo samosoudce rozhodoval senát, popřípadě i jiné vady, které mohly mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci, a za odvolacího řízení nemohla být zjednána náprava,

b) rozhodnutí není přezkoumatelné pro nesrozumitelnost nebo nedostatek důvodů,

c) soud nepřibral za účastníka toho, kdo měl být účastníkem,

d) soud nepokračoval v řízení s tím, kdo je procesním nástupcem účastníka, který po zahájení řízení ztratil způsobilost být účastníkem řízení.

(2) Odvolací soud rozsudek nebo usnesení, jímž bylo rozhodnuto ve věci samé, zruší také tehdy, jestliže ke zjištění skutkového stavu věci je třeba provést další účastníky navržené důkazy, které nemohou být provedeny v odvolacím řízení ([§ 213 odst. 3 a 4](#)); ustanovení [§ 213 odst. 5](#) tím nesmí být dotčeno.

§ 220

(1) Odvolací soud změní rozsudek nebo usnesení, jímž bylo rozhodnuto ve věci samé, jestliže nejsou splněny podmínky pro jejich potvrzení ([§ 219](#)) nebo zrušení ([§ 219a](#)) a jestliže

a) soud prvního stupně rozhodl nesprávně, ačkoliv správně zjistil skutkový stav;

b) po doplnění nebo zopakování dokazování je skutkový stav věci zjištěn tak, že je možné o věci rozhodnout.

(2) Odvolací soud změní rozsudek nebo usnesení, jímž bylo rozhodnuto ve věci samé, také tehdy, jestliže schválí smír.

§ 220a

(1) Odmítne-li odvolací soud odvolání z důvodu, že napadené usnesení o předběžném opatření pozbylo účinků, zaniklo nebo bylo zrušeno podle [§ 77 odst. 2](#), současně určí, že bylo nezákonné, byl-li by jinak dán důvod pro jeho zrušení.

(2) Při určení toho, zda napadené usnesení o předběžném opatření bylo nezákonné, vychází odvolací soud ze skutkového a právního stavu v době vydání napadeného usnesení.

§ 221

(1) Zruší-li odvolací soud rozhodnutí podle [§ 219a](#),

a) vrátí věc soudu prvního stupně k dalšímu řízení, nebo

b) postoupí věc věcně příslušnému okresnímu nebo krajskému soudu, popřípadě soudu zřízenému k projednávání a rozhodování věcí určitého druhu, anebo

c) rozhodne o zastavení řízení, jestliže je tu takový nedostatek podmínek řízení, který nelze odstranit ([§ 104 odst. 1](#)); není-li dána pravomoc soudů, rozhodne též o postoupení věci orgánu, do jehož pravomoci náleží.

(2) Zruší-li odvolací soud rozhodnutí proto, že nebyl dodržen závazný právní názor ([§ 226 odst. 1](#), [§ 235h odst. 2 věta druhá](#) a [§ 243d odst. 1](#)) nebo že v řízení došlo k závažným vadám, může nařídit, aby v dalším řízení věc projednal a rozhodl jiný senát (samosoudce), nebo přikázat věc k dalšímu řízení jinému soudu prvního stupně, kterému je nadřízen.

§ 221a

Odvolací soud může rozhodnutí soudu prvního stupně zrušit, i když je navrhována jeho změna, a naopak.

§ 222

(1) Jestliže odvolatel vezme odvolání zpět, právní moc napadeného rozhodnutí nastane, jako kdyby k podání odvolání nedošlo.

(2) Nerozhodl-li soud prvního stupně o některé části předmětu řízení, o nákladech řízení nebo o návrhu na předběžnou vykonatelnost, odvolací soud může ještě před rozhodnutím o odvolání nařídit, aby své rozhodnutí doplnil ([§ 166](#)).

(3) Za podmínek [§ 164](#) může odvolací soud také nařídit opravu napadeného rozhodnutí.

§ 222a

(1) Vezme-li žalobce (navrhovatel) za odvolacího řízení zpět návrh na zahájení řízení, odvolací soud zcela, popřípadě v rozsahu zpětvzetí návrhu, zruší rozhodnutí soudu prvního stupně a řízení zastaví; to neplatí, bylo-li odvolání podáno opožděně nebo někým, kdo k odvolání nebyl oprávněn, anebo proti rozhodnutí, proti němuž není přípustné.

(2) Jestliže ostatní účastníci se zpětvzetím návrhu z vážných důvodů nesouhlasí, odvolací soud rozhodne, že zpětvzetí návrhu není účinné; v takovém případě po právní moci usnesení pokračuje v odvolacím řízení.

§ 223

Odvolací soud rozhoduje rozsudkem, jestliže potvrzuje rozsudek (§ 219) nebo mění rozsudek podle § 220 odst. 1; jinak rozhoduje usnesením.

Náklady odvolacího řízení

§ 224

(1) Ustanovení o nákladech řízení před soudem prvního stupně platí přiměřeně i pro řízení odvolací.

(2) Změní-li odvolací soud rozhodnutí, rozhodne i o nákladech řízení u soudu prvního stupně.

(3) Zruší-li odvolací soud rozhodnutí a vrátí-li věc soudu prvního stupně k dalšímu řízení nebo věc postoupí věcně příslušnému soudu, rozhodne o náhradě nákladů soud prvního stupně v novém rozhodnutí o věci.

Další průběh řízení

§ 225

Soud prvního stupně doručí rozhodnutí o odvolání, pokud je nedoručil odvolací soud přímo.

§ 226

(1) Bylo-li rozhodnutí zrušeno a byla-li věc vrácena k dalšímu řízení, je soud prvního stupně vázán právním názorem odvolacího soudu.

(2) Bylo-li rozhodnutí zrušeno a věc postoupena věcně příslušnému soudu, nepoužije se v dalším řízení § 104a. Z výsledků dosavadního řízení lze při novém projednání věci vycházet pouze z uznání žalovaného a ze shodných skutkových tvrzení účastníků; se souhlasem účastníků lze vycházet také z některých nebo ze všech provedených důkazů.

Hlava druhá

ŽALOBA NA OBNOVU ŘÍZENÍ A PRO ZMATEČNOST

Přípustnost

§ 228

(1) Žalobou na obnovu řízení účastník může napadnout pravomocný rozsudek nebo pravomocné usnesení, kterým bylo rozhodnuto ve věci samé:

a) jsou-li tu skutečnosti, rozhodnutí nebo důkazy, které bez své viny nemohl použít v původním řízení před soudem prvního stupně nebo za podmínek uvedených v ustanovení § 205a a 211 a též před odvolacím soudem, pokud mohou přivodit pro něho příznivější rozhodnutí ve věci;

b) lze-li provést důkazy, které nemohly být provedeny v původním řízení před soudem prvního stupně nebo za podmínek uvedených v ustanovení § 205a a 211a též před odvolacím soudem, pokud mohou přivodit pro něho příznivější rozhodnutí ve věci.

(2) Žalobou na obnovu řízení účastník může napadnout také pravomocné usnesení, kterým byl schválen smír, lze-li důvody obnovy podle [odstavce 1](#) vztahovat i na předpoklady, za nichž byl smír schvalován; to platí obdobně pro pravomocný platební rozkaz, pravomocný rozsudek pro uznání a pravomocný rozsudek pro zmeškání.

§ 229

(1) Žalobou pro zmatečnost účastník může napadnout pravomocné rozhodnutí soudu prvního stupně nebo odvolacího soudu, kterým bylo řízení skončeno, jestliže

- a) bylo rozhodnuto ve věci, která nenáleží do pravomoci soudů,
- b) ten, kdo v řízení vystupoval jako účastník, neměl způsobilost být účastníkem řízení,
- c) účastník řízení neměl procesní způsobilost nebo nemohl před soudem vystupovat ([§ 29 odst. 2](#)) a nebyl řádně zastoupen,
- d) nebyl podán návrh na zahájení řízení, ačkoliv podle zákona ho bylo třeba,
- e) rozhodoval vyloučený soudce nebo přísedící,
- f) soud byl nesprávně obsazen, ledaže místo samosoudce rozhodoval senát,
- g) bylo rozhodnuto v neprospěch účastníka v důsledku trestného činu soudce nebo přísedícího,
- h) účastníku řízení byl ustanoven opatrovník z důvodu neznámého pobytu nebo proto, že se mu nepodařilo doručit na známou adresu v cizině, ačkoliv k takovému opatření nebyly splněny předpoklady.

(2) Žalobou pro zmatečnost účastník může napadnout také pravomocný rozsudek soudu prvního stupně nebo odvolacího soudu nebo pravomocné usnesení těchto soudů, kterým bylo rozhodnuto ve věci samé, anebo pravomocný platební rozkaz ([směnečný a šekový](#) platební rozkaz) nebo elektronický platební rozkaz, jestliže

- a) v téže věci bylo již dříve zahájeno řízení,
- b) v téže věci bylo dříve pravomocně rozhodnuto,
- c) odvolacím soudem byl pravomocně zamítnut návrh na nařízení výkonu těchto rozhodnutí nebo pravomocně zastaven výkon rozhodnutí z důvodu, že povinnosti rozsudkem, usnesením nebo platebním rozkazem uložené nelze vykonat ([§ 261a](#)).

(3) Žalobou pro zmatečnost účastník může napadnout též pravomocný rozsudek odvolacího soudu nebo jeho pravomocné usnesení, kterým bylo rozhodnuto ve věci samé, jestliže mu byla v průběhu řízení nesprávným postupem soudu odňata možnost jednat před soudem. Totéž platí, jde-li o pravomocný rozsudek soudu prvního stupně, proti němuž není odvolání přípustné podle [§ 202 odst. 2](#).

(4) Žalobou pro zmatečnost účastník může napadnout rovněž pravomocné usnesení odvolacího soudu, kterým bylo odmítnuto odvolání nebo kterým bylo zastaveno odvolací řízení, jakož i pravomocné usnesení odvolacího soudu, kterým bylo potvrzeno nebo změněno usnesení soudu prvního stupně o odmítnutí odvolání nebo dovolání pro opožděnost.

§ 230

(1) Žaloba není přípustná proti

- a) usnesení, jímž bylo rozhodnuto o žalobě z rušené držby;
- b) jen proti výrokům rozhodnutí o nákladech řízení, o lhůtě k plnění a o předběžné vykonatelnosti;
- c) jen proti důvodům rozhodnutí.

(2) Žaloba na obnovu řízení není přípustná též proti rozsudkům a usnesením, jejichž zrušení nebo změny lze dosáhnout jinak, nepočítaje v to dovolání.

(3) Žaloba pro zmatečnost není přípustná také proti usnesení, jímž bylo rozhodnuto o žalobě pro zmatečnost.

§ 231

(1) Žalobu může podat z důvodů uvedených v [§ 228](#) a [229](#) též vedlejší účastník, jestliže vstoupil do původního řízení. Žaloba je však nepřípustná, jestliže s ní jím podporovaný účastník nesouhlasí.

(2) Státní zastupitelství může podat z důvodů uvedených v [§ 229](#) žalobu pro zmatečnost jen ve věcech, do nichž může podle zákona vstoupit nebo v nichž může podat návrh na zahájení řízení. Nevstoupilo-li státní zastupitelství do řízení, v němž bylo vydáno napadené rozhodnutí, může žalobu podat, dokud běží lhůta některému z účastníků, jestliže současně vstoupí do řízení.

(3) Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových, pokud není přímo účastníkem řízení, může podat z důvodů uvedených v [§ 229](#) žalobu pro zmatečnost jen v případech a za podmínek uvedených v [§ 35a](#). Nevstoupil-li Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových do řízení, v němž bylo vydáno napadené rozhodnutí, může žalobu podat, dokud běží lhůta některému z účastníků, jestliže současně vstoupí do řízení ([§ 35a](#)).

(4) Ustanovení [§ 230](#) zde platí obdobně.

Podání žaloby

§ 232

(1) Žaloba musí vedle obecných náležitostí ([§ 42 odst. 4](#)) obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu je napadá, důvod žaloby (důvod obnovy řízení nebo zmatečnosti), vylíčení skutečností, které svědčí o tom, že je žaloba podána včas, označení důkazů, jimiž má být důvodnost žaloby prokázána, jakož i to, čeho se ten, kdo podal žalobu, domáhá.

(2) Rozsah, v jakém se rozhodnutí napadá, a důvod žaloby (důvod obnovy řízení nebo zmatečnosti) mohou být měněny jen v průběhu trvání lhůt k žalobě.

§ 233

(1) Žaloba na obnovu řízení musí být podána ve lhůtě tří měsíců od té doby, kdy ten, kdo obnovu navrhuje, se dozvěděl o důvodu obnovy, nebo od té doby, kdy jej mohl uplatnit; běh této lhůty však neskončí před uplynutím tří měsíců od právní moci napadeného rozhodnutí.

(2) Po třech letech od právní moci napadeného rozhodnutí může být žaloba na obnovu řízení podána jen tehdy, jestliže trestní rozsudek nebo rozhodnutí o přestupku nebo jiném správním deliktu, na jejichž podkladě bylo v občanském soudním řízení přiznáno právo, byly později podle příslušných právních předpisů zrušeny.

§ 234

(1) Není-li dále stanoveno jinak, musí být žaloba pro zmatečnost podána ve lhůtě tří měsíců od doručení napadeného rozhodnutí.

(2) Z důvodu zmatečnosti uvedeného v [§ 229 odst. 1 písm. c\)](#) lze žalobu podat ve lhůtě tří měsíců, která počíná běžet dnem, kdy účastníku byl ustanoven zástupce nebo kdy odpadla překážka, pro kterou nemohl před soudem samostatně jednat nebo pro kterou nemohl před soudem vystupovat, nejpozději však do tří let od právní moci napadeného rozhodnutí.

(3) Z důvodu zmatečnosti uvedeného v [§ 229 odst. 1 písm. e\)](#) lze žalobu podat ve lhůtě tří měsíců od té doby, kdy se ten, kdo žalobu podává, o důvodu zmatečnosti dozvěděl, nejpozději však do tří let od právní moci napadeného rozhodnutí.

(4) Z důvodu zmatečnosti uvedeného v [§ 229 odst. 1 písm. g\)](#) lze žalobu podat ve lhůtě tří měsíců od té doby, kdy se ten, kdo žalobu podává, o důvodu zmatečnosti dozvěděl.

(5) Z důvodu zmatečnosti uvedeného v [§ 229 odst. 1 písm. h\)](#) lze žalobu podat ve lhůtě 3 měsíců od té doby, kdy se ten, kdo žalobu podává, dozvěděl o napadeném rozhodnutí.

(6) Z důvodu zmatečnosti uvedeného v [§ 229 odst. 2 písm. c\)](#) lze žalobu podat ve lhůtě tří měsíců od právní moci usnesení odvolacího soudu o zamítnutí návrhu na nařízení výkonu rozhodnutí nebo o zastavení výkonu rozhodnutí.

§ 235

(1) Prominutí zmeškání lhůt k žalobě není přípustné.

(2) Bylo-li proti žalobou napadenému rozhodnutí podáno také dovolání, nepočítá se do běhu lhůt podle § 234 odst. 1 až 4 doba od právní moci napadeného rozhodnutí do právní moci rozhodnutí dovolacího soudu.

Řízení a rozhodnutí o žalobě

§ 235a

(1) Žalobu projedná a rozhodne o ní soud, který o věci rozhodoval v prvním stupni. Žalobu pro zmatečnost podanou z důvodů uvedených v [§ 229 odst. 3 a 4](#) však projedná a rozhodne o ní soud, jehož rozhodnutí bylo napadeno; to neplatí ve věcech, v nichž je k řízení v prvním stupni příslušný krajský soud ([§ 9 odst. 2](#)).

(2) Pro řízení o žalobě platí přiměřeně ustanovení o řízení v prvním stupni, není-li dále stanoveno něco jiného.

§ 235b

(1) Byla-li proti stejnému rozhodnutí podána žaloba na obnovu řízení i pro zmatečnost, spojí soud věci ke společnému řízení.

(2) Ustanovení [§ 92, 97 a 98](#) pro řízení o žalobě neplatí. Pro řízení o žalobě pro zmatečnost neplatí též ustanovení [§ 107a](#).

(3) Bylo-li proti napadenému rozhodnutí podáno též dovolání, soud řízení o žalobě přeruší až do rozhodnutí dovolacího soudu.

§ 235c

Je-li pravděpodobné, že žalobě bude vyhověno, může soud nařídit odklad vykonatelnosti napadeného rozhodnutí o věci.

§ 235d

Soud projedná věc v mezích, ve kterých se ten, kdo podal žalobu, domáhá povolení obnovy řízení nebo zrušení napadeného rozhodnutí pro zmatečnost. Tímto rozsahem není vázán

- a) v případech, kdy na rozhodnutí o napadeném výroku je závislý výrok, který žalobou nebyl dotčen,
- b) v případech, kde jde o taková společná práva nebo povinnosti, že se rozhodnutí musí vztahovat na všechny účastníky, kteří vystupují na jedné straně, a kde platí úkony jednoho z nich i pro ostatní ([§ 91 odst. 2](#)),
- c) jestliže z právního předpisu vyplývá určitý způsob vypořádání vztahu mezi účastníky.

§ 235e

(1) Žalobu na obnovu řízení soud usnesením buď zamítne nebo povolí obnovu řízení.

(2) Žalobu pro zmatečnost soud usnesením buď zamítne nebo napadené rozhodnutí zruší. Zruší-li rozhodnutí z důvodů uvedených v [§ 229 odst. 1 písm. a\), b\) a d\)](#) nebo v [§ 229 odst. 2 písm. a\) a b\)](#), rozhodne též o zastavení řízení o věci, popřípadě o postoupení věci orgánu, do jehož pravomoci náleží. Platí-li důvody, pro které bylo zrušeno rozhodnutí odvolacího soudu, i na rozhodnutí soudu prvního stupně, zruší soud i toto rozhodnutí, i když nebylo žalobou napadeno.

(3) Bylo-li stejné rozhodnutí napadeno žalobou na obnovu řízení i pro zmatečnost, může soud povolit důvodně uplatněnou obnovu řízení, jen když žalobu pro zmatečnost zamítne, odmítne nebo o ní zastaví řízení.

(4) Bylo-li napadené rozhodnutí dovolacím soudem zrušeno, soud řízení o žalobě zastaví.

§ 235f

Zamítá-li soud žalobu proto, že není přípustná, nebo proto, že ji podal někdo, kdo k ní nebyl oprávněn, nebo proto, že byla podána po uplynutí lhůt počítaných od právní moci napadeného rozhodnutí, nemusí nařizovat jednání.

§ 235g

Povolením obnovy řízení odkládá se vykonatelnost napadeného rozhodnutí.

Řízení a rozhodnutí po povolení obnovy nebo po zrušení rozhodnutí

§ 235h

(1) Byla-li povolena obnova řízení, soud prvního stupně, jakmile usnesení nabude právní moci, věc znovu bez dalšího návrhu projedná; přihlédne přitom ke všemu, co vyšlo najevo v původním řízení nebo při projednávání žaloby. Shledá-li soud napadené rozhodnutí věcně správným, zamítne usnesením návrh na jeho změnu. Jestliže soud napadené rozhodnutí ve věci samé změní, nové rozhodnutí nahradí původní rozhodnutí.

(2) Bylo-li napadené rozhodnutí pro zmatečnost zrušeno, soud, o jehož rozhodnutí jde, věc, jakmile usnesení nabude právní moci, bez dalšího návrhu projedná a rozhodne; přihlédne přitom ke všemu, co vyšlo najevo v původním řízení nebo při projednávání žaloby. Právní názor obsažený ve zrušovacím usnesení je pro nové projednání a rozhodnutí věci závazný.

(3) [Odstavec 2](#) neplatí, bylo-li řízení ve věci zastaveno ([§ 235e odst. 2 věta druhá](#)).

§ 235i

(1) V novém rozhodnutí o věci rozhodne soud o náhradě nákladů původního řízení i řízení o žalobě; o náhradě nákladů původního řízení však nerozhodne, jestliže rozhodnutí po povolení obnovy nenahrazuje původní rozhodnutí.

(2) Zruší-li soud napadené rozhodnutí a zastaví-li též řízení o věci ([§ 235e odst. 2 věta druhá](#)), rozhodne i o náhradě nákladů původního řízení.

(3) Právní poměry někoho jiného než účastníka řízení nemohou být novým rozhodnutím o věci dotčeny.

Hlava třetí DOVOLÁNÍ

Přípustnost dovolání

§ 236

(1) Dovoláním lze napadnout pravomocná rozhodnutí odvolacího soudu, pokud to zákon připouští.

(2) Dovolání jen proti důvodům rozhodnutí není přípustné.

§ 237

Není-li stanoveno jinak, je dovolání přípustné proti každému rozhodnutí odvolacího soudu, kterým se odvolací řízení končí, jestliže napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe odvolacího soudu nebo která v rozhodování odvolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešena právní otázka posouzena jinak.

§ 238

(1) Dovolání podle [§ 237](#) není přípustné

- a) ve věcech upravených v [části druhé občanského zákoníku](#), je-li řízení o nich vedeno podle tohoto zákona a nejedná-li se o manželské majetkové právo,
- b) ve věcech upravených zákonem [o registrovaném partnerství](#), je-li řízení o nich vedeno podle tohoto zákona,
- c) proti rozsudkům a usnesením vydaným v řízeních, jejichž předmětem bylo v době vydání rozhodnutí obsahujícího napadený výrok peněžité plnění nepřevyšující 50000 Kč, včetně řízení o výkon rozhodnutí a exekučního řízení, ledaže jde o vztahy ze spotřebitelských smluv a o pracovněprávní vztahy; k příslušenství pohledávky se přitom nepřihlíží,
- d) ve věcech odkladu provedení výkonu rozhodnutí nebo exekuce,
- e) proti usnesením, proti nimž je přípustná žaloba pro zmatečnost podle [§ 229 odst. 4](#),
- f) proti usnesením, kterými bylo rozhodnuto o předběžném opatření, pořádkovém opatření, znalečném nebo tlumočném,
- g) proti usnesení, jímž bylo rozhodnuto o žalobě z rušené držby,
- h) proti rozhodnutím v části týkající se výroku o nákladech řízení,
- i) proti usnesením, kterými bylo rozhodnuto o návrhu na osvobození od soudního poplatku nebo o povinnosti zaplatit soudní poplatek,
- j) proti usnesením, kterými bylo rozhodnuto o žádosti účastníka o ustanovení zástupce,
- k) proti rozhodnutím, kterými odvolací soud zrušil rozhodnutí soudu prvního stupně a věc vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení,
- l) proti usnesením, kterými bylo rozhodnuto o zproštění od složení zálohy nebo odejmutí zproštění od složení zálohy podle [exekučního řádu](#).

(2) U opětujícího se peněžitého plnění je pro závěr, zda rozhodnutí obsahující dovoláním napadený výrok bylo vydáno v řízení, jehož předmětem bylo v době vydání rozhodnutí peněžité plnění nepřevyšující 50000 Kč [[odstavec 1 písm. c](#)], rozhodný součet všech opětujících se plnění; jde-li však o peněžité plnění na dobu života, na dobu neurčitou nebo na dobu určitou delší než 5 let, je rozhodný pouze pětinásobek výše ročního plnění.

(3) Za rozhodnutí podle [odstavce 1 písm. c](#)) se považuje i rozhodnutí vydané v řízení o určení pravosti nebo výše pohledávky nepřevyšující 50000 Kč.

§ 238a

Dovolání je dále přípustné proti usnesení odvolacího soudu, kterým bylo v průběhu odvolacího řízení rozhodnuto o tom, kdo je procesním nástupcem účastníka, o vstupu do řízení na místo dosavadního účastníka ([§ 107a](#)), o přistoupení dalšího účastníka ([§ 92 odst. 1](#)) a o záměně účastníka ([§ 92 odst. 2](#)).

§ 239

Přípustnost dovolání (§ 237 až 238a) je oprávněn zkoumat jen dovolací soud; ustanovení [§ 241b odst. 1](#) a [2](#) tím nejsou dotčena.

Podání dovolání

§ 240

(1) Účastník může podat dovolání do dvou měsíců od doručení rozhodnutí odvolacího soudu u soudu, který rozhodoval v prvním stupni. Bylo-li odvolacím soudem vydáno opravné usnesení, běží tato lhůta od doručení opravného usnesení.

(2) Zmeškání lhůty uvedené v [odstavci 1](#) nelze prominout. Lhůta je však zachována, bude-li dovolání podáno ve lhůtě u odvolacího nebo dovolacího soudu.

(3) Lhůta je zachována také tehdy, jestliže dovolání bylo podáno po uplynutí dvouměsíční lhůty proto, že se dovolatel řídil nesprávným poučením soudu o dovolání. Neobsahuje-li rozhodnutí poučení o dovolání, o lhůtě k dovolání nebo o soudu, u něhož se podává, nebo obsahuje-li nesprávné poučení o tom, že dovolání není přípustné, lze podat dovolání do tří měsíců od doručení.

§ 241

(1) Není-li dále stanoveno jinak, musí být dovolatel zastoupen advokátem nebo notářem. Notář může dovolatele zastupovat jen v rozsahu svého oprávnění stanoveného zvláštními právními předpisy.⁵⁷⁾

(2) [Odstavec 1](#) neplatí,

a) je-li dovolatelem fyzická osoba, která má právnické vzdělání,

b) je-li dovolatelem právnická osoba, stát, obec nebo vyšší územně samosprávný celek, jedná-li za ně osoba uvedená v [§ 21](#), [21a](#), anebo v [§ 21b](#), která má právnické vzdělání.

(3) [Odstavec 1](#) neplatí také tehdy, je-li dovolatelem obec, kterou zastupuje stát podle [§ 26a](#), jedná-li jménem státu za zastoupenou obec osoba uvedená v [§ 26a odst. 3](#), která má právnické vzdělání.

(4) Dovolání musí být sepsáno, s výjimkou případu uvedeného v [odstavci 2 písm. a\)](#), advokátem, notářem nebo osobou uvedenou v [§ 21](#), [21a](#), [21b](#), anebo v [§ 26a odst. 3](#), která má právnické vzdělání.

§ 241a

(1) Dovolání lze podat pouze z důvodu, že rozhodnutí odvolacího soudu spočívá na nesprávném právním posouzení věci. Dovolání nelze podat z důvodu vad podle [§ 229 odst. 1](#), [§ 229 odst. 2 písm. a\)](#) a [b\)](#) a [§ 229 odst. 3](#).

(2) V dovolání musí být vedle obecných náležitostí ([§ 42 odst. 4](#)) uvedeno, proti kterému rozhodnutí směřuje, v jakém rozsahu se rozhodnutí napadá, vymezení důvodu dovolání, v čem dovolatel spatřuje splnění předpokladů přípustnosti dovolání ([§ 237 až 238a](#)) a čeho se dovolatel domáhá (dovolací návrh).

(3) Důvod dovolání se vymezí tak, že dovolatel uvede právní posouzení věci, které pokládá za nesprávné, a že vyloží, v čem spočívá nesprávnost tohoto právního posouzení.

(4) V dovolání nelze poukazovat na podání, která dovolatel učinil za řízení před soudem prvního stupně nebo v odvolacím řízení.

(5) K obsahu podání, v němž dovolatel uvedl, v jakém rozsahu napadá rozhodnutí odvolacího soudu, nebo v němž vymezil důvody dovolání, aniž by byla splněna podmínka stanovená v [§ 241](#), se nepřihlíží.

(6) V dovolání nelze uplatnit nové skutečnosti nebo důkazy.

Úkony soudu prvního stupně

§ 241b

(1) Ustanovení [§ 208 odst. 1](#), [§ 209](#) a [210](#) platí obdobně.

(2) Není-li splněna podmínka uvedená v [§ 241](#), postupuje se obdobně podle [§ 104 odst. 2](#); to neplatí, bylo-li dovolání podáno opožděně, někým, kdo k dovolání není oprávněn, nebo směřuje-li proti rozhodnutí, proti němuž není dovolání podle [§ 238](#) přípustné.

(3) Dovolání, které neobsahuje údaje o tom, v jakém rozsahu se rozhodnutí odvolacího soudu napadá, v čem dovolatel spatřuje splnění předpokladů přípustnosti dovolání ([§ 237 až 238a](#)) nebo které neobsahuje vymezení důvodu dovolání, může být o tyto náležitosti doplněno jen v průběhu trvání lhůty k dovolání. Nebyla-li v době podání dovolání splněna podmínka uvedená v [§ 241](#), běží tato lhůta až do uplynutí lhůty, která byla dovolateli určena ke splnění této podmínky; požádal-li však dovolatel před uplynutím lhůty o ustanovení zástupce ([§ 30](#)), běží lhůta podle věty první znovu až od právní moci usnesení, kterým bylo o této žádosti rozhodnuto. Nebyl-li nedostatek podmínky uvedené v [§ 241](#) ani ve lhůtě určené ke splnění této podmínky odstraněn, předseda senátu soudu prvního stupně dovolací řízení zastaví.

Řízení u dovolacího soudu

§ 242

(1) Dovolací soud přezkoumá rozhodnutí odvolacího soudu v rozsahu, ve kterém byl jeho výrok napaden.

(2) Dovolací soud není vázán rozsahem dovolacích návrhů

- a) v případech, kdy na rozhodnutí o napadeném výroku je závislý výrok, který dovoláním nebyl dotčen,
- b) v případech, kde jde o taková společná práva nebo povinnosti, že se rozhodnutí musí vztahovat na všechny účastníky, kteří vystupují na jedné straně, a kde platí úkony jednoho z nich i pro ostatní ([§ 91 odst. 2](#)), třebaže dovolání podal jen některý z účastníků,
- c) jestliže z právního předpisu vyplývá určitý způsob vypořádání vztahu mezi účastníky.

(3) Rozhodnutí odvolacího soudu lze přezkoumat jen z důvodu vymezeného v dovolání. Je-li dovolání přípustné, dovolací soud přihlédně též k vadám uvedeným v [§ 229 odst. 1](#), [§ 229 odst. 2 písm. a\)](#) a [b\)](#) a [§ 229 odst. 3](#), jakož i k jiným vadám řízení, které mohly mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci.

(4) Účastníci mohou po dobu trvání lhůty k podání dovolání měnit vymezení důvodu dovolání a rozsah, ve kterém rozhodnutí odvolacího soudu napadají; ke změně není třeba souhlasu soudu.

§ 243

Před rozhodnutím o dovolání může dovolací soud i bez návrhu odložit

a) vykonatelnost napadeného rozhodnutí, kdyby neprodleným výkonem rozhodnutí nebo exekucí hrozila dovolateli závažná újma, nebo

b) právní moc napadeného rozhodnutí, je-li dovolatel závažně ohrožen ve svých právech a nedotkne-li se odklad právních poměrů jiné osoby než účastníka řízení.

§ 243a

(1) Dovolací soud rozhodne o dovolání zpravidla bez jednání. Považuje-li to za potřebné, nařídí k projednání dovolání jednání.

(2) Nařídí-li dovolací soud jednání, postupuje obdobně podle [§ 215](#) a [§ 216 odst. 3](#).

§ 243b

Pro dovolací řízení platí přiměřeně ustanovení o řízení před soudem prvního stupně, není-li stanoveno jinak; ustanovení [§ 43](#), [92](#), 95 až 99 a [107a](#) však pro dovolací řízení neplatí.

Rozhodnutí o dovolání

§ 243c

(1) Dovolání podané proti rozhodnutí odvolacího soudu, které není přípustné nebo které trpí vadami, jež nebyly ve lhůtě ([§ 241b odst. 3](#)) odstraněny a pro něž nelze v dovolacím řízení pokračovat, anebo které je zjevně bezdůvodné, dovolací soud odmítne.

(2) K přijetí usnesení o odmítnutí dovolání z důvodu, že dovolání není podle [§ 237](#) přípustné, je třeba souhlasu všech členů senátu.

(3) Ustanovení [§ 218 písm. b\)](#), [§ 218a](#), [§ 224 odst. 1 a 2](#) a [§ 225](#) platí pro řízení u dovolacího soudu obdobně. Vezme-li dovolatel dovolání zcela zpět, dovolací soud řízení zastaví. Nerozhodl-li předseda senátu soudu prvního stupně podle [§ 241b odst. 3 věty třetí](#), ačkoliv se nezdařilo odstranit nedostatky podmínky uvedené v [§ 241](#), rozhodne o zastavení dovolacího řízení pro nesplnění této podmínky dovolací soud.

§ 243d

(1) Nepostupoval-li podle [§ 243c](#), dovolací soud

a) dovolání zamítne, dojde-li k závěru, že rozhodnutí odvolacího soudu je správné, nebo

b) může rozhodnutí odvolacího soudu změnit, jestliže odvolací soud rozhodl nesprávně a jestliže dosavadní výsledky řízení ukazují, že je možné o věci rozhodnout.

(2) Změní-li dovolací soud rozhodnutí odvolacího soudu, zruší rozhodnutí vydaná v řízení v prvním stupni nebo v odvolacím řízení, která jsou na změněném rozhodnutí odvolacího soudu závislá. Dozví-li

se dovolací soud až dodatečně o tom, že na změněném rozhodnutí odvolacího soudu jsou závislá rozhodnutí vydaná v řízení v prvním stupni nebo v odvolacím řízení, rozhodne o jejich zrušení samostatným usnesením.

§ 243e

(1) Nejsou-li podmínky pro zastavení dovolacího řízení, pro odmítnutí dovolání, pro zamítnutí dovolání nebo pro změnu rozhodnutí odvolacího soudu, dovolací soud je zruší.

(2) Zruší-li dovolací soud rozhodnutí odvolacího soudu, vrátí mu věc k dalšímu řízení. Platí-li důvody, pro které bylo zrušeno rozhodnutí odvolacího soudu, také na rozhodnutí soudu prvního stupně, zruší dovolací soud i toto rozhodnutí a vrátí věc soudu prvního stupně k dalšímu řízení, popřípadě věc postoupí k dalšímu řízení věcně příslušnému soudu. Dovolací soud zruší též další rozhodnutí vydaná v řízení v prvním stupni nebo v odvolacím řízení, která jsou na zrušovaném rozhodnutí odvolacího soudu závislá. Dozví-li se dovolací soud až dodatečně o tom, že na zrušeném rozhodnutí odvolacího soudu jsou závislá rozhodnutí vydaná v řízení v prvním stupni nebo v odvolacím řízení, rozhodne o jejich zrušení samostatným usnesením.

(3) Zruší-li dovolací soud rozhodnutí odvolacího soudu proto, že nebyl dodržen závazný právní názor ([§ 243g odst. 1](#)) nebo že v řízení došlo k závažným vadám, může nařídit, aby věc v dalším řízení projednal jiný senát nebo přikázat věc k dalšímu řízení jinému odvolacímu soudu. V případě, že dovolací soud zruší rovněž rozhodnutí soudu prvního stupně, může také nařídit, aby věc v dalším řízení projednal u soudu prvního stupně jiný senát (samosoudce) nebo přikázat věc k dalšímu řízení jinému soudu prvního stupně.

(4) Zruší-li dovolací soud rozhodnutí odvolacího soudu a soudu prvního stupně pro vady uvedené v [§ 229 odst. 1 písm. a\), b\)](#) nebo [d\)](#) a v [§ 229 odst. 2 písm. a\)](#) nebo [b\)](#), rozhodne též o zastavení řízení, popřípadě o postoupení věci orgánu, do jehož pravomoci náleží.

§ 243f

(1) Pro rozhodnutí dovolacího soudu je rozhodující stav v době vydání napadeného rozhodnutí odvolacího soudu.

(2) O zastavení dovolacího řízení nebo o odmítnutí dovolání, které bylo podáno opožděně, které bylo podáno někým, kdo k dovolání není oprávněn, nebo které nebylo řádně doplněno nebo opraveno a v odvolacím řízení nelze pro tento nedostatek pokračovat, může rozhodnout předseda senátu dovolacího soudu nebo pověřený člen senátu.

(3) V odůvodnění usnesení, jímž bylo dovolání odmítnuto nebo jímž bylo zastaveno dovolací řízení, dovolací soud pouze stručně uvede, proč je dovolání opožděné, nepřipustné nebo trpí vadami, jež brání pokračování v odvolacím řízení, nebo proč muselo být dovolací řízení zastaveno. Bylo-li dovolání odmítnuto nebo bylo-li dovolací řízení zastaveno, nemusí být rozhodnutí o náhradě nákladů dovolacího řízení odůvodněno.

(4) Dovolací soud rozhoduje rozsudkem, jestliže zamítá dovolání proti rozsudku odvolacího soudu nebo jestliže mění či zrušuje rozsudek odvolacího soudu; jinak rozhoduje usnesením.

(5) Rozsudek se vyhláší ústně, proběhlo-li ve věci jednání a při vyhlášení je přítomen alespoň jeden účastník nebo osoba zúčastněná na řízení anebo veřejnost. Jsou-li při vyhlášení rozsudku přítomny pouze soudní osoby, rozsudek se vyhlásí vyvěšením zkráceného písemného vyhotovení bez odůvodnění na úřední desce v budově soudu a na elektronické úřední desce (dále jen „úřední deska soudu“) po dobu patnácti dnů. Předseda senátu může rozhodnout, že tímto způsobem se uveřejní i nosné důvody rozsudku.

(6) Předseda senátu může rozhodnout též o uveřejnění jiného rozhodnutí Nejvyššího soudu na úřední desce soudu způsobem uvedeným v [odstavci 5](#).

§ 243g Další průběh řízení

(1) Jestliže dovolací soud zruší rozhodnutí odvolacího soudu (rozhodnutí soudu prvního stupně), jedná dále o věci soud, jemuž byla věc vrácena nebo postoupena k dalšímu řízení; ustanovení [§ 226](#) zde platí obdobně. O náhradě nákladů řízení včetně nákladů dovolacího řízení soud rozhodne v novém rozhodnutí o věci.

(2) Právní poměry někoho jiného než účastníka řízení nemohou být novým rozhodnutím dotčeny.

ČÁST PÁTÁ ŘÍZENÍ VE VĚCECH, O NICHŽ BYLO ROZHODNUTO JINÝM ORGÁNEM

HLAVA PRVNÍ OBECNÁ USTANOVENÍ

§ 244

(1) Rozhodl-li orgán moci výkonné, orgán územního samosprávného celku, orgán zájmové nebo profesní samosprávy, popřípadě smírčí orgán zřízený podle zvláštního právního předpisu (dále jen "správní orgán") podle zvláštního zákona o sporu nebo o jiné právní věci, která vyplývá ze vztahů soukromého práva (§ 7 odst. 1), a nabylo-li rozhodnutí správního orgánu právní moci, může být tatáž věc projednána na návrh v občanském soudním řízení.

(2) Ustanovení [odstavce 1](#) neplatí,

- a) rozhodl-li o sporu nebo o jiné právní věci rozhodce nebo stálý rozhodčí soud⁹⁸⁾ nebo rozhodčí komise spolku,
- b) jestliže se rozhodnutí správního orgánu v důsledku námitek nebo jiného obdobného úkonu účastníka právního poměru učiněného před správním orgánem podle zvláštního zákona zrušuje nebo pozbývá účinnosti,
- c) odkázal-li podle zvláštního právního předpisu správní orgán účastníky právního poměru s jejich nároky na řízení před soudem.⁹⁹⁾

§ 245

Není-li v této části uvedeno jinak, užití se přiměřeně ustanovení části první až čtvrté tohoto zákona.

HLAVA DRUHÁ PODÁNÍ ŽALOBY

§ 246

(1) K návrhu je oprávněn ten, kdo tvrdí, že byl dotčen na svých právech rozhodnutím správního orgánu, kterým byla jeho práva nebo povinnosti založena, změněna, zrušena, určena nebo zamítnuta. Tento návrh se nazývá žalobou.

(2) Žaloba musí kromě obecných náležitostí podání (§ 42 odst. 4) obsahovat označení účastníků řízení, sporu nebo jiné právní věci, o které správní orgán rozhodl, a rozhodnutí správního orgánu, vyličení skutečností, které svědčí o tom, že žaloba je podána včas, údaje o tom, v čem žalobce spatřuje, že byl rozhodnutím správního orgánu dotčen na svých právech, označení důkazů, které by měly být v řízení před soudem provedeny, jakož i to, v jakém rozsahu má být spor nebo jiná právní věc soudem projednána a rozhodnuta a jak má být spor nebo jiná právní věc soudem rozhodnuta.

(3) K žalobě je žalobce povinen připojit stejnopis rozhodnutí správního orgánu a listinné důkazy, jichž se dovolává.

§ 247

(1) Žaloba musí být podána ve lhůtě dvou měsíců od doručení rozhodnutí správního orgánu. Zmeškání této lhůty nelze prominout.

(2) Žaloba je nepřipustná, jestliže žalobce nevyužil v řízení před správním orgánem řádné opravné prostředky nebo jestliže jím uplatněné řádné opravné prostředky nebyly správním orgánem pro opožděnost projednány.

§ 248

(1) Podání žaloby nemá odkladný účinek na právní moc ani na vykonatelnost rozhodnutí správního orgánu.

(2) Soud na žádost žalobce odloží

a) vykonatelnost rozhodnutí správního orgánu až do právní moci rozhodnutí o žalobě, jestliže by neprodleným výkonem rozhodnutí správního orgánu hrozila žalobci závažná újma,

b) právní moc rozhodnutí správního orgánu až do právní moci rozhodnutí o žalobě, jestliže je žalobce závažně ohrožen ve svých právech a odklad se nedotkne nepřiměřeným způsobem práv nabytých třetími osobami.

(3) Odklad právní moci nebo vykonatelnosti rozhodnutí správního orgánu soud i bez návrhu zruší, jakmile se ukáže, že pominuly důvody, pro které byl povolen.

HLAVA TŘETÍ ŘÍZENÍ O ŽALOBĚ

Příslušnost

§ 249

(1) Není-li dále stanoveno jinak, jsou k řízení v prvním stupni příslušné okresní soudy.

(2) Krajské soudy rozhodují jako soudy prvního stupně ve věcech vkladu práva k nemovitým věcem.

§ 250

(1) Není-li dále stanoveno jinak, je k řízení místně příslušný

a) obecný soud účastníka, jemuž byla nebo podle návrhu podaného u správního orgánu měla být uložena povinnost k plnění,

b) obecný soud účastníka, na jehož návrh bylo řízení před správním orgánem zahájeno, není-li dána příslušnost podle [písmena a\)](#),

c) soud, v jehož obvodu je sídlo správního orgánu, který o sporu nebo o jiné právní věci rozhodl, není-li dána příslušnost podle [písmena a\)](#) nebo [b\)](#).

(2) Týkalo-li se řízení před správním orgánem práva k nemovité věci, je k řízení místně příslušný vždy soud, v jehož obvodu je nemovitá věc.

§ 250a

Účastníci řízení

(1) Účastníky řízení jsou žalobce a ti, kdo byli účastníky v řízení před správním orgánem.

(2) Jakmile soud zjistí, že se řízení neúčastní někdo, kdo je podle [odstavce 1](#) jeho účastníkem, přibere jej usnesením do řízení. Proti tomuto usnesení není odvolání přípustné.

Projednání žaloby

§ 250b

(1) S žalobou jsou spojeny ke společnému řízení další žaloby, které byly podány ve věci, o níž správní orgán rozhodl stejným rozhodnutím dříve, než o ní soud prvního stupně rozhodl.

(2) V průběhu řízení před soudem nesmí být změněn okruh účastníků, jaký tu byl v době rozhodnutí správního orgánu; to neplatí, došlo-li za řízení před soudem k procesnímu nástupnictví ([§ 107](#) a [107a](#)).

(3) Návrh, o němž rozhodl správní orgán, nesmí být v průběhu řízení před soudem změněn.

§ 250c

(1) V rámci přípravy jednání předseda senátu rovněž vyžádá od správního orgánu potřebné spisy.

(2) Stejnopis žaloby soud doručí též správnímu orgánu, který o sporu nebo o jiné právní věci rozhodl, a umožní mu, aby se k žalobě písemně vyjádřil.

(3) Ustanovení [§ 114b](#) se nepoužije.

§ 250d

(1) Účastníci řízení mohou uvést rozhodné skutečnosti o věci samé a označit důkazy k jejich prokázání nejpozději do skončení přípravného jednání, popřípadě do uplynutí lhůty, která jim byla poskytnuta k doplnění tvrzení o skutečnostech významných pro věc, k podání návrhů na provedení důkazů nebo ke splnění dalších procesních povinností ([§ 114c](#)) nebo, nebyla-li nařízena a provedena tato příprava jednání, do skončení prvního jednání, které se v řízení před soudem konalo; k později uvedeným skutečnostem a důkazům se nepřihlíží. To neplatí, jde-li o skutečnosti nebo důkazy, jimiž má být zpochybněna věrohodnost provedených důkazních prostředků, které nastaly po prvním jednání nebo které účastník nemohl bez své viny včas uvést, jakož i o skutečnosti a důkazy, které účastníci uvedli poté, co byl některý z nich vyzván k doplnění rozhodujících skutečností podle [§ 118a odst. 2](#).

(2) Omezení podle [odstavce 1](#) neplatí v případě, že účastníci nebyli řádně poučeni podle [§ 114c odst. 5](#) nebo že, nebyla-li nařízena a provedena příprava jednání, soud jim neposkytl poučení o povinnostech podle [odstavce 1](#) a o následcích nesplnění těchto povinností nejpozději v předvolání k prvnímu jednání ve věci.

§ 250e

(1) Soud není vázán skutkovým stavem, jak byl zjištěn správním orgánem.

(2) Soud může vzít za svá též skutková zjištění správního orgánu. Možnost zopakovat důkazy provedené před správním orgánem není dotčena.

§ 250f

Soud projedná věc v mezích, ve kterých se žalobce domáhal projednání sporu nebo jiné právní věci v řízení před soudem. Tímto rozsahem není vázán,

- a) jestliže správní orgán řízení zahájil bez návrhu,
- b) jde-li o taková společná oprávnění nebo povinnosti, že se rozhodnutí musí vztahovat na všechny účastníky, kteří jsou jejich nositeli,
- c) vyplývá-li z právního předpisu určitý způsob vypořádání právního poměru mezi účastníky.

HLAVA ČTVRTÁ ROZHODNUTÍ O ŽALOBĚ

§ 250g

(1) Soud žalobu odmítne,

- a) byla-li podána opožděně,
- b) byla-li podána někým, kdo k žalobě není oprávněn,
- c) je-li nepřípustná.

(2) K rozhodnutí podle [odstavce 1](#) nemusí být nařízeno jednání.

§ 250h

(1) Účastník, na jehož návrh bylo zahájeno řízení před správním orgánem, může vzít v průběhu řízení před soudem tento návrh zpět, a to zcela nebo zčásti.

(2) Byl-li vzat zpět návrh, kterým bylo zahájeno řízení před správním orgánem, a souhlasí-li s tímto zpětvzetím návrhu ostatní účastníci řízení, soud řízení zcela, popřípadě v rozsahu zpětvzetí návrhu zastaví. Jednání nemusí nařizovat.

(3) Zastaví-li soud řízení podle [odstavce 2](#), pozbývá rozhodnutí správního orgánu účinnost v rozsahu, v němž je usnesením soudu dotčeno. Uvedený následek musí být uveden ve výroku usnesení o zastavení řízení.

§ 250i

Soud žalobu zamítne, dospěje-li k závěru, že správní orgán rozhodl o sporu nebo o jiné právní věci správně.

§ 250j

(1) Dospěje-li soud k závěru, že o sporu nebo o jiné právní věci má být rozhodnuto jinak, než rozhodl správní orgán, rozhodne ve věci samé rozsudkem.

(2) Rozsudek soudu podle [odstavce 1](#) nahrazuje rozhodnutí správního orgánu v takovém rozsahu, v jakém je rozsudkem soudu dotčeno. Tento následek musí být uveden ve výroku rozsudku.

§ 250k

Zastaví-li soud řízení o žalobě z jiných důvodů, než jsou uvedeny v [§ 250h](#), nebo odmítne-li žalobu anebo zamítne-li žalobu, zůstává rozhodnutí správního orgánu nedotčeno.

§ 250l

Nahrazuje-li rozsudek soudu alespoň zčásti rozhodnutí správního orgánu ([§ 250j odst. 2](#)) nebo pozbýlo-li rozhodnutí správního orgánu alespoň zčásti svou účinnost ([§ 250h odst. 3](#)), rozhodne soud znovu o náhradě nákladů řízení, které vznikly v řízení před správním orgánem, pokud bylo v tomto řízení o náhradě rozhodnuto.